

**DEBRECENI
EGYETEM**

GAZDASÁGTUDOMÁNYI KAR
TANULMÁNYI OSZTÁLY
H-4002 Debrecen, Pf.: 400
Tel.: 52/508-444, honlap: www.econ.unideb.hu

NEMZETKÖZI GAZDASÁG ÉS GAZDÁLKODÁS
MESTERSZAK
/NAPPALI TAGOZAT/
TEMATIKA
2019/2020.

Megjegyzés: Az oktatók a változtatás jogát fenntartják a tematikák vonatkozásában!

A tantárgy neve:	magyarul:	Statisztika és Ökonometria	Kódja:	GT_MNGN016-17
	angolul:	Statistics and Econometrics		

Felelős oktatási egység:	Kutatásmódszertan és Statisztika Tanszék
--------------------------	---

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Prof. Dr. Balogh Péter	beosztása:	egyetemi tanár
------------------------	-------	-------------------------------	------------	-----------------------

Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:		beosztása:	
-----------------------------------	-------	--	------------	--

A kurzus célja, hogy a hallgatók a nemzetközi gazdasági elemzésben használható statisztikai és ökonometria módszereket megismerjék, és a gazdaság és szervezéstudományok területén használható eljárásokat készség szinten alkalmazni tudják a nemzetközi jellegű közgazdasági elemző munkák során az SPSS program alkalmazásával.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometria, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.

Képesség:

Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.

Attitűd:

Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését. Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé.

Autonómia és felelősség:

Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban. Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A hibák becslése. Kategorikus adatok elemzése a Khi-négyzet teszt alkalmazásával. További nem paraméteres modellek. A logisztikus regresszió. Ismétlés nélküli és ismételt mérések ANOVA modellek. Feltáró faktorelemzés. Kérdőívek megbízhatóságának elemzése. Idősorelemzés: ARIMA modellek.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülést kérünk a hallgatóktól. A félév végi aláírás feltétele a gyakorlatokon való aktív részvétel és az SPSS statisztikai program felhasználói szintű ismerete. Az előadások látogatása ajánlott, a gyakorlatoké kötelező.

Értékelés

A félév kollokviumi jeggyel zárul, amely elméleti és gyakorlati részből áll. A félév végére egy önálló esettanulmányt kell készítenie a hallgatóknak, amit a vizsgán SPSS program használatával kell újra kiszámítani és szóban megvédeni.

Kötelező szakirodalom:

Sajtos L. – Mitev A. (2007): „SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv”, Alinea Kiadó, Budapest, 2007. 1-402. o. ISBN 978-963-9659-08-7

Howitt, D. – Cramer D.: Introduction to Statistics in Psychology, 6/E Pearson, Harlow. 2014. 744. p. ISBN-13: 9781292000749

Ajánlott szakirodalom:

Ketskemény L. – Izsó L. (2005): „Bevezetés az SPSS programrendszerbe (Módszertani útmutató és feladatgyűjtemény statisztikai elemzésekhez)”, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest, 2005. 1-459. o. ISBN 963 436 823 6

Field A.: Discovering Statistics Using SPSS (Introducing Statistical Methods), 4th Edition, SAGE Publications Ltd., London, 2013. 915. p. ISBN-13: 978-9351500827

Anderson, Sweeney, Williams, Freeman and Shoemith: Statistics for Business and Economics, Second edition, Cengage Learning EMEA, 2010. UK, 928. p. ISBN: 1408018101

Heti bontott tematika

1.	A hibák becslése. Mi a hiba? A hibák kimutatása. A hibák csökkentése. TE: A statisztikai hibákkal kapcsolatos ismeretek.
2.	Kategorikus adatok: Elmélet és feltételezések a kategorikus adatok elemzésében. Khi-négyzet teszt. TE: Khi-négyzet teszt és alkalmazásai.

3.	Nem paraméteres modellek: Mann-Whitney teszt, Wilcoxon rangteszt, Kruskal-Wallis teszt, Friedman teszt.
	TE: További nem paraméteres tesztek.
4.	Nem lineáris regresszió.
	TE: Lineáris és nem lineáris regresszió elkülönítése.
5.	Bevezetés a logisztikus regresszióba.
	TE: Logisztikus regresszióval kapcsolatos alapismeretek.
6.	Kétértékű logisztikus regresszió.
	TE: Kétértékű logisztikus regresszió.
7.	Kettőnél több kategória becslése: multinomiális logisztikus regresszió.
	TE: Multinomiális logisztikus regresszió.
8.	Többtényezős ANOVA. Kísérleti elrendezés. A többtényezős ANOVA, mint lineáris modell. Két tényezős varianciaanalízis. Feltételek és eredmények a két tényezős ANOVA modellben.
	TE: Többtényezős ANOVA ismeretek.
9.	Ismételt méréses ANOVA modellek.
	TE: Ismételt méréses modellekkel kapcsolatos ismeretek.
10.	Feltáró faktorelemzés I.
	TE: Feltáró faktorelemzéssel kapcsolatos ismeretek I.
11.	Feltáró faktorelemzés II.
	TE: Feltáró faktorelemzéssel kapcsolatos ismeretek II.
12.	Kérdőívek megbízhatósági elemzése.
	TE: Kérdőívek megbízhatósági elemzése (Cronbach-alfa értelmezése).
13.	Idősorelemzés: ARIMA modellek
	TE: ARMA és ARIMA modellezés alapjai.
14.	Összefoglalás.
	TE: Vizsgára felkészítő gyakorlás.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Haladó mikroökonómia		Kódja:	GT_MNGN002-17	
		angolul:		Advanced microeconomics				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Közgazdaságtan Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Kapás Judit		beosztása:	egyetemi tanár
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Kovács István		beosztása:	adjunktus
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék az alapfokú mikroökonómia épülő modelleket, elsősorban a fogyasztói modell kiterjesztéseit, a monopolista és oligopolista piaci viselkedést, az általános egyensúlyelmélet és a piaci tökéletlenségek elméleteit.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.								
<i>Képesség:</i>								
Képes sokoldalú, interdiszciplináris megközelítéssel speciális szakmai problémákat azonosítani, továbbá feltárni és megfogalmazni az azok megoldásához szükséges részletes elméleti és gyakorlati hátteret.								
<i>Attitűd:</i>								
Hitelesen közvetíti szakmája összefoglaló és részletezett problémaköreit.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés előkészítő, tanácsadói feladatokat.								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus először áttekinti az alapfokú mikroökonómiai elméleti háttérrel. Ezután a fogyasztói elmélet kiterjesztéseit tárgyalja: az árhatás felbontása (Slutsky módszer), az intertemporális választás, a bizonytalan körülmények közti választás. A második részben az iparági szerkezetek területéről a legfontosabb modelleket tanulják meg a hallgatók: monopolista árdiszkrimináció és egyéb árazási módok, az oligopolmodellek és játékelméleti bevezetés. Végül az általános egyensúly elmélet, valamint a közjavak és az externáliák kérdéskörére kerül szóba.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás, feladatmegoldás, grafikus ábrázolások és matematikai formában felírt modellek.

Értékelés

A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

50%+1 pont - 63% – elégséges

64% - 75% – közepes

76% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Varian, Hal R.: Mikroökonómia középfokon. KJK Kerszöv, Budapest, 2001.

Bergstrom, Theodore C. – Varian, Hal R.: Mikroökonómiai gyakorlatok. Veszprémi Egyetemi Kiadó, 2002.

Berde, Éva (szerk.): Mikroökonómiai és piacelméleti példatár. TOKK, Budapest, 2009.

Ajánlott szakirodalom:

Carlton, D. W. – Perloff, J. M.: Modern piacelmélet. Budapest: Panem. 2003. 19-20. fejezetek

Jack Hirschleifer, Amihai Glazer, David Hirschleifer (2009): Mikroökonómia - Árelmélet és alkalmazásai - Döntések, piacok és információk. Osiris Kiadó, 2009

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés: a mikroökonómia általános áttekintése
	TE: Fogyasztói optimalizálás, termeléselmélet
2.	A Slutsky egyenlet
	TE: Az árhatás felbontás: teljes hatás, helyettesítési hatás, jövedelmi hatás
3.	Intertemporális választások
	TE: Kamatláb szerepe, hitelfelvevő és kölcsönnyújtó fogyasztó döntése
4.	Bizonytalan körülmények közti választás
	TE: Neumann-Morgenstern hasznossági függvény, kockázati attitűd, fair biztosítás
5.	Információs aszimmetria
	TE: Kontraszelekció, erkölcsi kockázat, jelzés és szűréselmélet
6.	A monopolista viselkedés
	TE: Haszonkulcsos árképzés, árdiskrimináció, egyéb árképzési módok
7.	Oligopólium I.
	TE: Cournot és Stackelberg-modell
8.	Oligopólium II.
	TE: Bertrand-modell, árvezérlés modellje
9.	Játékelmélet
	TE: Játékok normál formája, domináns stratégia, Nash-egyensúly
10.	Általános egyensúly: a csere
	TE: Szerződési görbe, jóléti közgazdaságtani főtételek
11.	Általános egyensúly: a termelés
	TE: Termelési lehetőségek határa görbe, transzformációs határárány
12.	Jólét
	TE: Preferenciák aggregálása, szavazási paradoxon, Arrow lehetetlenségi tétele
13.	Externáliák
	TE: Externáliák jóléti hatása, internalizálása, Pigou adó, Coase tétel
14.	Közjavak
	TE: Tiszta és nem tiszta közjavak, közlegelő tragédiája, potyautas magatartás

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Nemzetközi kereskedelemelmélet		Kódja:	GT_MNGN020-17	
		angolul:		International Trade Theory				
Felelős oktatási egység:				Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	K	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		Dr. Erdey László Márkus Ádám		beosztása:	egyetemi docens tanársegéd	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
képesse váljanak a nemzetközi kereskedelem kérdéseinek elemzésére, és ennek érdekében olyan eszközökkel, modellekkel megismertetni őket, amelyek túlmutatnak a bevezető kurzusok anyagán. A tárgy a bevezető kurzusnál mélyebben és részletesebben foglalkozik a kereskedelemelmélet modelljeivel, a kereskedelempolitika eszközrendszerével és jóléti hatásaikkal								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken.
- Ismeri és használja a közgazdasági, nemzetközi gazdasági, világgazdasági, gazdálkodási és döntési elméleteket és elemzési módszereket.
- Ismeri és érti a szak kutatásához, szakirodalmi eredmények feldolgozásához, illetve innovatív gyakorlati munkához szükséges problémamegoldó technikákat, a munkatársak, csoportok, illetve projektek, nagyobb szervezetek irányítási módszereit, a stratégiai tervezés és menedzsment vállalati, állami, regionális és globális módszereit.
- elemzési és problémamegoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.
- Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika gyakorlatát, trendjeit és azok hatásait. Ismeri a nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek által adott kereteket.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására.
- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.
- Hazai és nemzetközi projektekben, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.

Attitűd:

- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
  - Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.
- Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.
- Elkötelezettség jellemzi a minőség, a fenntarthatóság és a sokszínűség iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését.
  - Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.

- Jellemző rá a tudás megújításának képessége, a nyitott gondolkodásmód, a tolerancia és az együttműködési készség.

Autonómia és felelősség:

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat. Önállóan létesít, szervez és irányít nagyobb méretű vállalkozást, vagy nagyobb szervezetet, szervezeti egységet is.

- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.

- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A nemzetközi kereskedelemelmélet tárgyköre. A nemzetközi kereskedelem struktúrájának változásai, a gravitációs modell. A ricardói modell összetettebb megközelítése. A specifikus tényezők modellje és összetettebb megközelítései. A Heckscher-Ohlin modell és általánosításai. A külkereskedelem alapmodellje. Méretgazdaságosság, tökéletlen verseny és nemzetközi kereskedelem. Részletesen az ágazaton belüli kereskedelemről, Nemzetközi tényezőmozgások. Nemzetközi termelésmegosztás

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Interaktív előadások, modellezés és komparatív statika. A gyakorlatokon számítási példák, gazdaságpolitikai alkalmazások, szimuláció és esettanulmánymegoldás.

Értékelés

Csoportos projekt, cikkfeldolgozás, házi feladatok	40%
Zárthelyi dolgozat	60%
0-60% elégtelen, 61-70% elégséges, 71-80% közepes, 81-90% jó, 91-110% jeles	

Kötelező szakirodalom:

Kötelező szakirodalom:

Krugman, P. R. – Obstfeld, M. (2009): Nemzetközi gazdaságtan, elmélet és gazdaságpolitika, Panem Kiadó, Budapest (kijelölt részek)

Krugman, P. R.–Obstfeld, M.—Melitz, M. J. (2018): International Economics – Theory and Policy, 11th Edition, Pearson Global Edition (kijelölt részek)

Caves, R. E.—Frankel, J. A.—Jones, R. W. (2007): World Trade and Payments, An Introduction, 10th Edition, Pearson International Edition (kijelölt részek)

A félév során kiadott cikkgyűjtemény

Az ENSZ Comtrade adatbázisa

Ajánlott szakirodalom:

Krugman, P. R.—Obstfeld, M.—Melitz, M. J. (2018): International Economics – Theory and Policy, 11th Edition, Pearson Global Edition (3-6. fejezet)

Caves, R. E.—Frankel, J. A.—Jones, R. W. (2007): World Trade and Payments, An Introduction, 10th Edition, Pearson International Edition (1-7., 9. fejezet)

Dunn, R. M. Jr.—Mutti, John H.: International Economics, 6th Edition, Routledge, London and New York

Feenstra, Robert C.: Advanced International Trade – Theory and Evidence, 2016, 2nd Edition, Princeton University Press

Choi, E. K.—Harrigan, J (editors): Handbook of International Trade, Blackwell, 2003

Gandolfo, Giancarlo (2013): International Trade Theory and Policy, 2nd Edition, Springer

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés, a követelmények ismertetése, A nemzetközi kereskedelemelmélet tárgyköre
	TE*: A külkereskedelem haszna, a külkereskedelem szerkezete, protekcionizmus, nemzetközi gazdaságpolitikai koordináció
2.	A nemzetközi kereskedelem struktúrájának változásai
	TE: a nemzetközi kereskedelem a XX. és a XXI. sz. elején, várható elmozdulások, szolgáltatáskereskedelem, offshoring és reshoring
3.	A gravitációs modell
	TE: a külkereskedelem gravitációs modelljének alapjai, a kiterjesztett gravitációs modell, a határok hatása a kereskedelemre, a panelregressziós becslések alapjai
4.	A ricardói modell I.
	TE: a komparatív előny fogalma, az egytényezős gazdaság, külkereskedelem az egytényezős világban, téveszmék a komparatív előnyökről, a modell érvényesülése a gyakorlatban
5.	A ricardói modell II.
	TE: komparatív előny sok termékkel, a szállítási költségek és a külkereskelemből kimaradó áruk bevezetése a modellbe, nagy vs. kis ország kereskedelme, a békék meghatározódása a 2*2*1-es modellben, komparatív statika, a Dornbusch-Fisher-Samuelson modell, az Eaton-Kortum modell
6.	A specifikus tényezők modellje I.
	TE: a modell feltevései, külkereskedelem a modellben, jövedelemeloszlás és a külkereskedelem haszna, a külkereskedelem politikai gazdaságtana
7.	A specifikus tényezők modellje II.
	TE: Rybczinski hatás a modellben, Jones algebra, holland kór
8.	A Heckscher-Ohlin modell I.
	TE: A kéttényezős gazdaság modellje, a kéttényezős gazdaságok közötti kereskedelem hatásai, a HO-modell tapasztalati bizonyítékai
9.	A Heckscher-Ohlin modell II.
	TE: A HO-modell mint a neoklasszikus modell egyik esete, a Heckscher-Ohlin-Vanek-elmélet, az elveszett kereskedelem elmélete, általánosítások, a technológia és a modell kapcsolata
10.	A külkereskedelem alapmodellje. Méretgazdaságosság és a tökéletes versenyen túl.
	TE: a kereskedő gazdaság alapmodellje, az RD, az RS és a két görbe együttes eltolódásai
11.	Méretgazdaságosság, tökéletlen verseny és nemzetközi kereskedelem I.

	TE: külső vs. belső méretgazdaságosság, agglomerációs előnyök
12.	Méretgazdaságosság, tökéletlen verseny és nemzetközi kereskedelem II.
	TE: tökéletlen verseny és külkereskedelem: a monopolisztikus verseny modellje, oligopol megközelítések, viszonyos dömping, a Melitz-modell
13.	Részletesen az ágazaton belüli kereskedelemről
	TE: horizontális és vertikális ágazaton belüli kereskedelem, elméleteik, mérések, tendenciáik
14.	Nemzetközi termelismegosztás
	TE: fragmentáció, trade of tasks, internalizációs kérdések

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Haladó makroökonómia		Kódja:	GT_MNGN015-17	
		angolul:		Advanced Macroeconomics				
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	N	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Czeglédi Pál		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Czeglédi Pál Nádasi Levente		beosztása:	egyetemi docens tanársegéd
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
számára makroökonómiai kérdések modellszerű megközelítésébe nyújtson betekintést, különös tekintettel az explicit mikroökonómiai megalapozású, általános egyensúlyi megközelítést alkalmazó modellekre. A tárgy ebben épít a hallgatók már meglévő makroökonómiai ismereteire is. A tárgy célja egyrészt az, hogy a hallgatók megtanuljanak modellszerűen gondolkodni a makroökonómiai kérdésekről, másrészt az, hogy képesek legyenek a makroökonómiai szakirodalom értő feldolgozására.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i>								
Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.								
<i>Képesség:</i>								
Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.								
<i>Attitűd:</i>								
Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.								
<i>Autonómia és felelősség:</i>								
Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.								

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus négy blokkból áll. Az első az alapszakon megtanult aggregált keresleti – aggregált kínálati modellt fejleszti tovább az aggregált kínálat többfajta levezetésével és a modell dinamizálásával. A második rész a gazdasági növekedés két alapvető modelljével foglalkozik. A harmadik egy egyszerű reál üzleti ciklus modellt épít fel grafikus formában és a gazdaság ingadozások megértésén túl egyéb kérdések megértésére is használja. A negyedik rész különböző egymástól elkülönülő témákat elemez, mint a munkanélküliség különböző megközelítései, vagy az árszínvonal fiskális elmélete

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A kurzus egyrészt klasszikus előadásból áll, amelyek során a modellek építjük fel értelmezzük, esetleg kritizáljuk. A szemináriumokon a hallgatók egyrészt feladatok oldanak meg, amelyek célja a modellek mélyebb megértése, másrészt a tanulmányokat dolgoznak fel, amellyel a modellek alkalmazhatóságába kapnak betekintést.

Értékelés

A vizsga szóbeli, amire előre meghatározott tételsor alapján lehet felkészülni. Vizsgát az tehet, aki részt vesz a szemináriumokon és 50 százaléknál jobb eredményt ér el a zárthelyi dolgozaton. A vizsga értékelésénél – feltéve, hogy a felelet nem elégtelen – figyelembe vehető az, hogy a hallgató által tartott kiselőadás milyen színvonalú volt, illetve azt, hogy mennyire aktívan vett részt a szemináriumokon a szakirodalmak feldolgozásában. (A kiselőadás színvonala az alapján ítélni lehet meg, hogy mennyire szakszerű az előadás és milyen alaposan készül fel rá a hallgató (pl. prezentációs eszközökkel.))

Kötelező szakirodalom:

Williamson, Stephen D.: Makroökonómia. Osiris, Budapest, 2009.

Pete Péter: Bevezetés a monetáris makroökonómiába. Osiris, Budapest, 1996.

Gregory Mankiw: Makroökonómia. Osiris, Budapest, 1999.

Misz József – Palotai Dániel: Makroökonómia feladatgyűjtemény. Panem, Budapest, 2004. (az adott tananyaghoz tartozó részek)

Ajánlott szakirodalom:

Gregory Mankiw: Makroökonómia. Osiris, Budapest, 1999.

Misz József – Palotai Dániel: Makroökonómia feladatgyűjtemény. Panem, Budapest, 2004.

A szemináriumok illetve kiselőadások anyagai:

Ábel István – Siklos, Pierre L. (2007): Mindentől függetlenül. A monetáris politika hatása a gazdasági ciklusra Magyarországon. Közgazdasági Szemle, 54. évf., 2007. 11. sz. 945–959. o.

Auerbach, A. J. – Gale, W. G. – Harris, B. H. (2010): Activist Fiscal Policy. Journal of Economic Perspectives 24.4:141–164.

De Long, B. (2000): The Triumph of Monetarism? Journal of Economic Perspectives Vol 14, No. 1. pp. 83-94.

- Friedman, M. (1977): Infláció és munkanélküliség. Megjelent: Friedman, M. (1986): Infláció, munkanélküliség, monetarizmus. Közgazdasági és jogik Könyvkiadó, Budapest, 1986. 240-263. o.
- Hayek, F. A. (1995[1933]): A ciklikus ingadozások alapvető oka. Megjelent: Hayek, F. A. (1995): Piac és szabadság. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest. 9-30. o.
- Horváth Áron – Szilágyi Katalin (2004): Konszenzusból nyugvópontra: elmélettörténeti áttekintés a makroökonómia viharos évtizedeiről. Külgazdaság. 48. évf. 11. sz. 4-19. o.
- Kónya István (2015): Több gép vagy nagyobb hatékonyság? Közgazdasági Szemle 62.11:1117-1139.
- Kertesi Gábor– Köllő János (2004): A 2001. évi minimálbér-emelés foglalkoztatási következményei. Közgazdasági Szemle 51. évf., 4. sz. 293-324. o.
- Király, Júlia (1998): A makroökonómia vége, avagy egy megkésett Nobel-díj. Közgazdasági Szemle 45. évf., 12 sz. 1082-1095. o.
- Lőrincz Szabolcs (2000): Reál üzleti ciklusok. Áttekintés. Közgazdasági Szemle 47. évf., 7-8. sz. 509-530. o.
- Murphy, K. M. – Shleifer, A. – Vishny, R. W. (2009[1991]): A tehetségallokáció hatása a növekedésre. Megjelent: Murphy, K. M. (2009): Hódító közgazdaságtan. Alienea Kiadó – Rajk Szakkollégium, Budapest. 9-38. o.
- Ohanian, L. E. (2010): The Economic Crisis from a Neoclassical Perspective. Journal of Economic Perspectives 24.4:45–66
- Pete Péter (1999): Gondolatok a pénzvilág „uralmáról”, a pénzügyi rendszer megnövekedett szerepéről. Közgazdasági Szemle, 46. évf., 5. az. 389–402. o.
- Sargent, Th. (2005): Hogyan ért véget négy súlyos inflációs időszak? Megjelent: Sargent, Th. (2005): Infláció és racionális várakozások. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest 57-123. o.

Heti bontott tematika	
1.	Aggregált kereslet, és az aggregált kínálat négy modellje.
	TE*: Az IS-LM modell formális levezetése, az aggregált kínálat különböző levezetéseinek és a közöttük lévő különbségek megértése
2.	A gazdaságpolitika tehetetlenségi tétele
	TE: A tétel levezetése, ebben a racionális várakozások szerepe, és a tétel jelentőségének megértése
3.	Az aggregált kínálat és aggregált kereslet dinamikus modellje
	TE: A „dinamizálás” értelmezése az öt egyenletes modell áttekintésére való képesség
4.	Gazdasági növekedés: a malthusi modell
	TE: A népességnövekedés és a jövedelemnövekedés összefüggése fix termelési tényező mellett
5.	Gazdasági növekedés: a Harrod-Domar-modell és a Solow-modell I
	TE: A tőkeakkumuláció szerepének megértése
6.	A Solow-modell II
	TE: A modell steady state-jének levezetése, a technológiai változás jelentősége.
7.	Az egy időszakos makroökonómiai modell általános egyensúlyi keretben I
	TE: A reprezentatív szereplők viselkedésének megértése
8.	Az egy időszakos makroökonómiai modell általános egyensúlyi keretben II
	TE: Az általános egyensúlyi logika, és a modell működtetésére való képesség.
9.	Az intertemporális modell, és a ricardói ekvivalencia
	TE: A megtakarítási döntés modellje, az államadósság jelentősége
10.	A gazdasági ciklusok egyensúlyi magyarázatai I
	TE: Az egyperiódusos modell kétperiódusossá való bővítése, az optimalitási kritériumok értelmezése a modell grafikus reprezentációja.
11.	A gazdasági ciklusok egyensúlyi magyarázatai II
	TE: A modell működtetése, a technológiai sokk hatásának értelmezése, a pénz és a pénzüpiaci bevezetése a modellbe
12.	Munkanélküliség hosszú távon: keresési modell és a hatékony bérek elmélete
	TE: A modellek feltevéseinek megértése, az egyensúly levezetése, a modellek korlátai
13.	Seigniorage és hiperinfláció
	TE: A „monetáris Laffer-görbe” levezetése és értelmezése

14.	Az árszínvonal fiskális elmélete
	TE: A fiskális és a monetáris politika összefüggéseinek értelmezése a kormányzat költségvetési korlátján keresztül

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Nemzetközi pénzügyek				Kódja:	GT_MNGN009-17
		angolul:	International finance					
Felelős oktatási egység:		Debreceni Egyetem, Gazdaságtudományi Kar, Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		–				Kódja:	–	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Szabó Andrea			beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Dr. Szabó Andrea			beosztása:	adjunktus	
A kurzus célja								
A tantárgy célja a mesterképzésben részt vevő hallgatók megismertetése a nemzetközi pénzügyi, illetve árfolyamrendszerek összefüggéseivel, melynek megértése megkerülhetetlen a mai gazdaságpolitikai és az üzleti döntéshozatalban. Másrészt a tárgy bevezetést nyújt a nemzetközi pénzügyekkel foglalkozó szakirodalomba.								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.

Képesség:

A hallgató képes lesz alapvető nemzetközi pénzügyi összefüggések értelmezésére.

Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.

Attitűd:

Fogékonyság és érdeklődés kialakítása a nemzetközi gazdasági összefüggések értelmezése, logikai összefüggéseinek feltárása iránt. Motiváltság kialakítása a vonatkozó szakirodalom olvasására.

Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.

Autonómia és felelősség:

A megtanultak alapján a hallgató képes objektív szempontok mentén önálló értékelést, elemzést készíteni, amiért felelősséget vállal.

Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A nemzeti jövedelem elszámolása. Fizetési mérleg és fizetési mérleg elméletek. A devizapiaci egyensúly és a pénzpiaci egyensúly. A vásárlóerő-paritás. A monetáris árfolyammodellek. A nemzetközi pénzügyi rendszer története. Az árfolyamrezsim választásának problémája. Optimális valutaövezetek. Euródeviza és eurókötvény piacok. Nemzetközi gazdaságpolitikai koordináció. A latin-amerikai adósságválság. Valutaválságok és a kelet-ázsiai pénzügyi válság. Pénzügyi innovációk és a hitelválság.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az elméleti anyagrészben megnevezett struktúrák, modellek állításainak megértése érdekében mind formális, mind grafikus eszközök alkalmazása a logikai összefüggések hangsúlyozásával. A tananyag elmélyítése példák, számítási feladatokon keresztül, vonatkozó szakcikkek feldolgozásán keresztül.

Értékelés

A megszerzett ismeretek számonkérése írásbeli dolgozat formájában történik. A hallgatók évközben plusz százalékért releváns szakirodalmat dolgozhatnak fel, és adhatnak elő.

Kötelező szakirodalom:

KRUGMAN, P. R. – OBSTFELD, M. [2003]: Nemzetközi gazdaságtan. Elmélet és gazdaságpolitika. Panem Könyvkiadó, Budapest.

PILBEAM, K. [2013]: International Finance, London, 4th Edition Palgrave Macmillan

MAJOR KLÁRA – SZABÓ-BAKOS ESZTER – SZILÁGYI KATALIN [2004]: Nemzetközi gazdaságtan feladatgyűjtemény. Panem Könyvkiadó, Budapest (3-4. fejezet)

Ajánlott szakirodalom:

Balassa Béla (1998[1964]): A vásárlóerő-paritás elméletének újraértékelése. In: Darvas Zsolt – Halpern László (szerk.): Árfolyamelmélet. Budapest: Osiris – Láthatatlan Kollégium. 35-65.o.

Magyar Nemzeti bank (2012): A fizetési mérleg alakulásáról. 2012. III. negyedév. Sajtóközlemény.

http://www.mnb.hu/Root/Dokumentumtar/MNB/Statisztika/mnbhu_statkozlemeny/mnbhu_fizetesi_merleg/SK_FIZM_2012_Q3.pdf

Benczes István – Kutasi Gábor (2010): A Gazdasági és Monetáris Unió fiskális szabályrendszere – válság előtt és után. Európai Tükör, XV. évf., 7-8. sz., 107-127.

Eichengreen, B. (2005): Pénzügyi válságok. Mit tehetünk ellenük? Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó. 137-178.

Alesina, A. – Barro, R. J. – Tenreyro, S. [2002]: Optimal Currency Areas. NBER Working Paper 9072.

Alesina, A. – Barro, R. J. [2002]: Currency Unions. The Quarterly Journal of Economics, Vol. 117 No. 2, 409-436.

Balassa, B. [1964]: The Purchasing Power Parity Doctrine: a Reappraisal. Journal of Political Economy, Vol. 72, No. 6, pp. 584-596.

Bayoumi, T. – Eichengreen, B. [1994]: One money or many? Analysing the prospects for monetary unification in various parts of the world. Princeton Studies in International Finance, No. 76, 1-37.

Bayoumi, T. – Eichengreen, B. [1997]: Ever closer to heaven? An optimum-currency-area index for European countries. European Economic Review, Vol. 41, 761-770.

Bayoumi, T. [1994]: A Formal Model of Optimum Currency Areas, International Monetary Fund. (IMF Working Paper), Centre for Economic Policy Research (CEPR), No. 94/42, 1-16.

Boughton, J. M. (2000): From Suez to Tequila: The IMF as Crisis Manager. The Economic Journal 110. 460:273-291

Calvo, G. A. – Mishkin, F. S. [2003]: The Mirage of Exchange Rate Regimes for Emerging Market Countries. Journal of Economic Perspectives 17.4:99-118.

Darvas Zsolt – Szapáry György [2008]: Euro Area Enlargement and Euro Adoption Strategies, Corvinus University of Budapest, Department of Mathematical Economics and Economic Analysis, Working Paper, 1-85.

Darvas Zsolt [2012]: Euro crisis: ten roots, but fewer solutions. Bruegel Policy Contribution, No. 2012/17, pp. 1-14.

Easterly, W. – Pfutze, Th. [2008]: Where Does the Money Go? Best and Worst Practices in Foreign Aid. Journal of Economic Perspectives 22.2:29-52.

Eichengreen, b. [1990]: Is Europe an Optimum Currency Area? CEPR Discussion Papers, No. 478, 1-28.

Eichengreen, B. [1992]: Should the Maastricht treaty be saved? Princeton Studies in International Finance, No. 74, International Finance Section, Princeton University.

Égert, B. – Drine, I. – Lommatzsch, K. – Rault, C. [2003]: The Balassa–Samuelson effect in Central and Eastern Europe: myth or reality? Journal of Comparative Economics, Vol. 31, No. 3, pp. 552–572.

Frankel, J. A. [1979]: On the mark: a theory of floating exchange rates based on real interest rate differentials. The American Economic Review, Vol. 69, No. 4, pp. 610-622.

- Frankel, J. A. – Rose, A. K. [1998]: The Endogeneity of the Optimum Currency Area Criteria. *The Economic Journal*, Vol. 108 No. 449, 1009-1025.
- Frankel, J. A. – Rose, A. K. [2002]: An Estimate of the Effect of Common Currencies on Trade and Income. *The Quarterly Journal of Economics*, Vol. 117 No. 2, 437-466.
- Goldberg, L. S. [1999]: Is Optimum Currency Area Theory Irrelevant for Economies in Transition? Federal Reserve Bank of New York and NBER, Research Department, Westview Press, 45-60.
- Grubel, H. G. [1970]: The Theory of Optimum Currency Areas. *The Canadian Journal of Economics*, Vol. 3 No. 2, május, 318-324.
- Horvath, J. [2003]: Optimal Currency Area Theory: A Selective Review. *BOFIT Discussion Papers*, No. 15, 1-38.
- Kenen, P. [1969]: The theory of optimum currency areas: an eclectic view. In: (R. Mundell and A. Swoboda, eds.), *Monetary Problems in the International Economy*, Chicago: University of Chicago Press.
- Krishnamurthy, A. [2010]: How Debt Markets Have Malfunctioned in the Crisis. *Journal of Economic Perspectives* 24.1:3–28.
- Meese, R. A. – Rogoff, K. S. [1983]: Empirical Exchange Rate Models of the Seventies: Do They Fit Out of Sample? *Journal of International Economics*, Vol. 14, No. 1-2, pp. 3-24.
- McKinnon, R. I. [1963]: Optimum Currency Areas. *The American Economic Review*, Vol. 53, 717-725.
- Mundell, R. [1961]: A Theory of Optimum Currency Areas. *The American Economic Review*, 51. 657-664.
- Obstfeld, M. – Rogoff, K. [2009]: Global Imbalances and the Financial Crisis: Products of Common Causes. *Asia Economic Policy Conference*, University of California, Berkeley.
- <http://elsa.berkeley.edu/~obstfeld/globalimbalances2010.pdf>
- Ricci, L. A. [2008]: A Model of an Optimum Currency Area. *Economics Discussion Papers*, No. 2007-45
- Rodrik, D. [2006]: Goodbye Washington Consensus, Hello Washington Confusion? A Review of the World Bank's "Economic Growth in the 1990s: Learning from a Decade of Reform. *Journal of Economic Literature* 44. 4: 973-987
- Rogoff, K. [1996]: The Purchasing Power Parity Puzzle. *Journal of Economic Literature*, Vol. 34, No. 2, pp. 647-668.
- Rose, A. K. [2004]: A Meta-Analysis of the Effect of Common Currencies on International Trade. *NBER Working Paper*, No. 10373, március, JEL No. f34, 1-24.
- Samuelson, P. A. [1964]: Theoretical Notes on Trade Problems. *Review of Economics and Statistics*, Vol. 46, No. 2, pp.145-154.
- Taylor, A. – Taylor, M. P. [2004]: The Purchasing Power Parity Debate. *Journal of Economic Perspectives*, 18.4: 135–158.
- White, L. [2011]: The Credit Rating Agencies. *Journal of Economic Perspectives* 24.2:211-226.

Heti bontott tematika	
1.	<p>A nemzeti jövedelem elszámolása</p> <p>TE* A hallgató megismeri a nemzeti jövedelmi számlák rendszerét, a fizetési mérleg struktúráját, s képes események rögzítésére a fizetési mérleg struktúrában.</p>
2.	<p>A fizetési mérleg és a fizetési mérleg elméletek</p> <p>TE A hallgató képes értelmezni, hogy az árfolyamváltozás hogyan befolyásolja egy ország folyó fizetési mérleg pozícióját a fizetési mérleg rugalmassági és abszorpciók megközelítésén keresztül.</p>
3.	<p>A devizapiaci egyensúly és a pénzügyi egyensúly</p> <p>TE A hallgató modellszemléletben tudja értelmezni a devizapiaci egyensúlyt és annak kialakulását. Az elsajátított modellek: fedezetlen, fedezett és reálkamatparitás.</p> <p>A hallgató modellszemléletben tudja értelmezni a pénzügyi egyensúlyt és annak kialakulását.</p>
4.	<p>A vásárlóerő-paritás</p> <p>TE A hallgató képes lesz megérteni az egyik legfontosabb hosszú távú egyensúlyi árfolyammodell állításait, és annak korlátait. Tisztában lesz a vásárlóerő-paritás empirikus kudarcának egyik legnépszerűbb magyarázatával: a (Harrod) – Balassa – Samuelson modellel.</p>
5.	<p>A monetáris árfolyammodellek</p> <p>TE A hallgató megismeri a nominális árfolyamok hosszú távú viselkedésének egy másik modellcsaládját: a monetáris árfolyammodelleket. (rugalmas árak monetáris modellje, Dornbusch modell, reálkamat-különbségek modellje, összegzés)</p>
6.	<p>A nemzetközi pénzügyi rendszer története 1.</p> <p>TE A hallgató megismeri a nemzetközi pénzügyi rendszer történetét, képes lesz az ok-okozati összefüggések és egyéb logika kapcsolatok átlátására.</p>
7.	<p>A nemzetközi pénzügyi rendszer története 2.</p> <p>TE A hallgató megismeri a nemzetközi pénzügyi rendszer történetét, képes lesz az ok-okozati összefüggések és egyéb logika kapcsolatok átlátására.</p>

8.	Az árfolyamrendszer választásának problémája: fix versus lebegő árfolyamok
	TE Képes érveket és ellenérveket megfogalmazni mindkét árfolyamrendszer esetén.
9.	Optimális valutaövezetek (OCA)
	TE Megismeri az optimális valutaövezetek modelljének kialakulását, annak kritériumrendszerét. A modell kritériumrendszere alapján képes önálló értékelést megfogalmazni már létrejött (vagy akár tervezett) valutaövezetek tekintetében.
10.	Euródeviza és eurókötvény piacok
	TE A hallgató megismeri az euródeviza és az eurókötvény piacok résztvevőit, eredetét, fejlődését, jellemzőit.
11.	Nemzetközi gazdaságpolitikai koordináció
	TE A hallgató tisztában lesz a nemzetközi pénzügyi koordináció fogalmával, előnyeivel, hátrányaival, akadályaival, játékelméleti megközelítésével.
12.	A latin-amerikai adósságválság
	TE A hallgató megismeri az adósságválság hátterét, eredetét, közgazdasági értelmezését, annak értékelését gazdasági szempontok mentén.
13.	Valutaválságok és a kelet-ázsiai pénzügyi válság
	TE A hallgató megismeri a valutaválság modelleket, a kelet-ázsiai pénzügyi válság okait, közgazdasági értelmezését.
14.	Pénzügyi innovációk és a hitelválság
	TE A hallgató megismer néhány tipikus pénzügyi innovációt (CDO, CDS), a hitelválság okait és következményeit.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Nemzetközi politikai gazdaságtan				Kódja:	GT_MNGN011-17
		angolul:	International Political Economy					
Nemzetközi gazdaság és gazdálkodás mesterképzési szak (2. évf.)								
Felelős oktatási egység:			Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	Kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató			neve:	Szentesiné Dr. Sigér Fruzsina			beosztása	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató			neve:	Dr. Trón Zsuzsanna			beosztása	ügyvivő-szakértő
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókkal a nemzetközi politikai gazdaságtan megközelítéseit és bemutassa néhány érdekes területét. A makroökonómia, a világ gazdaságtan és a közösségi döntések határterületeként a kurzus keretében a legfontosabb nemzetközi intézmények és politikák megismerésére kerül sor. Megpróbálja integrálni a nemzetközi gazdaság- és politikaelméletet egyfelől, illetve komoly érzékenységet tanúsít a nemzetközi gazdaság színterén zajló valós események, történések iránt.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken.
- Ismeri és használja a közgazdasági, nemzetközi gazdasági, világgazdasági, gazdálkodási és döntési elméleteket és elemzési módszereket.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.

Attitűd:

- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.
- Jellemző rá a tudás megújításának képessége, a nyitott gondolkodásmód, a tolerancia és az együttműködési készség.

Autonómia és felelősség:

- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.
- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

- Globalizáció; A piac és az állam feladatainak történelmi áttekintése; A szabad kereskedelem koncepciójának és feltételeinek kritikai vizsgálata; Pénzügyi globalizáció; Fejlesztéspolitika; Pénzügyi válságok; A globális kormányzás koncepciója;

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

- A tantermi előadásokat az oktató tartja.
- Szeminárium (részvétel maximum 3 hiánnyal): az előadás anyagához kapcsolódó cikkek, írások kritikai jellegű megvitatása, kiselőadás tartása egyénileg vagy csoportosan.
- Az aláírás megszerzésének feltétele az aktív szemináriumi részvétel mellett kiselőadás tartása.

Értékelés

- Az előadások látogatása nem kötelező, de ajánlott.
- Az évközi követelmény pótlására nincs lehetőség, aki nem vállal kiselőadást, nem teljesíti a szeminárium követelményeit és nem bocsátható vizsgára.
- A szemináriumi munka értékelése: 25% kiselőadás, 25% órai munka, összesen 50%.
- A félév vizsgával zárul, ahol szintén 50% szerezhető.
- A végső értékelés a következő: 0-57% elégtelen (1), 58-68% elégséges (2), 69-78% közepes (3), 79-89% jó (4), 90-100% jeles (5)
- Ismételt vizsga esetén sem vesznek el az évközi pontok.

Kötelező szakirodalom:

Dani Rodrik: A globalizáció paradoxona: demokrácia és a világgazdaság jövője. Budapest: Corvina, 2014

Ajánlott szakirodalom:

- Oatley, Thomas (2010): International Political Economy. Pearson, New York
- Gilpin, Robert (2004): Nemzetközi politikai gazdaságtan. BUCIPE, Budapest
- Csaba László (2016): Economic systems: constraints and driving forces. in: Hámori Balázs - Rosta Miklós (szerk.): Constraints and Driving Forces in Economic Systems. Newcastle-upon-Tyne: Cambridge Scholars Publishing
- Kornai János (2016): The sytem paradigm revisited: Clarifications and additions in the light of experiences in the post-socialist region. Acta Oeconomica, vol.66, no.4, pp547-596.
- Farkas Beáta (2016): Models of Capitalism in the EU: Post-Crisis Perspectives. Houndmills-New York: Palgrave MacMillan
- Rodrik, Dani (2015): Economics Rules: Why Economics Works, When It Fails and How to Tell the Difference. Oxford- New York: Oxford University Press

Heti bontott tematika	
1.	<p>A politikai gazdaságtan természete</p> <p>TE: A hallgató megismeri a politikai gazdaságtan alapvető ismérveit és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a politikai gazdaságtan különböző megközelítéseibe.</p>
2.	<p>Globalizáció</p> <p>TE: A hallgató megismeri a globalizáció történelmi kialakulását, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és eladókészsége javul.</p>
3.	<p>A piac és az állam feladatainak történelmi áttekintése</p> <p>TE: A hallgató megismeri a piac és az állam feladatainak történelem során lezajlott változásait, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésükbe. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és eladókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p>
4.	<p>A szabad kereskedelem koncepciójának kritikai vizsgálata</p> <p>TE: A hallgató átismétli a ricardói komparatív előnyök elméletét, megismeri az elmélet kialakulásának történelmi körülményeit és részletesen megismeri a modell feltételeit. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és eladókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p>
5.	<p>Globalizáció és jövedelemkülönbségek, Bretton Woods, WTO</p> <p>TE: A hallgató megismeri a nemzetközi pénzügyi rendszerre vonatkozó különböző nézeteket, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a rendszer WTO előtti és utáni működésébe. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és eladókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p>
6.	<p>A pénzügyi globalizáció és a tőkepiaci liberalizáció vizsgálata</p> <p>TE: A hallgató megismeri a pénzügyi válságokkal kapcsolatos különböző gazdasági és politikatudományi nézeteket, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a rendszer konkrét működésébe. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és eladókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p>
7.	<p>A pénzügyi-gazdasági gondolkodás tipikus jellemzői</p> <p>TE: A hallgató megismeri több híres közgazdászok gondolkodásmódját, és a 2008-as pénzügyi válságot megelőző pénzügyi innovációkat. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és eladókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p>
8.	<p>Szegény országok a gazdag világban és a délkelet-ázsiai válság</p> <p>TE: A hallgató megismeri az szegény országok gazdasági fejlődésének egyes részleteit és betekintést nyer a délkelet-ázsiai pénzügyi válságot kiváltó okokról folyó vitába. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és eladókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.</p>

9.	Fejlesztési javaslatok és a Washingtoni konszenzus
	TE: A hallgató megismeri a fejlesztéspolitika 1980 előtti megközelítéseit és a Washingtoni konszenzus kialakulásának és alkalmazásnak körülményeit. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
10.	A globalizáció, a nemzetállam és a demokrácia összefüggései
	TE: A hallgató megismeri a globalizáció, a nemzetállam és a demokrácia összefüggéseinek részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a fenti három fogalom összeegyeztethetlenségének eseteibe, így pl. a különböző munkaügyi, környezetvédelmi és egészségügyi normák eltérő megjelenéseibe. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és eladókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
11.	Globális kormányzás
	TE: A hallgató megismeri a globális kormányzás koncepcióját, és konkrét forrásokon keresztül betekintést nyer az eltérő megközelítésekbe. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és eladókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
12.	A kapitalizmus megreformálásának lehetőségei
	TE: A hallgató megismeri a kapitalizmus verzióit, a különböző reformkoncepciókat, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer azok működésébe. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és eladókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
13.	Az „értelmes” globalizáció
	TE: A hallgató megismeri az uniós regionális politika részleteit, és konkrét eseteken keresztül betekintést nyer a működésébe. Az esetet feldolgozó hallgató kritikai gondolkodást gyakorol és eladókészsége javul, a vitában résztvevő többi hallgató kognitív készségei fejlődnek.
14.	Összefoglalás
	TE: A hallgatók összefüggésben látnak egy nemzetközi politikai gazdaságtani megközelítést.

A tantárgy neve:		magyarul:		Kutatásmódszertan		Kódja:	GT_MNGN007-17	
		angolul:		Research Methodology				
Felelős oktatási egység:		DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:		nincs				Kódja:	–	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	igen	Heti	0	Heti	2	Gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező	nem	Féléves	0	Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Kun András István		beosztása:	docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		–		beosztása:	–	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A tantárgy célja betekintést nyújtani a tudományos kutatómunka (kutatásmódszertan) elméletébe és gyakorlatába. Az órák során ismertetésre kerülnek a tudományos gondolkodás és a tudományos vizsgálati módszer alapvető elméletei. A szemináriumok során az egyéni és csoportos kutatómunkához szükséges gyakorlati ismeretek kerülnek átadásra. A kurzus átfogó képet nyújt a szakirodalom-elemzés, a kvalitatív és kvantitatív empirikus módszerek, a tudományos közlemények, prezentációk témaköreiben egyaránt.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Érti a szervezetek működése során felmerülő problémák és új jelenségek megoldási módozatait, illetve a kritikus feldolgozására irányuló módszereket.
- Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Képes a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.
- Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

Autonómia és felelősség:

- Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.
- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Tudományos és üzleti kutatás. Kutatási téma meghatározása. Irodalom-elemzés. Kutatási filozófia és az elmélet kialakításának megközelítései. Kutatástervezés. Kutatásetika. Mintavétel. Szekunder adatok

használata. Primer adatgyűjtés: megfigyelés és kísérlet, interjúk és fókusz csoportok, kérdőívvezés. Kvalitatív és kvantitatív adatelemzés. Az eredmények közlése: írás és prezentáció.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az elméleti háttér ismertetését szemináriumi munka, feladatmegoldás és hallgatói önálló kutatómunka egészíti ki. A szemináriumok során az adott témakörrel kapcsolatos megbeszélésre, feladatmegoldásra kerül sor. A csoport-dolgozat önálló kutatómunkáról kell készülnön, szemináriumvezetővel egyeztetett témában, a kurzus során tanultakra alapozva.

Értékelés

2 zárthelyi dolgozat 40+40%, csoportdolgozat elkészítése 20%.

Kötelező szakirodalom:

Babbie, E. R. (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi, Budapest.

Ajánlott szakirodalom:

Babbie, E. R. (2003): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Balassi, Budapest.

Babbie, Earl R. (2011): The Basics of Social Research, 5th edition. Nelson Education, Toronto.

Babbie, Earl R. (2011): The Practice of Social Research, 14th edition. Cengage Learning, Boston, MA.

Bär, Siegfried (2003): Professzorok és alattvalók. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Bär, Siegfried (2005): A cég. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Mérő László (2003): Új észjárások: a racionális gondolkodás ereje és korlátai. Tercium, Budapest.

Popper, K. R. (1997): A tudományos kutatás logikája. Európa, Budapest.

Sajtos László – Mitev Ariel (2009): SPSS kutatási és adatelemzési kézikönyv. Alinea Kiadó, Budapest.

Saunders, Mark. – Lewis, Philip – Thornhill, Adrian (2016): *Research Methods for Business Students*. 7th edition. Pearson, Harlow.

Székelyi Mária – Barna Ildikó (2005): Túlélőkészlet az SPSS-hez. Typotex Kiadó, Budapest.

Taylor B. – Sinha G. – Ghoshal T. (2006): *Research Methodology: A Guide For Researchers In Management And Social Sciences*. Prentice Hall of India, New Delhi.

Heti bontott tematika

1.	Kutatómunka az üzleti és a tudományos világban. TE*: A hallgatók megismerik a tudományos és az üzleti kutatások alapjait.
2.	Kutatási téma meghatározása. TE. A hallgatók képessé válnak az a kutatási téma meghatározására.
3.	Irodalom-elemzés. TE. A hallgatók elsajátítják a kritikai irodalom-elemzéshez szükséges ismereteket.
4.	Kutatási filozófia és az elmélet kialakításának megközelítései. TE: A hallgatók megismerkednek a kutatási filozófiákkal és megközelítésekkel, képessé válnak a saját kutatásukhoz megfelelő megközelítésmód kiválasztására.

5.	Kutatástervezés.
	TE: Konceptualizáció, operacionalizáció, kutatási terv készítése.
6.	Kutatási etika.
	TE: A hallgatók megismerkednek a kutatás során szükséges etikai normákkal, elvárásokkal.
7.	Mintavétel.
	TE: A hallgatók megismerkednek a mintavétel típusaival és a minta jellemzőivel,
8.	Szekunder adatok használata.
	TE: A hallgatók megismerkednek a megfigyelés és kísérlet módszereivel.
9.	Megfigyelés és kísérlet
	TE: A hallgatók megismerkednek az emberierőforrás-fejlesztés stratégiai szintű feladataival, módszereivel.
10.	Interjúk és fókuszcsoportok.
	TE: A hallgatók megismerkednek az interjúzás és a fókuszcsoportos kutatás módszereivel.
11.	Kérdőívezés
	TE: A hallgatók megismerkednek a kérdőívesmódszerrel.
12.	Kvantitatív adatelemzés
	TE: A hallgatók megismerkednek a kvantitatív adatelemzés módszereivel.
13.	Kvalitatív adatelemzés
	TE: A hallgatók megismerkednek a kvalitatív adatelemzés módszereivel.
14.	Az eredmények közzlése: írás és prezentáció.
	TE A hallgatók megismerkednek a tudományos közzlési módok alapvető fajtáival, ezek elvárásaival.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Globális Vállalati Stratégiák és Többszintű Kormányzás		Kódja:	GT_MNGN019-17	
		angolul:		Global Corporate Strategies and Multi-Level Governance				
Felelős oktatási egység:				Világgazdaság és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Csapóné dr. Riskó Tünde		beosztása:	egyetemi adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása:		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a stratégiai menedzsment történetét és alapfogalmait, a stratégiai elemzés folyamatát, lépéseit, valamint a megismerjék és értelmezzék a többszintű kormányzás fogalmát és értelmezését a globális vállalatok tekintetében.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató elméleti ismereteket szereznek a globális vállalatok működéséről, működési környezetéről és az őket érintő kihívásokról. Az elméleti ismereteken túl a hallgatók idegen nyelvű tudományos cikkek és tanulmányok megismerésével mélyítik el tudásukat. A megszerzett tudásukat gyakorlati példákon, esettanulmányokon, feladatokon keresztül tanulják meg alkalmazni. A megoldásokat a szemináriumokon szóban előadják.

Képesség:

Alapvető összefüggések felismerése és a globális környezet jelentette kihívásokat értelmezni képes innovatív, analitikus, gondolkodásmód elsajátítása. Önálló munka keretében egy esettanulmány feldolgozása és szóbeli prezentálása.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő és átfogó képet kapjon a globálisan működő vállalatokról, értelmezni tudja a többszintű kormányzást, annak jelentőségét. Etikus, proaktív magatartást tanúsítson a csoportos feladatok elvégzése során és fogékony legyen az új szakmai ismerete befogadására.

Autonómia és felelősség:

Az elmélet megértésével a hallgató, mint a globális vállalatok potenciális munkavállalója vagy más érintettje komplex módon, az összefüggéseiket felismerve értelmezni tudja a vállalat piaci szerepét, helyzetét és megérti annak működését. Figyelemmel kíséri a globális környezetet érintő változásokat és képes azok alapján felelősséggel döntést hozni.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Témakörök: A stratégiai menedzsment története és alapfogalmai; Stratégiai elemzés: Szándékok és érdekek; Stratégiai elemzés: A külső környezet elemzése (makro és mikro környezet); Stratégiai elemzés: A belső helyzet elemzése; A stratégiai akcióválasztás első lépése: Alternatívák felállítása; A stratégiai akcióválasztás további lépései; A stratégia végrehajtása; Többszintű kormányzás

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók az előadásokon elméleti ismereteket szereznek, ezen ismereteiket az oktató által kijelölt magyar és idegen nyelvű tudományos cikkek és tanulmányok megismerésével és azok szemináriumokon történő megvitatásával mélyítik el. A félév során, a szemináriumokon a hallgatók önállóan dolgoznak, a kiadott esettanulmányokat feldolgozzák, azokról prezentációkat készítenek, melyeket az órákon előadnak, megvitatnak, értékelnek.

Értékelés

Aláírás: a szemináriumi órákról max. 3 hiányzás elfogadott.
A hallgatók a szemináriumi órákon esettanulmányokat dolgoznak fel és prezentálnak. A prezentációra előzetesen kiadott szempontrendszer alapján érdemjegyet kapnak.
A félév írásbeli vizsgával zárul.
A végső érdemjegy az írásbeli vizsga és prezentáció érdemjegyéből kerül kiszámításra (50-50%).

Kötelező szakirodalom:

TUKA ÁGNES (2009): AZ EURÓPAI UNIÓNK SZÍNE ÉS FONÁKJA. PUBLIKON KIADÓ, PÉCS (4. FEJEZET: ELMÉLETI MEGKÖZELÍTÉSEK. 24-54. O.) ONLINE ELÉRHETŐ:

[HTTPS://WWW.TANKONYVTAR.HU/HU/TARTALOM/TAMOP425/0050_08_TUKA_AGNES/CH04.HTML](https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/0050_08_tuka_agnes/ch04.html)

D. MORSCHETT – H. SCHRAMM-KLEIN – J. ZENTES (2015): STRATEGIC INTERNATIONAL MANAGEMENT. TEXT AND CASES. 3RD EDITION. SPRINGER GABLER: WIESBADEN

T. CANNON (2012): CORPORATE RESPONSIBILITY: GOVERNANCE, COMPLIANCE AND ETHICS IN A SUSTAINABLE ENVIRONMENT, 2/E. PEARSON

T. L. WHEELEN – J. D. HUNGER – A. N. HOFFMAN – C.E. BAMFORD (2018): STRATEGIC MANAGEMENT AND BUSINESS POLICY: GLOBALIZATION, INNOVATION AND SUSTAINABILITY, GLOBAL EDITION, 15/E. PEARSON

GULYÁS L. (SZERK.) (2014): STRATÉGIAI MENEDZSMENT. SZUN-CE-TÓL A „KÉK ÓCEÁNIG” JATE PRESS

Ajánlott szakirodalom:

NORBERT CSIZMADIA (2019): GEOFUSION. LID PUBLISHING LIMITED

Heti bontott tematika (előadások)

Hét	Témakörök
1.	Tantárgyi tematika és követelményrendszer ismertetése; Bevezetés TE: Ismeri a tantárgyi tematikát és követelményrendszert, a félév során feldolgozásra kerülő témaköröket. Ismeri a tantárgy hallgatása által megszerezhető ismereteket.
2.	A stratégiai menedzsment története és alapfogalmai TE: Ismeri a stratégiai menedzsment történetét és alapfogalmait
3.	Stratégiai elemzés: Szándékok és érdekek TE: Tisztában van a küldetéssel és az értékekkel, a jövőképpel, stratégiai nyilatkozattal és célokkal
4.	Stratégiai elemzés: A külső környezet elemzése (makro környezet) TE: Tisztában van a makro környezet elemzésével
5.	Stratégiai elemzés: A külső környezet elemzése (mikro környezet) TE: Tisztában van a mikrokörnyezet elemzésével
6.	Stratégiai elemzés: A belső helyzet elemzése TE: Ismeri a belső erőforrások átvilágítását, az értéklánc elemzést, a SWOT elemzést és a benchmarking elemzéseket
7.	A stratégiai akcióválasztás első lépése: Alternatívák felállítása TE: Tisztában van a stratégiai akcióválasztás lépéseivel, a stratégiai alternatívák kidolgozásával
8.	A stratégiai akcióválasztás további lépései TE: Tisztában van az alternatívák összevetésének folyamatával és a stratégiai döntéssel.
9.	A stratégia végrehajtása 1. TE: Ismeri a végrehajtás lépéseit, az egyes lépések jellemzőit
10.	A stratégia végrehajtása 2. TE: Ismeri a végrehajtás lépéseit, az egyes lépések jellemzőit
11.	Vendég előadó: nemzetközi vállalati stratégiák (nagyvállalati példa) TE: Megismeri az adott vállalat nemzetközi piacra lépésének okait, stratégiáját, folyamatát
12.	Vendég előadó: nemzetközi vállalati stratégiák (KKV példa) TE: Megismeri az adott vállalat nemzetközi piacra lépésének okait, stratégiáját, folyamatát
13.	Többszintű kormányzás

	TE: A többszintű kormányzás fogalmának megismerése és értelmezése a globális vállalatok tekintetében
14.	írásbeli dolgozat TE: -

*TE tanulási eredmények

Heti bontott tematika (szemináriumok)

Hét	Témakörök
1.	Tantárgyi tematika és követelményrendszer ismertetése; az esettanulmányok kiosztása TE: Ismeri a tantárgyi tematikát és követelményrendszert, a félév során feldolgozásra kerülő témaköröket. Ismeri a tantárgy hallgatása által megszerezhető ismereteket.
2.	Hallgatói esettanulmányok meghallgatása, megvitatása, értékelése TE: Megismeri, megérti az adott esettanulmányt, képes a vitában részt venni és értékelni
3.	Hallgatói esettanulmányok meghallgatása, megvitatása, értékelése TE: Megismeri, megérti az adott esettanulmányt, képes a vitában részt venni és értékelni
4.	Hallgatói esettanulmányok meghallgatása, megvitatása, értékelése TE: Megismeri, megérti az adott esettanulmányt, képes a vitában részt venni és értékelni
5.	Hallgatói esettanulmányok meghallgatása, megvitatása, értékelése TE: Megismeri, megérti az adott esettanulmányt, képes a vitában részt venni és értékelni
6.	Hallgatói esettanulmányok meghallgatása, megvitatása, értékelése TE: Megismeri, megérti az adott esettanulmányt, képes a vitában részt venni és értékelni
7.	Hallgatói esettanulmányok meghallgatása, megvitatása, értékelése TE: Megismeri, megérti az adott esettanulmányt, képes a vitában részt venni és értékelni
8.	Hallgatói esettanulmányok meghallgatása, megvitatása, értékelése TE: Megismeri, megérti az adott esettanulmányt, képes a vitában részt venni és értékelni
9.	Hallgatói esettanulmányok meghallgatása, megvitatása, értékelése TE: Megismeri, megérti az adott esettanulmányt, képes a vitában részt venni és értékelni
10.	Hallgatói esettanulmányok meghallgatása, megvitatása, értékelése TE: Megismeri, megérti az adott esettanulmányt, képes a vitában részt venni és értékelni
11.	Hallgatói esettanulmányok meghallgatása, megvitatása, értékelése TE: Megismeri, megérti az adott esettanulmányt, képes a vitában részt venni és értékelni
12.	Hallgatói esettanulmányok meghallgatása, megvitatása, értékelése

	TE: Megismeri, megéri az adott esettanulmányt, képes a vitában részt venni és értékelni
13.	Hallgatói esettanulmányok meghallgatása, megvitatása, értékelése TE: Megismeri, megéri az adott esettanulmányt, képes a vitában részt venni és értékelni
14.	Hallgatói esettanulmányok meghallgatása, megvitatása, értékelése TE: Megismeri, megéri az adott esettanulmányt, képes a vitában részt venni és értékelni

A tantárgy neve:		magyarul:		Haladó nemzetközi marketing		Kódja:	GT_MNGN005-17	
		angolul:						
Felelős oktatási egység:				DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet, Marketing Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				Marketing		Kódja:	alapszakon	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	K	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Kiss Marietta		beosztása:	adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása:	
A kurzus célja a hallgatók								
<p>magas szintű felkészítése a nemzetközi üzleti lehetőségek felismerésére, a marketingdöntések nemzetközi piaci környezetben való megalapozására, előkészítésére és eredményes végrehajtására. Az elméleti ismeretek gyakorlati elmélyülését a szemináriumok keretében megoldott írásbeli és kisfilmes esettanulmányok, egyéni projekt munka, illetve egyéb csoportfeladatok segítik.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Érti a gazdálkodó szervezetek marketingtevékenységének szervezését, működését nemzetközi környezetben.
- Birtokában van a nemzetközi marketing területén a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri és használja a nemzetközi marketing elméleteit és döntési módszereit.
- Ismeri és érti a nemzetközi marketing szakirodalmi eredményeinek feldolgozásához, illetve innovatív gyakorlati munkához szükséges problémamegoldó technikákat.
- Ismeri és érti a nemzetközi marketingfolyamatok beazonosítására alkalmas szakértői tudás alapjait, a szakterület szerint releváns információgyűjtési, elemzési és problémamegoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.
- A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a marketing szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak.

Képesség:

- A nemzetközi marketing területén önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Gazdálkodó és nonprofit szervezetekben marketingfolyamatokat tervez, irányít, a marketing-erőforrásokkal gazdálkodik.
- Képes a nemzetközi marketing területén szakmailag megalapozott vélemény megfogalmazására, döntések előkészítésére és meghozatalára. Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.
- Képes hatékony nemzetközi marketingstratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.
- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben nemzetközi marketingtevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.
- Csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve társai munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a nemzetközimarketing-problémák kezelésében. Kötelességének tartja a hibák kijavítását.
- Nyitott és befogadó a nemzetközimarketing-tudomány és -gyakorlat új eredményei iránt.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére.
- Jellemző rá a tudás megújításának képessége, a nyitott gondolkodásmód, a tolerancia és az együttműködési készség.

Autonómia és felelősség:

- A nemzetközi marketing területein önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, e területeken önállóan lát el elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.

- Felelősséget vállal saját munkájáért.
- Kezdeményező a nemzetközimarketing-problémák megoldásában, nemzetközi marketingstratégiák kialakításában.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus a következő témaköröket öleli fel: A nemzetközi marketing fogalma, koncepciói; A külficra lépés motivátorai és akadályai; Nemzetközi piacutatás; Makro- és mikroörnyezet-elemzés a nemzetközi marketingben; Nemzetközi piacszegmentáció és célpiacképzés; A külficra lépés formái; Nemzetközi termék-, promóciós, ár- és disztribúciós politika.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások (az előadás diáit a hallgatók tanulás céljából megkapják), tantermi vita, megbeszélés, otthoni felkészülés a kötelező irodalomból, papír alapú és videós esettanulmányok feldolgozása egyénileg és csoportmunkában, órán és házi feladatként, egyéni projektmunka.

Értékelés

A félév során a szemináriumokon a hallgatók a kiadott feladatokat megoldják, azokról prezentációkat és nyomtatott anyagot készítenek, melyeket az órákon előadnak, beadnak, megvitatnak, értékelnek. A hallgatók egyénileg elkészítenek egy marketingtervet, ami egy létező vagy kitalált termék teljes külficra viteli és piacon tartási terve. A marketingtervet a hallgatók egy legalább 15 oldalas házi dolgozat formájában nyomtatva adják be a megadott határidőig. A feladatok, ill. a házi dolgozat későbbi beadása naponta 10%-kal csökkenti, későbbi előadása szemináriumonként 10%-kal csökkenti az egyébként megszerzett pontot. A szemináriumi munka nem pótolható, nem helyettesíthető mással; a házi dolgozat csak egyszer adható be, nincs javítási lehetőség. A házi dolgozatra a diplomadolgozat formai és tartalmi követelményei vonatkoznak. Plágium esetén a házi dolgozatért pont nem jár, 0 pontos házi dolgozat az aláírás megtagadását vonja maga után.

A hallgatók kiselőadást vállalhatnak valamilyen nemzetközi marketing témából (maximum két darabot), melyért darabonként maximum 5 százalékpontot kaphatnak.

A szemináriumokon való részvétel kötelező, maximum 3 igazolatlan hiányzás megengedett. A szemináriumok több mint 50%-áról való (igazolt és/vagy igazolatlan) hiányzás és/vagy az órai feladatok végzésétől való távolmaradás az aláírás megtagadásával jár.

A félév végi jegy a következőképpen áll össze:

- Órai munka, házi feladatok: 15%
- Házi dolgozat: 15%
- Írásbeli vizsga: 70%

Valamennyi vizsga (A, B, C) írásbeli. A szemináriumról hozott pontok a B és C vizsgák eredményébe is beszámítanak.

Érdemjegyek:

0–50%	elégtelen (1)
51–62%	elégséges (2)

63–74%	közepes (3)
75–86%	jó (4)
87–100%	jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

REKETTYE GÁBOR–TÓTH TAMÁS–MALOTA ERZSÉBET (2015): Nemzetközi marketing. Akadémiai Kiadó, Budapest

Ajánlott szakirodalom:

ALBAUM, GERALD–DUERR, EDWIN (2008): International Marketing and Export Management. Prentice Hall, 6th Edition

BRADLEY, FRANK (1991): International Marketing Strategy. Prentice Hall, New York

CATEORA, PHILIP R. (1996): International Marketing. 9th ed., Richard D. Irwin, a Times Mirror Higher Education Group, Inc., Chicago

DELI ZSUZSA (2005): Nemzetközi marketing. Műegyetemi Kiadó, Budapest

DANKÓ LÁSZLÓ (1998): Nemzetközi marketing. Pro Marketing Egyesület, Miskolc

ESZES ZOLTÁN–SZABÓNÉ STREIT MÁRIA–SZÁNTÓ SZILVIA–VERES ZOLTÁN (szerk.) (2001): Globális Marketing. Műszaki Könyvkiadó, Budapest

KEEGAN, WARREN J.–GREEN, MARK C. (2013): Global Marketing: Global Edition. Prentice Hall, 7th Edition

MALOTA ERZSÉBET (szerk.) (2015): Marketing nemzetközi szintéren: esettanulmányok hazai és külföldi piacokról. Alinea, Budapest

MALOTA ERZSÉBET–KELEMEN KATALIN (szerk.) (2011): Nemzetközi marketing a hazai gyakorlatban. Pearson Custom Publishing, Budapest

REKETTYE GÁBOR–FOJTIK JÁNOS (2009): Nemzetközi marketing. Dialóg Campus Kiadó, Budapest

TÓTH TAMÁS (2009): Nemzetközi marketing. Akadémiai Kiadó, Budapest

TÖRZSÖK ÉVA (szerk.) (1995): Nemzetközi marketing. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés, követelmények ismertetése. A nemzetközi marketing fogalma, koncepciói
	TE* A hallgatók megismerik a nemzetközi marketing definícióját, fokozatait, koncepcióinak hagyományos és újszerű csoportosítását, a sztenderdizálás és adaptáció kérdéseit, az önreferencia-kritériumot és a nemzetközi marketingtevékenység folyamatát.
2.	A külpiacra lépés motivátorai és akadályai
	TE A hallgatók betekintést nyernek a nemzetközi kereskedelem okait magyarázó elméletekbe, a külpiacra lépés reaktív és proaktív motivátoraiba, valamint akadályaiiba.
3.	Nemzetközi piackutatás
	TE A hallgatók megismerik a nemzetközi piackutatás fogalmát, sajátosságait, folyamatát, beleértve a nemzetközi környezetben használható piackutatási módszereket, azok specifikumait.
4.	Makrokörnyezet-elemzés a nemzetközi marketingben I.
	TE A hallgatók részletesen megismerkednek a makrokörnyezet kulturális elemével mint a nemzetközi marketing hangsúlyos részével, bemutatásra kerül számos kultúramodell, az idegen kultúrához való alkalmazkodás kérdésköre, valamint a kultúraelemek és a marketing kapcsolata.
5.	Makrokörnyezet-elemzés a nemzetközi marketingben II.
	TE A hallgatók megismerik a makrokörnyezet további elemeit: a gazdasági (beleértve a gazdasági integrációkat), a politikai (beleértve a politikai kockázatokat), a jogi (beleértve a főbb jogrendszerek eltéréseit és néhány „marketing-jogszabályt”), a földrajzi és a technológiai környezetet. Végül tárgyalásra kerül az üzleti távolság fogalma.
6.	Mikrokörnyezet-elemzés a nemzetközi marketingben
	TE A hallgatók megismerik a nemzetközi marketingtevékenység megalapozásához szükséges mikrokörnyezet-elemzés részeit: bemutatásra kerülnek a fogyasztói magatartás, a versenytársak elemzésének, valamint a beszállítók és egyéb partnerintézmények nemzetközi vonatkozásai.
7.	Nemzetközi piacszegmentáció és célpiacképzés
	TE A hallgatók megismerik a nemzetközi piacszegmentáció fogalmát, a piacválasztás kérdéseit, stratégiáit, módszereit és lépéseit, a nemzetközi célpiacképzés fogalmát és stratégiáit.
8.	A külpiacra lépés formái
	TE A hallgatók tisztában lesznek a külpiacra lépés formáját meghatározó tényezőkkel, a külpiacra lépés formáinak különböző csoportosításával, a lehetséges külpiacra lépési formák (direkt és indirekt export, licenc-értékesítés, franchise,

	szereződéses termeltetés, közös vállalkozás, közvetlen külföldi tőkebefektetés) jellemzőivel, előnyeivel és hátrányaival.
9.	Nemzetközi termékpolitika I. TE A hallgatók megismerik a sztenderdizálás és adaptálás termékpolitikai kérdéseit, a nemzetközi termékpolitikai stratégiákat, beleértve az új termék fejlesztésének stratégiáját is, valamint a nemzetközi termékstratégiák és a piacra lépési módozatok közti összefüggéseket.
10.	Nemzetközi termékpolitika II. TE A hallgatók betekintést nyernek a nemzetközi termékszerkezet tervezésének kérdéseibe, valamint egyéb termékpolitikai döntésekbe (nemzetközi termékvonala és időzítés, nemzetközi minőségpolitika, nemzetközi márkapolitika, nemzetközi csomagolás és címkézés – beleértve az ország eredet-hatást, nemzetközi fogyasztói kiszolgálás).
11.	Nemzetközi promóciós politika TE A hallgatók megismerik a nemzetközi promóciós politika lehetséges céljait, elemeit (nemzetközi reklám, vásárlásösztönzés, PR, személyes eladás), illetve stratégiáját.
12.	Nemzetközi árpolitika TE A hallgatók ismerik a nemzetközi árpolitikai célokat, a nemzetközi ármeghatározás módszereit, az alkalmazható árkedvezményeket, felárakat, a globális és lokális árak kérdéskörét, az áreszkaláció jelenségét, a speciális külkereskedelmi ügyletek árképzését, valamint a fizetési eszközöket és módokat.
13.	Nemzetközi disztribúciós politika TE A hallgatók megismerik a disztribúciós csatorna lehetséges típusait a külpiacra lépési módozattól függően, a disztribúciós csatorna struktúrájának kérdéseit, tervezési szempontjait, a fuvarozási formákat, a fuvarozási költségek és kockázatok megosztásának lehetséges módjait, a raktározás kérdéseit, illetve a nemzetközi disztribúciós stratégiák típusait, kiemelve a szolgáltatók stratégiáit.
14.	Összefoglalás, ismétlés TE A hallgatók elmélyítik a félév folyamán tanultakat, választ kapnak az esetleges kérdéseikre.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Haladó fejlődésgazdaságtan I.		Kódja:	GT_MNGN006-17	
		angolul:		Advanced Development Economics I.				
Felelős oktatási egység:				Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	3	Heti	0	K	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		Dr. Erdey László Dr. Sigér Fruzsina		beosztása:	egyetemi docens adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>elmélyüljenek a gazdasági növekedés legfontosabb kérdéseiben. Tanulmányozzuk a gazdasági növekedés és fejlődés legfontosabb meghatározóit, illetve azok hiányát a szegény országokban. Megismerkedünk a legfontosabb elméleti modellekkel, illetve az empirikus elemzések és esettanulmányok szemszögén keresztül is megvizsgáljuk azokat. A kurzus első része a fejlődés jelentésére koncentrál, majd azokkal a belső és külső tényezőkkel foglalkozunk, amelyek ösztönzik vagy hátráltatják a fejlődést, befejezésül néhány speciális témát vizsgálunk meg, mint az oktatás, a környezet valamint a jövedelemeloszlás és a fejlődés kapcsolata. A hallgatók egyéni és csoportos projektmunkája segíti a témában történő elmélyülést.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken.
- Ismeri és használja a közgazdasági, nemzetközi gazdasági, világgazdasági, gazdálkodási és döntési elméleteket és elemzési módszereket.
- elemzési és problémamegoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.
- A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a gazdasági szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak, az anyanyelven és legalább két idegen nyelven is.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a munkaköréhez tartozó összetett szakfunkciók ellátására, szervezésére, irányítására, módszertanok kreatív alkalmazására, szakmailag megalapozott vélemény megfogalmazására, döntések előkészítésére és meghozatalára. Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.
- Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására.
- Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.
- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.
- Hazai és nemzetközi projektekben, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.

Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.

- Elkötelezettség jellemzi a minőség, a fenntarthatóság és a sokszínűség iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését.

- Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.

Autonómia és felelősség:

- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.

- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.

- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Komparatív gazdasági fejlődés. A gazdasági növekedés és fejlődés klasszikus elméletei. A fejlettség és alulfejlettség legújabb modelljei. Szegénység, egyenlőtlenség és fejlődés. Népeségnövekedés és gazdasági fejlődés. Városiasodás és vidékről városba költözés: elmélet és politika. Humántőke: az oktatás és az egészség szerepe a gazdaságfejlődésben. Agrártranszformáció és vidékfejlődés. A környezet és a fejlődés

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Interaktív elméleti előadások. A gyakorlatokon esettanulmányok, önálló adatelemzés, ország- és régiótanulmányok készítése, prezentáció.

Értékelés

Csoportos projekt, cikkfeldolgozás, házi feladatok 40%

Zárthelyi dolgozat 60%

0-60% elégtelen, 61-70% elégséges, 71-80% közepes, 81-90% jó, 91-110% jeles

Kötelező szakirodalom:

Michael P. Todaro—Stephen C. Smith (2015): Economic Development, 12th Edition, Pearson, kijelölt részek

Branko Milanovic (2016): Global Inequality: A New Approach for the Age of Globalization, Belknap Press: An Imprint of Harvard University Press, ISBN-13: 978-0674737136

A félév során kiadott cikkgyűjtemény

Ajánlott szakirodalom:

Abhijit V. Banerjee—Esther Duflo (2011) : Poor Economics, A Radical Rethinking of the Way to Fight Global Poverty and the Ways to End It, Random House India

David N. Weil (2013): Economic Growth, 3rd Edition, International Edition, Pearson

James M. Cypher – James L. Dietz: The Process of Economic Development, Routledge

E. Wayne Nafziger: Economic Development, Cambridge University Press

Hans Rosling, Anna Rosling Rönnlund, Ola Rosling (2018): Factfulness: Ten Reasons We're Wrong About the World--and Why Things Are Better Than You Think, Flatiron Books, ISBN 9781250123817

Heti bontott tematika	
1.	A fejlődésgazdaságtan tárgyköre, alapvető kérdései – globális perspektívában TE*: Hogyan él a világ másik fele? A közgazdaságtan és a fejlődésgazdaságtan. Mit értünk fejlődés alatt. A millenniumi és a fenntartható fejlődési célok.
2.	Komparatív gazdasági fejlődés TE: A fejlődő országok közös jellemzői. A fejlődő világ meghatározása. A fejlődés alapvető mutatói: reáljövedelem, egészség és oktatás. Az életszínvonal és a képességek holisztikus mérése. A fejlődő világ jellemzői: sokféleség az egységben. Konvergencia és divergencia.
3.	A gazdasági növekedés és fejlődés klasszikus elméletei TE: A lineáris növekedési modell. A strukturális átalakulás elméletei és mintázatai. A nemzetközi-függőségi forradalom. A neoklasszikus szabadpiaci ellenforradalom.
4.	A fejlettség és alulfejlettség legújabb modelljei TE: Solow-n túl, a növekedés új megközelítései. Az alulfejlettség mint koordinációs kudarc. Többszörös egyensúlyi helyzetek. A Big Push. Kremer O-gyűrű elmélete. A gazdasági növekedés mint önfelfedezés. A Hausmann-Rodrik-Velasco-féle növekedésvizsgálati keretrendszer.
5.	Szegénység, egyenlőtlenség és fejlődés TE: Elosztás és fejlődés: kritikus kérdések. Az egyenlőtlenség és a szegénység mérése. Szegénység, egyenlőtlenség és társadalmi jólét. Abszolút szegénység. A mély szegénységű csoportok gazdasági jellemzői. Beavatkozási lehetőségek.
6.	Népességnövekedés és gazdasági fejlődés TE: Népességnövekedés és életminőség: múlt, jelen és jövő. A demográfiai átmenet. A családnagyság mikroökonómiai modellje. Beavatkozási lehetőségek.
7.	Városiasodás és vidékről városba költözés: elmélet és politika TE: A migrációs és urbanizációs dilemma. A városok szerepe. Az óriásvárosi koncentráció problémája. A városi informális szektor. Migrációs és fejlődés. A vidékről városba költözés gazdasági elmélete. Beavatkozási lehetőségek.
8.	Humántőke: az oktatás és az egészség szerepe a gazdaságfejlődésben TE: Az oktatás és az egészség központi szerepe. Az emberi tőke megközelítés. Gyermekmunka. Nemek közötti rés. Az oktatási rendszerek és a fejlődés. Az egészség mérése és eloszlása. A betegségek terhei. Egészség, termelékenység és politika.
9.	Mezőgazdasági átalakulás és vidékfejlesztés TE: A mezőgazdasági átalakulás és a vidékfejlesztés imperatívusza. A mezőgazdasági növekedés: eddigi fejlődés és új kihívások. A fejlődő világ mezőgazdasági rendszerei. A nők szerepe. A gazdálkodói viselkedés és a mezőgazdasági fejlődés mikroökonómiai modellje. Beavatkozási lehetőségek.

10.	A környezet és a fejlődés
	TE: A környezet és a fejlődés: alapvető összefüggések. Globális felmelegedés és klímaváltozás. A környezeti kérdések gazdasági modelljei. Az urbanizáció és a környezet. Az esőerdők kiirtásának lokális és globális következményei. Beavatkozási lehetőségek.
11.	A fejlesztéspolitikai döntéshozatal és a piacok, az állam és a civil társadalom szerepe.
	TE: Az egyensúly kérdése. Gazdaságtervezés: misztikum és realitás. A fejlesztéspolitikai tervezés: néhány alapvető módszer. Kormányzati kudarcok. A piacgazdaság és a fejlődés. A Washington konszenzus és ami utána van. Az NGO-k szerepe. Kormányzati trendek és reformok.
12.	Átfogó esettanulmány és prezentáció I.
	TE: önálló esetfeldolgozás és prezentáció
13.	Átfogó esettanulmány és prezentáció II.
	TE: önálló esetfeldolgozás és prezentáció
14.	Szintézis
	TE: A félév során tanultak összefoglalása

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Nemzetközi gazdaságpolitikák		Kódja:	GT_MNGN008-17	
		angolul:		International Economic Policy				
Felelős oktatási egység:				Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Közgazdaságtan Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	N	Heti	3	Heti	0	kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Czeglédi Pál		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Czeglédi Pál Kapás Judit		beosztása:	egyetemi docens egyetemi tanár
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a gazdaságpolitika alapösszefüggéseivel és alapvető dilemmáival, az országok illetve gazdasági rendszerek összehasonlításával feltárható intézményi és gazdaságpolitikai különbségekkel, a tipikus intézményi-gazdaságpolitikai berendezkedések fő jellegzetességeivel. A kurzus során a hallgatók megszerezhetik az ahhoz szükséges tudást, hogy összehasonlító módszerrel képesek legyenek a makroökonómia, a nemzetközi gazdaságtan, a gazdaságpolitika elméleti összefüggéseinek alkalmazására, esettanulmányok elemzésére, a következtetések általánosítására és a tapasztalatok összegzésére.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.

Képesség:

Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.

Attitűd:

Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja.

Autonómia és felelősség:

Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus első része a gazdaságpolitika közgazdasági elemzésének néhány klasszikus kérdésével foglalkozik: a jóléti közgazdaságtani és a politikai gazdaságtani megközelítés különbségeivel, a fiskális és a monetáris politikáról való gondolkodás néhány meghatározó modelljével. A második rész egyrészt bevezeti az összehasonlító közgazdaságtani nézőpontot és tárgyalja az intézmények jelentőségét. Majd mindezek alkalmazásaként kerül sor a kínai átalakulás, az eurózóna problémáinak, 2007-2008-as pénzügyi válság történéseinek és a poszt-szocialista átalakulás folyamatának elemzésére.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás diassorral kiegészítve, tanulmányok feldolgozása

Értékelés

A félév teljesítésének nincs feltétele. A hallgatók kiselőadás tartására vállalkozhatnak az ajánlott irodalmakból. Egy kiselőadás tartása 20 százalékkal járulhat hozzá a félév végi jegyhez. Ha többen adnak elő egy irodalmat, akkor 20 százalék osztódhat az előadók között attól függően, hogy az adott tanulmány idegennyelvű-e és mennyire nehéz.

A vizsga írásbeli.

Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

50%+1 pont - 62% – elégséges

63% - 74% – közepes

75% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Bara Z. – Szabó K. (2007): Összehasonlító közgazdaságtan. Gazdasági rendszerek, országok, intézmények. Budapest: Aula Kiadó. (A kijelölt fejezetek).

Benczes I. – Kutasi G. (2010): Költségvetési pénzügyek. Budapest: Akadémiai Kiadó.

Gorton, G. – Metrick, A. (2012): The Financial Crisis of 2007-2009. In: Parker, R. – Whaples, R. (eds.): The Handbook of Major Events in Economic History, Routledge, forthcoming. link

Király J. (2009): A tornádó és a hurrikán – a 2007. év válságos hatásai. In: Muraközy L. (szerk.) A jelen a jövő múltja. Budapest: Akadémiai Kiadó. 295-332. o.

Stiglitz, J. E. (2000): A kormányzati szektor gazdaságtana. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., Budapest.

Szabó K. (2007): Összehasonlító közgazdaságtan. Budapest: Aula Kiadó. (A kijelölt fejezet).

Williamson, S. D. (2009): Makroökonómia. Osiris, Budapest. (A kijelölt fejezetek)

Ajánlott szakirodalom:

Beckworth, D. (2014): Inflation Targeting: A Monetary Policy Regime Whose Time Has Come and Gone. Meractus Research Paper, George Mason University, Fairfax, Virginia. link

Benczes I. (2006): Nem-keynesi hatások érvényre jutása a keresleti oldalon. *Competitio*, 5(3): 83-105.

Bergh, A. (2014): What Are the Policy Lessons from Sweden? *New Political Economy*, forthcoming. link

Bofinger, P. (2016): German macroeconomics: the long shadow of Walter Eucken. In: Bratsiotis, G. Cobham, D. (eds.): German macro: how it's different and why that matters. European Policy Centre, Brussels, pp. 8-19. link

Csaba, L. (2011): A kínai paradoxon. In: Patsch, F. (szerk.): Misszió, globalizáció, etika. Balassi Kiadó, Budapest. link

Csanádi M. – Hairong L. – Gyuris F. (2009): A világválság és hatása a rendszer átalakulására Kínában. *Közgazdasági Szemle*, 56(9), 814-834.

Eichengreen, B., Wyplosz, Ch. (2016): Minimal conditions for the survival of the euro. In: Baldwin, R. Giavazzi, F. (2016): How To Fix Europe's Monetary Union: Views of Leading Economists. CEPR Press, London, pp. 34-45. link

Feld, L. P. (2016): Is German (macro-) economic policy different? In: Bratsiotis, G. Cobham, D. (eds.): German macro: how it's different and why that matters. European Policy Centre, Brussels, pp. 42-54. link

Friedman, M. (1986/1967): A monetáris politika szerepe. In: Friedman, M. (1986): *Infláció, munkanélküliség, monetarizmus. Válogatott tanulmányok*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest. 221-239. o.

Jonung, L. – Drea, E. (2010): It Can't Happen, It's a Bad Idea, It Won't Last: U.S. Economists on the EMU and the Euro, 1989-2002. *Econ Journal Watch*, 7(1), 4-52. [link](#)

Kornai J. (2004): Mit tanulhatnak a poszt szocialista átalakulás útjára lépő országok az átmenet eddigi tapasztalataiból? *Közgazdasági Szemle*, 51(10), 899-923.

Lars P. Feld, Schmidt, Ch. M., Schnabel, I. Wieland, V. (2016): Maastricht 2.0: Safeguarding the future of the Eurozone In: Baldwin, R. Giavazzi, F. (2016): *How To Fix Europe's Monetary Union: Views of Leading Economists*. CEPR Press, London, pp.46-61. [link](#)

Paldam, M. (2003): Economic Freedom and the Success of the Asian Tigers: An Essay on Controversy. *European Journal of Political Economy*, 19(3), 453–477.

Paldam, M. (2013): Safe havens in Europe: Switzerland and the ten dwarfs. *European Journal of Comparative Economics* 10(3): 377-396. [link](#)

Sinn, H.-W. (2015): The Greek Tragedy. *CESifo Forum Special Issue*, June, 5-35. [link](#)

Háttéranyag az 5., illetve 10-11. előadásokhoz:

Bergh, A. (2008): A Race to the Bottom for the Welfare States? In: Bergh, A. – Höijer, R. (eds.): *Institutional Competition*. Cheltenham: Edward Elgar. 182-201.

Curzon-Price, V. (2008): Fiscal Competition and the Optimization of Tax Revenues for Higher Growth. In: Bergh, A. – Höijer, R. (eds.): *Institutional Competition*. Cheltenham: Edward Elgar. 154-181.

De Grauwe, P. (2013): The Political Economy of the Euro. *Annual Review of Political Science*, 16, 153-170.

Djankov, S. – Glaeser, E – La Porta, R. – Lopez-de-Silanes, F. – Shleifer, A. (2003): The New Comparative Economics. *Journal of Comparative Economics*, 31(4). 595-619.

Höijer, R. (2008): Tax Competition and Tax Cartels. In: Bergh, A. – Höijer, R. (eds.): *Institutional Competition*. Cheltenham: Edward Elgar. 129-154.

Selgin, G. (2012): Incredible commitments: Why the EMU Is Destroying Both Europe and Itself. *Cato Journal*, 33(1), 143-154.

Vaubel, R. (2004): The Future of The Euro: A Public Choice Approach. *Cato Journal*, 24(1–2), 151-161.

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés; az állami szerepvállalás indokai I
	TE*: A jóléti közgazdaságtan szemléletmódja, piaci kudarcok
2.	Az állami szerepvállalás indokai II
	TE: A közösségi választások szemléletmódja: kormányzati kudarcok
3.	Pénz, bankrendszer és a monetáris politika alapidilemmái
	TE: A dinamikus inkonzisztencia és jelentősége, a Friedman-szabály, a Diamond és Dybvig bankroham-modellje
4.	A fiskális politika szerepe
	TE: A költségvetési deficit különböző kiszámítási módjai, az államadósság fenntarthatósága
5.	Az összehasonlító közgazdaságtan nézőpontja
	TE: Az állami beavatkozás alapidilemmája mint a magán és állami kisajátítási kockázat közötti átváltás
6.	A piacgazdaság intézményrendszere
	TE: Az intézmények jelentősége, típusai a nyugati világ fejlődésében alapvető szerepet játszó intézményi innovációk
7.	A jóléti állam
	TE: A jóléti állam koncepciója, típusai. Milyen kihívásokkal szembesül a jóléti állam?
8.	A Távol-Kelet gazdasági rendszerei
	TE: A fejlesztő állam távol-keleti
9.	Kína
	TE: A kínai szocializmus átalakulása, a 80-es évek reformjai, tények a kínai gazdasági növekedésről
10.	Az euró politikai gazdaságtana
	TE: Az euró „ortodox” és „keynesi” kritikájának érvei
11.	Fiskális föderalizmus, adóverseny és jóléti állam
	TE: Az adóverseny káros vagy hasznos voltára vonatkozó érvek áttekintése
12.	A 2008-as pénzügyi válság és következményei I
	TE: A 2008-as pénzügyi válság kialakulásának lehetséges okai
13.	A 2008-as pénzügyi válság és következményei II
	TE: A 2008-as pénzügyi válságra adott gazdaságpolitikai válaszok

14.	A posztszocialista átmenet
	TE: A szocializmus összeomlásából következő gazdaságpolitikai kihívások, az intézményi átalakulás nehézségei

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga				Kódja:	GT_MNGN010-17
		angolul:	Law for international business relations					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet, Gazdasági Jog Tanszék						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	3	Heti	0	Kollokvium	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Törő Emese			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Dr. Horváth Adrienn			beosztása:	megbízott óraadó	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a nemzetközi jog mindhárom aspektusához, így nemzetközi közjoghoz, a nemzetközi kollíziós magánjoghoz és a nemzetközi gazdasági kapcsolatokhoz tartozó legfontosabb kérdésekkel.</p> <p>A közjogi részben az államok és a nemzetközi szervezetek alapvető sajátosságai, majd a nemzetközi szerződések létrehozásának és megszűnésének tárgyalása kap helyet, tekintettel arra, hogy e szereplők és folyamatok alapvetően határozzák meg a nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogi környezetét. Tárgyalásra kerülnek továbbá a nemzetközi közjog aktuális kérdései, elsődlegesen az emberi jogok, illetve a természeti környezet védelme tekintetében.</p> <p>A magánjogi részben a nemzetközi elemet tartalmazó, de alapvetően magánjogi problémák megoldásában nyerhetnek bepillantást a hallgatók. Megismerik a nemzetközi kollíziós magánjog alapvető problémáit, a kollíziós problémák mibenlétét, valamint a kollíziós normák alkalmazásának módját. A nemzetközi gazdasági forgalom szempontjából jelentőséggel bíró dologi jogi, illetve kötelmi jogi kapcsolóelvek részletesen is tárgyalásra kerülnek.</p> <p>A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának tárgyalásakor az általános jellemzők és tendenciák mellett a hallgatók megismerik a nemzetközi forgalom legtipikusabb szerződéseinek sajátosságait, így többek között az adásvétel, a nemzetközi csere, a fuvarozás, a szállítmányozás és a franchise jogi szabályozását, valamint a kapcsolódó fizetési műveleteket.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika gyakorlatát, trendjeit és azok hatásait. Ismeri a nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek által adott kereteket.

Képesség:

A vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására.

Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.

Attitűd:

Elkötelezettség jellemzi a minőség, a fenntarthatóság és a sokszínűség iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését.

Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.

Autonómia és felelősség:

Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

megismerkednek a nemzetközi jog mindhárom aspektusához, így nemzetközi közjoghoz, a nemzetközi magánjoghoz és a nemzetközi gazdasági kapcsolatokhoz tartozó legfontosabb kérdésekkel.

A nemzetközi közjog alapvető fogalmainak, jogforrásainak és szereplőinek bemutatása nélkülözhetetlen a nemzetközi jog mélyrehatóbb tanulmányozásához. A szükséges elméleti alapok átadását követően az állam, mint a nemzetközi jog legfontosabb szereplője kerül bemutatásra, az államok létrejöttének és megszűnésének módjai mellett az államterület kérdéseinek jogi specifikumaival is megismerkednek a hallgatók. Az államok mellett a kormányközi nemzetközi szervezetek működéséről, szervezeti felépítéséről, és döntéshozatali sajátosságairól is külön előadás keretében hallhatnak a hallgatók. A nemzetközi közjog aktuális kérdései is bemutatásra kerülnek, elsődlegesen az emberi jogok, illetve a természeti környezet védelme tekintetében.

A magánjogi részben a nemzetközi kollíziós magánjog alapvető problémája kerül bemutatásra. a kollíziók feloldására szolgáló kapcsoló elvekkkel, és azok gyakorlati alkalmazásával együtt. Külön előadások keretében tárgyaljuk a dologi jogi, és a kötelmi jogi kapcsolóelveket.

A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának tárgyalásakor a nemzetközi gazdasági kapcsolatokra vonatkozó általános jellemzők és tendenciák mellett a hallgatók megismerik a nemzetközi forgalom

legtipikusabb szerződéseinek sajátosságait, így többek között az adásvétel, a fuvarozás, a szállítmányozás és a franchise jogi szabályozását. A nemzetközi tranzakciókhoz kapcsolódó fizetési módok is bemutatásra kerülnek, a vonatkozó értékpapírijogi kérdések tárgyalása mellett.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A tantárgy sokszínűségéből adódóan az előadások során folyamatosan adott a kérdések és problémák felvetésének lehetősége. A hallgatók érdeklődésüknek, tájékozottságuknak megfelelően vehetnek fel olyan, a tananyaghoz kapcsolódó kérdéseket, melyek jelentős jogi aspektussal is rendelkeznek. Az oktatók részéről folyamatos visszacsatolás, valamint vitaindító kérdések felvetése is jellemző az órák során.

Értékelés

Az írásbeli dolgozatok értékelése során elért eredmények értékelése az alábbiak szerint történik:

0-50%: elégtelen

51%-60%: elégséges

61%-70%: közepes

71%-85%: jó

86-100%: jeles

Kötelező szakirodalom:

Bánrévy Gábor (2015): A nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, Szent István Társulat, Budapest.

Kovács Péter (2011): Nemzetközi közjog, Osiris Kiadó, Budapest.

Mádl Ferenc- Vékás Lajos (2012): Nemzetközi magánjog és nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.

Ajánlott szakirodalom:

Burián László- Czigler Dezső Tamás- Kecskés László – Vörös Imre (2010): Európai és magyar nemzetközi kollízós magánjog, KRIM Bt., Budapest.

Siska Katalin- Szemesi Sándor (2006): A nemzetközi jog története, Debreceni Egyetem Kossuth Egyetemi Kiadó, Debrecen.

Szemesi Sándor (2011): A nemzetközi jog alapintézményei. Lícium Art Kiadó, Debrecen.

Heti bontott tematika	
1. hét	A nemzetközi jog rendszere, jogforrásai, alanyai, alapfogalmai
	TE* A nemzetközi közjog alapvető fogalmainak, jogforrásainak és szereplőinek bemutatása nélkülözhetetlen a nemzetközi jog mélyrehatóbb tanulmányozásához. A féléves tananyag felépítését meghatározó hármas tagolás (nemzetközi közjog, nemzetközi kollíziós magánjog, nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga) bemutatásra kerül.
2. hét	A nemzetközi közjog alanyai 1: Az állam
	TE: Az államok létrejöttének és megszűnésének módjai mellett az államterület kérdéseinek jogi specifikumai is bemutatásra kerülnek.
3. hét	A nemzetközi közjog alanyai 2: A nemzetközi szervezetek
	TE A nemzetközi gazdasági kapcsolatok szempontjából meghatározó kormányközi nemzetközi szervezetek létrejötte, működése, szervezeti felépítése.
4. hét	A nemzetközi szerződések joga
	TE A nemzetközi közjog szerződéskötési képességgel rendelkező jogalanyai között létrejött szerződések sajátosságainak bemutatása. A szerződések létrejötte, hatálya, érvényessége és érvénytelensége. A szerződések megszűnése a felek akaratából, illetve a nemzetközi jog általános szabályai alapján.
5. hét	A nemzetközi közjog aktuális kérdései
	TE Az emberi jogok védelmének történeti fejlődése, az emberi jogok védelmének alapelvei, valamint az emberi jogokkal kapcsolatos aktuális kérdések tárgyalása. A természeti környezet védelmével összefüggő nemzetközi kihívások, és azok kezelésére kiadott nemzetközi egyezmények tárgyalása. A nemzetközi környezetvédelmi jog alapelvei, a környezeti károk okozásáért való felelősségre vonás problémái. A bős-nagymarosi vízlépcsőper, és a tiszai ciánszennyezés jogi aspektusai.
6. hét	A nemzetközi magánjog története és általános kérdései
	TE

	A nemzetközi kollíziós magánjog fejlődéstörténete, a kollíziós probléma megjelenéséhez szükséges gazdasági-társadalmi feltételek elemzése.
7. hét	A kollíziós szabály és alkalmazása TE A kollíziós probléma mibenléte, és a kollíziós probléma feloldását szolgáló kapcsolóelvek alapvető jellemzői.
8. hét	Személyek joga, tulajdonjog és szerződések a nemzetközi magánjogban TE A nemzetközi gazdasági forgalom szempontjából jelentőséggel bíró dologi jogi, illetve kötelmi jogi kapcsolóelvek részletes tárgyalása.
9. hét	A nemzetközi gazdasági kapcsolatok jogának általános jellemzői TE A nemzetközi gazdasági kapcsolatok általános tendenciái, jellemzői. A kapcsolódó joganyag kialakulása, a joganyag kettős természetének bemutatása. A nemzetközi gazdasági kapcsolatok tipikus jogforrásai, az unifikációs törekvések, a mintaszerződések, és az általános szerződési feltételek.
10. hét	Kötelmi jogi alapismeretek TE A kötelmi jog alapelvei, a szerződések sajátosságai, alapelvei. A szerződés létrejötte, teljesítése és megszűnése. A szerződések érvénytelensége, semmisség és megtámadhatóság.
11. hét	Tipikus szerződések a nemzetközi kereskedelemben 1. TE Adásvétel, nemzetközi csere, bizományi szerződés.
12. hét	Tipikus szerződések a nemzetközi kereskedelemben 2. TE Fuvarozás, szállítmányozás, franchise.
13. hét	Fizetési módozatok a nemzetközi kereskedelemben. Értékpapírjogi alapismeretek. TE Fizetési számlák közötti fizetési módozatok megismertetése: átutalás, okmányos beszedés. Az akkreditív és a bankgarancia elhatárolása.

	Értékpapírjogi alapismeretek, az értékpapír fogalma, az értékpapírok csoportosítása. Részvény, kötvény, csekk, váltó, letéti jegy, közraktári jegy.
14. hét	Nemzetközi beruházások jogi védelme
	TE A nemzetközi beruházásokkal kapcsolatos alapvető tendenciák, és a kapcsolódó jogintézmények bemutatása. A hazai szabályozás sajátosságai, és a vonatkozó nemzetközi szabályok.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	A világgazdaság történelme				Kódja:	GT_MNGN021-17
		angolul:	Economic History of the World					
Felelős oktatási egység:		Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	2	Heti	1	Gyakorlati jegy	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Mazsu János			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Nagy Sándor			beosztása:	egyetemi tanársegéd	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>megismerjék a modern világgazdasági rendszer születésének és formálódásának történetét, a globalizáció folyamatait és szerkezetét.</p>								
<p>Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul</p> <p><i>Tudás:</i></p> <p>A hallgató számára a gazdaságtörténet alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismerete,</p> <p><i>Képesség:</i></p> <p>a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatoknak, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikáknak, jogszabályok változásainak értelmezése és alkalmazása javaslatai, döntései során,</p> <p><i>Attitűd:</i></p> <p>A hallgató fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.</p> <p>- Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).</p> <p><i>Autonómia és felelősség:</i></p> <p>Az elemzésekért, következtetéseikért és döntéseikért felelősséget vállal.</p>								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								

Az előadás célja a modern világgazdasági rendszer születésének, fejlődésének gazdaságtörténeti bemutatása, a világgazdasági rendszer szerkezeti és integrációs folyamataira. A megközelítés módszere: elemzés a gazdaság egy-egy hangsúlyos területének, problémájának elemzésén keresztül, a 19-20. századi regionális és globális folyamatokból vett példák segítségével. Arra törekszünk, hogy a kutatási területek, problémák, témakörök eredményeit, jellegzetességeit konkrét példák segítségével feltárjuk, és egyúttal bemutassuk az ipari modernizáció rövid és hosszú távú gazdasági és társadalmi következményeit, a globalizáció jellegét és előrehaladását. Az előadás kiegészítő célja annak az érzékeltetése, hogy a gazdaság- és társadalomtörténet olyan tudásterület, amelyek ismerete segíti a jelenkori gazdasági folyamatok megértését.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás, prezentáció

Gyakorlat: kis csoportos feldolgozás, tanulói prezentáció (esettanulmányok)

Értékelés

Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban,

Vizsgafeladat: az előadás tematikájában szereplő témák közül kettő, amelyek közül a vizsgázó egyet választhatóan dolgoz ki kifejtő módszerrel (esszé)

Kötelező szakirodalom:

- Cameron, Rondo: A világgazdaság története a kőkorszaktól napjainkig, Maecenas, Budapest, 1994.
- Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. A rurális társadalomtól a gondoskodó államig. (ed. H. A. Dideriks, J. Th. Lindblad, D. J. Noordam, G. C. Quispel, B. M. A. de Vries) Osiris, Bp. 1995.
- Kövér György: Iparosodás agrárországban. Bp., 1982.

Ajánlott szakirodalom:

- Norman J. G. Pounds: Európa történeti földrajza. Osiris Kiadó, Budapest, 1997.
- Randy C. Epping: Világgazdaság dióhéjban. Typotex Kiadó. Budapest, 2003

Heti bontott tematika

1.	Fogalmak, recepciók, elméletek a modern gazdasági világrendszer kialakulásához
	TE* A félév fogalmi megalapozásának megértése
2.	A „világgazdaság nélküli világ” a kapitalizmus kialakulása előtt. Kereskedelem az ókorban és középkorban
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
3.	A világkereskedelem jellege és térszerkezetei - első korszak: 15-16. századtól az 1780-as évekig (a nagy földrajzi felfedezések – a gyarmatosítás)

	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
4.	A világkereskedelem jellege és térszerkezetei - feudális távolsági kereskedelem; a világkereskedelem háromszögei
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
5.	A modern világgazdaság kialakulása és az ipari kapitalizmus első korszaka (1780-1870)
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
6.	A modern világgazdasági rendszer második korszaka és a monopolkapitalizmus (1870-1945)
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
7.	A modernizáció társadalomtörténete (demográfiai viszonyok, migráció, társadalmi mobilitás)
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
8.	A világgazdaság régiói, centrum/ok és perifériák
	<ul style="list-style-type: none"> • A centrum régió/k
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
9.	A világgazdaság régiói, centrum/ok és perifériák
	<ul style="list-style-type: none"> • Ázsia
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
10.	A világgazdaság régiói, centrum/ok és perifériák
	<ul style="list-style-type: none"> • A muszlim világ
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
11.	A világgazdaság régiói, centrum/ok és perifériák
	<ul style="list-style-type: none"> • Afrika
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
12.	A világgazdaság régiói, centrum/ok és perifériák
	<ul style="list-style-type: none"> • Dél-Amerika, Ausztrália
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
13.	A globalizáció - többpólusú világgazdaság kialakulása
	TE Az előadás anyagának megértése, feldolgozása
14.	Merre tovább?
	TE A féléves anyag alapján kreatív kérdések, hipotézisek megfogalmazása

A tantárgy neve:		magyarul:	Nemzetközi Menedzsment				Kódja:	GT_MNGN018-17
		angolul:	Advanced International Management					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Világgazdaság és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Erdey László			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Dr. Riskóné Dr. Csapó Tünde			beosztása:	adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>A kurzus keretein belül a hallgatók megismerik a nemzetközi vállalatok, multinacionális cégek, nagy nemzetközi szervezetek irányításának, vezetésének, menedzselésének sajátosságait. Esettanulmányok, cikkek, szituációs játékok, videók elemzésének segítségével lehetőségük nyílik arra, hogy gyakorlati példákon keresztül megértsék e terület fontosságát, és az elméleti ismeretek mellett praktikus tapasztalatokat is szerezzenek a menedzsment legfontosabb területeiről.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató elméleti ismereteket szereznek a nemzetközi piac szereplőiről, a működési környezetről és a piaci szereplőket érintő kihívásokról. Az elméleti ismereteken túl a hallgatók idegen nyelvű tudományos cikkek és tanulmányok megismerésével mélyítik el tudásukat. A megszerzett tudásukat gyakorlati példákon, esettanulmányokon, feladatokon keresztül tanulják meg alkalmazni. A megoldásokat a szemináriumokon írásban és/vagy szóban előadják.

Képesség:

Alapvető összefüggések felismerése és a nemzetközi környezet jelentette kihívásokat értelmezni képes innovatív, analitikus, gondolkodásmód elsajátítása. Csoportmunka keretében egy esettanulmány írásban történő feldolgozása és szóbeli prezentálása.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő és átfogó képet kapjon a nemzetközi menedzsment témaköréről, értelmezni tudja a többszintű kormányzást, annak jelentőségét. Etikus, proaktív magatartást tanúsítson a csoportos feladatok elvégzése során és fogékony legyen az új szakmai ismerete befogadására.

Autonómia és felelősség:

Az elmélet megértésével a hallgató komplex módon, az összefüggéseiket felismerve értelmezni tudja a nemzetközi piacra kilépni szándékozó és ott tevékenykedő vállalat (KKV is) piaci szerepét, helyzetét és megérti azok működését. Figyelemmel kíséri a globális környezetet érintő változásokat és képes azok alapján felelősséggel döntést hozni.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Témakörök: A nemzetközi menedzsment alapjai; Etika és társadalmi felelősség; Kultúra; Nemzetközi kommunikáció; Nemzetközi stratégia; Szervezeti struktúra; Nemzetközi humán erőforrás menedzsment; Tárgyalástechnika; A nemzetközi menedzsment jövője.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók az előadásokon elméleti ismereteket szereznek, ezen ismereteiket az oktató által kijelölt idegen nyelvű tudományos cikkek és tanulmányok megismerésével és azok szemináriumokon történő megvitatásával mélyítik el. A félév során, a szemináriumokon a hallgatók kis csoportokban dolgoznak, s az óráról órára kiadott feladatokat együtt oldják meg, azokról prezentációkat és nyomtatott anyagot készítenek, melyeket az órákon előadnak, beadnak, megvitatnak, értékelnek.

Értékelés

Az aláírás megszerzésének feltétele:

- Aktív részvétel az órákon.
- Egy esettanulmány feldolgozása és annak prezentálása 3-4 fős csoportban. A csoportok a félév végén prezentálnak egy előre kiadott esettanulmányt, melyet a félév során megismert és elsajátított elmélet alapján elemeznek és megoldanak.

Plusz pont szerzésének lehetősége (maximális 10%):

- Órai aktivitás
- Egy kiselőadás megtartása a kijelölt szakirodalomból egy az oktatóval egyeztetett időpontban

Kötelező szakirodalom:

Deresky, Helen [2016] (2017): International Management – Managing Across Borders and Cultures – Texts and Cases, 9th (Global) Edition, Pearson. ISBN 13: 978-1-292-15353-7

Ajánlott szakirodalom:

Az oktató által folyamatosan frissített irodalomlista, melynek egy része elérhető a DEKTKNG Facebook csoportban

Heti bontott tematika

Hét	Témakörök
1.	Bevezetés TE: Ismeri a félév során feldolgozásra kerülő témaköröket. Ismeri a tantárgy hallgatása által megszerezhető ismereteket.
2.	A nemzetközi menedzsment alapjai Deresky (2017): Chapter 1 TE: Ismeri és érti a nemzetközi menedzsment alapjait. Ismeri a nemzetközi környezetben működő vállalatokat érintő aktuális környezeti kihívásokat.
3.	Etika és társadalmi felelősség Deresky (2017): Chapter 2 TE: Ismeri és érti a társadalmi felelősségvállalás fogalmát és a vállalatokra vonatkozó etikus magatartás jelentőségét.
4.	Kultúra Deresky (2017): Chapter 3 TE: Ismeri és érti a kultúra jelentőségét a nemzetközi környezetben. Tudatosabban kommunikál nemzetközi környezetben.
5.	Nemzetközi kommunikáció Deresky (2017): Chapter 4 TE: Ismeri és érti a kultúra és kommunikáció jelentőségét a nemzetközi környezetben. Tudatosabban kommunikál nemzetközi környezetben. Különösen figyel a non-verbális kommunikáció jelentőségére.
6.	Nemzetközi stratégia Deresky (2017): Chapter 6

	TE: Ismeri és érti a nemzetközi stratégiákat, azok közötti különbséget. Képes megfelelő stratégia kiválasztására és alkalmazására. Ismeri és érti a nemzetközi stratégiákat, azok közötti különbséget. Képes megfelelő stratégia kiválasztására és alkalmazására.
7.	Szervezeti struktúra Deresky (2017): Chapter 8 TE: Érti a struktúra különböző formáit és azok előnyeit, hátrányait.. Értelmezni tudja a nemzetközi környezetben működő vállalatok komplex szervezeti struktúráit.
8.	Struktúra, kultúra és stratégia összefüggései esettanulmányok feldolgozásán keresztül értelmetve TE: Érti a stratégia, struktúra és kultúra összefüggéseit. Értelmezni tudja a nemzetközi környezetben működő vállalatok komplex szervezeti struktúráit.
9.	Nemzetközi humán erőforrás menedzsment 1. Deresky (2017): Chapter 9 TE: Érti és ismeri a nemzetközi humán erőforrás menedzsment komplexitását. Érti, hogy nemzetközi környezetben bővül a potenciális munkavállalók köre.
10.	Nemzetközi humán erőforrás menedzsment 2. Deresky (2017): Chapter 10 TE: Értelmezni tudja a munkaerő beszerzés, javadalmazás, fejlesztés, motiváció kérdéskörét nemzetközi környezetben.
11.	Nemzetközi humán erőforrás menedzsment 2. Deresky (2017): Chapter 11 TE: Érti és ismeri az expatriate fogalmát. Ismeri az expatriateok kiküldetésével, fogadásával, gondozásával és visszahívásával kapcsolatos feladatokat és higgadtan, empatikusan képes reagálni a nehéz szituációkban is.
12.	Tárgyalástechnika Deresky (2017): Chapter 5 TE: Ismeri és érti a nemzetközi környezet jelentette kihívásokat, ezért a félév során megszerzett ismeretekre támaszkodva képes tárgyalni. Megismeri a tárgyalások megszervezésének és levezetésének lépéseit. Ismeri a nemzetközi protokollra vonatkozó legfontosabb szabályokat és képes azok alkalmazására is.
13.	A nemzetközi menedzsment jövője TE: Ismeri és érti a nemzetközi menedzsment jelentette kihívásokat és ismeri a jövőbeli lehetséges trendeket.
14.	Összefoglalás, félév zárása TE: Ismeri és érti a nemzetközi menedzsment jelentőségét és annak komplexitását. Ismeri a gyakorlatban felmerülő problémákat. Képes nemzetközi környezetben proaktívan dolgozni, viselkedni.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Nemzetközi Számvitel és Információs Rendszerei					Kódja:	GT_MNGN022-17	
		angolul:	International Accounting and Information systems							
Felelős oktatási egység:		DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet								
Kötelező előtanulmány neve:							Kódja:			
Típus		Heti óraszámok						Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat		Labor				
Nappali	x	Heti	2	Heti	2	Heti		GYAKORLATI JEGY	magyar	
Levelező		Féléves		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve: Dékan Tamásné Dr. Orbán Ildikó					beosztása:	egyetemi docens		
A kurzus célja, hogy										
<p>A képzés célja, hogy a hallgatók megismerjék</p> <ul style="list-style-type: none"> - a nemzetközi számviteli, pénzügyi beszámolósi rendszereket, azok jellegzetességeit, - az IFRS beszámoló tartalmi és formai követelményeit, - az általános és a sajátos értékelési szabályokat, - a beszámolóból nyerhető információk, és azok hasznosításának lehetőségeit. 										

Tanulás eredmények, kompetenciák:

Tudás:

A hallgató ismeri és érti a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését és hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét. Ismeri és érti a nemzetközi üzleti, számviteli, pénzügyi folyamatok beazonosítására alkalmas szakértői tudás alapjait, a szakterület szerint releváns információgyűjtési,

Képesség:

A hallgató képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően vállalkozást vezetni, összetett gazdálkodási folyamatokat tervezni, irányítani, az erőforrásokkal gazdálkodni. Képes a hazai és nemzetközi gazdasági folyamatok, a gazdálkodó szervezetek környezetének rendszerszemléletű elemzésére. Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására.

Attitűd:

A hallgató innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében, nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.

Autonómia és felelősség:

Szervezetpolitikai, stratégiai, irányítási szempontból jelentős területeken is önállóan választja ki és alkalmazza a releváns problémamegoldási módszereket, önállóan lát el gazdasági elemző, döntés-előkészítő, tanácsadói feladatokat.

A kurzus tartalma, témakörei

A nemzetközi számviteli, pénzügyi beszámolási rendszerek, IFRS beszámoló tartalmi és formai követelményei, az általános és a sajátos értékelési szabályok, a beszámolóból nyerhető információk, azok hasznosításának lehetőségei.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Elméleti és gyakorlati ismertek átadása illusztratív példákon keresztül.

Értékelés

Az aláírás feltétele egy választott vállalkozás nemzetközi beszámolója felépítésének, részeinek, sajátosságainak bemutatása prezentáció formájában. A vizsgaidőszakban a megszerzett ismeretek számonkérése írásbeli vizsga formájában történik (sikeres teljesítés min. 60%-tól).

Kötelező olvasmány:

Bartha Ágnes - Gellért Henriett – Madarasiné dr. Szirmai Andrea: Nemzetközi számviteli ismeretek, Perfekt, 2016

Az előadásokon és a szemináriumokon kiadott anyagok, feladatok és a kar Moodle oldalára feltöltött tananyagok

Ajánlott szakirodalom:

Lakatos – Kovács – Mohl – Rózsa – Szirmai: NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSI STANDARDOK elmélete és gyakorlata 2013. Magyarázatok és példák. MKVK

Rózsa – Bűdy – Karai: IFRS Példatár, Hessyn Informatikai és Oktatási Kft, 2016.

IFRS szerinti beszámolók tanulmányozása (interneten számos megtalálható)

Számvitel – Adó - Könyvvizsgálat szakmai folyóirat IFRS témájú cikkei

International Accounting Standards Board www.iasb.org.uk

Deloitte: <http://www.iasplus.com/fs/fs.htm>

PWC anyagok: <http://www.pwc.com/gx/en/ifrs-reporting/index.jhtml>

Ernst & Young anyagok: <http://www.ey.com/GL/en/Issues/Governance-and-reporting/IFRS>

<http://www.iasplus.com/index.htm>

<http://www.ifrs.org/Home.htm>

Heti bontott tematika

1. hét	A számvitel nemzetközi szabályozása, nemzetközi számviteli rendszerek. <hr/> TE: Ismeri a számvitel nemzetközi szabályozását.
2. hét	Harmonizáció. Számviteli szabályozás az EU-ban. <hr/> TE: Ismeri a számvitel nemzetközi, regionális és nemzeti szabályozását.
3. hét	Szabályozás standardokkal (IFRS). Az IFRS jogi környezete, kapcsolata az EU szabályozással. <hr/> TE: Ismeri a standardokkal történő szabályozás lényegét, az IFRS jogi környezetét, és kapcsolatát az EU szabályozással.
4. hét	A Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok Keretelvei (Framework). <hr/> TE: Ismeri a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok Keretelveit (Framework).
5. hét	Az IFRS-ek szerinti pénzügyi kimutatások tartalmára, felépítésére, szerkezetére vonatkozó elvárások (IAS 1). A pénzügyi helyzet kimutatása. <hr/> TE: Ismeri az IFRS-ek szerinti pénzügyi kimutatások tartalmára, felépítésére, szerkezetére vonatkozó elvárásokat (IAS 1), a pénzügyi helyzet kimutatására vonatkozó előírásokat.
6. hét	Az IFRS-ek szerinti pénzügyi kimutatások tartalmára, felépítésére, szerkezetére vonatkozó elvárások (IAS 1). Az átfogó eredménykimutatás. <hr/> TE: Ismeri az IFRS-ek szerinti pénzügyi kimutatások tartalmára, felépítésére, szerkezetére vonatkozó elvárásokat (IAS 1), az átfogó eredménykimutatásra vonatkozó előírásokat.

7. hét	<p>Az IFRS-ek szerinti pénzügyi kimutatások tartalmára, felépítésére, szerkezetére vonatkozó elvárások (IAS 1). A saját tőke változás kimutatása.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az IFRS-ek szerinti pénzügyi kimutatások tartalmára, felépítésére, szerkezetére vonatkozó elvárásokat (IAS 1), a saját tőke változás kimutatásra vonatkozó előírásokat.</p>
8. hét	<p>Az IFRS-ek szerinti pénzügyi kimutatások tartalmára, felépítésére, szerkezetére vonatkozó elvárások (IAS 1). A Cash-flow kimutatás. A Notes.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az IFRS-ek szerinti pénzügyi kimutatások tartalmára, felépítésére, szerkezetére vonatkozó elvárásokat (IAS 1), a cash-flow kimutatásra és a Notes-ra vonatkozó előírásokat.</p>
9. hét	<p>IFRS 5 Értékesítésre tartott befektetett eszközök és megszűnt tevékenységek</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az IFRS 5 előírásait.</p>
10. hét	<p>IFRS 8 Működési szegmensek</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az IFRS 8 előírásait.</p>
11. hét	<p>IAS 33 Egy részvényre jutó eredmény (EPS)</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az IAS 33 előírásait.</p>
12. hét	<p>IFRS szerinti egyedi beszámolók áttekintése I.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az IFRS szerinti egyedi beszámolók felépítését, megjelenítésbeli sajátosságait.</p>
13. hét	<p>IFRS szerinti egyedi beszámolók áttekintése II.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az IFRS szerinti egyedi beszámolók felépítését, megjelenítésbeli sajátosságait.</p>
14. hét	<p>A hallgatói feladatok prezentálása</p>

A tantárgy neve:		magyarul:	Haladó olvasmányok a világgazdaság témakörében I.				Kódja:	GT_MNGN012-17
		angolul:	Advanced Readings in World Economy I.					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		B2 szintű nyelvtudás				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	0	Heti	2	gyakorlati jegy	0	angol
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Troy Wiwczaroski			beosztása:	docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Dr. Laczkóné Rácz Edit			beosztása:	nyelvtanár	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>hogy a hallgatóknak lehetőséget nyújtson arra, hogy angol nyelvtudásukat szakszövegek feldolgozása során bővítsék, új ismeretek szerezzenek szakszövegek feldolgozása alkalmával. Az olvasáskészség fejlesztése mellett kiemelkedő hangsúlyt kap a beszédkészség javítása is. Mind formális, mind pedig informális szituatív helyzetekben lehetőség nyílik a gyakorlásra. A diákoknak önállóan kell feldolgozniuk a Világbank évenként megjelenő kiadványának, a World Development Reportnak egy fejezetét, majd egy tizenöt perces prezentációban előadni azt.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató ismeri a meghatározó gazdasági tényeket, a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését; a hazai, illetve nemzetközi határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, nemzeti és nemzetközi szinteken. Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit. A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a gazdasági szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak angol nyelven is.

Képesség:

A hallgató képes nemzetközi, multikulturális környezetben is hatékony munkavégzésre, szakmailag megalapozott vélemény megfogalmazására, döntések előkészítésére és meghozatalára. Idegen nyelven képes elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni. Hazai és nemzetközi projekteken, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet idegen nyelven is tudja tervezni, irányítani, szervezni, koordinálni és értékelni.

Attitűd:

A hallgatóra jellemző a tudás megújításának képessége, a nyitott gondolkodásmód, a tolerancia és az együttműködési készség. Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

Autonómia és felelősség:

A hallgató kezdeményező a problémák megoldásában, stratégiák kialakításában, csoportok és hallgatótársak együttműködésében; bekapcsolódik projektekre, és a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus célja kettős; egyrészt nemzetközi gazdasági dokumentumok intenzív olvasása és feldolgozása, másrészt a hallgatók előadói készségének fejlesztése. A kurzus tananyaga a Világbank évente megjelentetett kiadványa, a World Development Report, amelyet fejezetekre bontva dolgozunk fel. Az idei (2019) Jelentés a munkakörök jelentős változása köré épül, azok jellegét, a változások okait, természetét és az új típusú foglalkozásokhoz szükséges kompetenciákat mutatja be.

Az idei témakörök a következők lesznek:

A munkakörök változó jellege, a humán tőke fejlődése, élethosszig tartó tanulás, munkaerőpiaci megterülés, a szociális támogatások megerősödése, társadalmi inklúzió

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Intenzív olvasási feladatok, reflektálás az olvasottakra, órai pármunka és csoportmunka, önálló prezentációk készítése és előadása.

Értékelés

A kurzus szemináriumi jeggyel zárul. A félévi teljesítmény több komponensből tevődik össze; a szemináriumokon való aktív részvétel, valamint egy prezentáció készítése. Elégséges (2) osztályzathoz 60%-os összteljesítmény szükséges.

Kötelező szakirodalom:

World Development Report 2019, published by the World Bank
Az oktató által kiadott szakcikkek.

Ajánlott szakirodalom:

The Guardian
The Financial Times

Heti bontott tematika	
1.	<p>Bevezetés, a kurzus szervezése.</p> <p>A prezentáció műfaji követelményeinek áttekintése.</p> <p>Az önálló prezentációk kijelölése, ütemezése.</p>
	<p>Tanulási eredmények: A hallgató megismeri a kurzus elvárásait, valamint a prezentációkkal szemben támasztott szakmai és előadói stílussal kapcsolatos követelményeket. Saját tevékenységeit átgondolva felelősen kiválasztja prezentációja időpontját.</p>
2.	<p>Tartalmi áttekintés</p>
	<p>Tanulási eredmények: A tanulók betekintést nyernek a félév anyagába, ismerkednek a szakszókincssel.</p>
3.	<p>A munkakörök átalakulása, a technika és a technológiai fejlődés okozta változások a munkaerőpiacon</p>
	<p>Tanulási eredmények: A tanulók összefüggéseket figyelnek meg a 21. század technológiai fejlődése és a munkaerőpiaci igények között.</p>
4.	<p>A vállalkozások változó jellege I. Globális szereplők.</p>
	<p>Tanulási eredmények: A tanulók megfigyelik a vállalkozások méretének változását a 21. században, reflektálnak rá, valamint példákat említeni a saját környezetükre vonatkozóan.</p>
5.	<p>A vállalkozások változó jellege II. Versenyzői piacok. Adóelkerülés.</p>
	<p>Tanulási eredmények: A tanulók megismerkednek a modern versenyzői piaccal, annak jellemzőivel, valamint az adóelkerüléssel kapcsolatos lehetőségekkel.</p>
6.	<p>Az emberi tőke fogalma, jelentősége; kormányzati szintű beavatkozás</p>
	<p>Tanulási eredmények: A tanulók megismerkednek az emberi tőke 21. századi fontosságával.</p>
7.	<p>Az emberi tőke és a mérés-értékelés szerepe, az emberi tőke projekt</p>
	<p>Tanulási eredmények: A tanulók meglátják a rendszeres mérés-értékelés és az eredmények közötti pozitív összefüggést, majd ezek gazdasági hasznát.</p>
8.	<p>Élethosszig tartó tanulás; a gyermekkor jelentősége a tanulás szempontjából, a felsőoktatás, valamint a felnőttoktatás megváltozott jelentősége</p>
	<p>Tanulási eredmények: A tanulók gazdasági szempontból tudnak az oktatás különböző szintjeiről nyilatkozni.</p>
9.	<p>A munkaerőpiaci megtérülés I.</p>
	<p>Tanulási eredmények: A tanulók megismerkednek a munkaerőpiac formális és informális csatornáival, azok jellemzőivel.</p>
10.	<p>A munkaerőpiaci megtérülés II.</p>

	Tanulási eredmények: A tanulók megismerkednek a nők és a mezőgazdaságban dolgozók piaci helyzetével.
11.	A társadalmi védőháló I. Tanulási eredmények: A tanulók betekintenek a társadalmi segítségnyújtás fontosságába, a hátrányos csoportok munkaerőpiaci helyzetébe.
12.	A társadalmi védőháló II. Tanulási eredmények: A tanulók megismerkednek a társadalombiztosítás fogalmával, a munkaerőpiac szabályozásának módjaival.
13.	A társadalmi inklúzió fogalma, hatása a munkaerőpiacra. Tanulási eredmények: A tanulók elsajátítják az inklúzió fogalmát, és saját példákat hoznak a jelenségre.
14.	A kurzus értékelése, lezárása. Tanulási eredmények: A hallgató meghallgatja oktatója véleményét a félévi munkájáról, amellyel kapcsolatban észrevételeket tehet.

A tantárgy neve:		magyarul:	Haladó olvasmányok a világgazdaság témakörében II.				Kódja:	GT_MNGN014-17
		angolul:	Advanced Readings in World Economy II.					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		B2 szintű nyelvtudás				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	0	Heti	2	gyakorlati jegy	0	angol
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Troy Wiwczarowski			beosztása:	docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Dr. Laczkóné Rácz Edit			beosztása:	nyelvtanár	
A kurzus célja,								
<p>hogy a hallgatónak lehetőséget nyújtson arra, hogy angol nyelvtudásukat szakszövegek feldolgozása során bővítsék, új ismeretek szerezzenek felsőfokú, autentikus szakszövegek olvasása és megvitatása során. Az olvasáskészség fejlesztése mellett kiemelkedő hangsúlyt kap a beszéd-készség javítása is. Mind formális, mind pedig informális szituatív helyzetekben lehetőség nyílik a gyakorlásra. A hallgatónak rendszeresen reflektálniuk kell az olvasmányokra, valamint önállóan kell feldolgozniuk és prezentálniuk az Európai Bizottság gazdasági-pénzügyi jelentéséi közül egyet-egyét.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató ismeri a meghatározó gazdasági tényeket, a gazdálkodó szervezetek struktúráját, működését; a hazai, illetve nemzeti határokon túlnyúló kapcsolatrendszerét, a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, nemzeti és nemzetközi szinteken. Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit. A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a gazdasági szaknyelvvél, kifejezési és fogalmazási sajátosságaival angol nyelven is.

Képesség:

A hallgató képes nemzetközi, multikulturális környezetben is hatékony munkavégzésre, szakmailag megalapozott vélemény megfogalmazására, döntések előkészítésére és meghozatalára. Idegen nyelven képes elemzésre, és a gyakorlati problémamegoldás során következtetéseket tud megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni. Hazai és nemzetközi projekteknél, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet idegen nyelven is tudja tervezni, irányítani, szervezni, koordinálni és értékelni.

Attitűd:

A hallgatóra jellemző a tudás megújításának képessége, a nyitott gondolkodásmód, a tolerancia és az együttműködési készség. Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban. Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

Autonómia és felelősség:

A hallgató kezdeményező a problémák megoldásában, stratégiák kialakításában, csoportok és hallgatótársak együttműködésében; bekapcsolódik projekteknél, és a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kurzus célja kettős; egyrészt nemzetközi gazdasági dokumentumok intenzív olvasása és feldolgozása, másrészt a hallgatók előadási készségének fejlesztése. A kurzus tananyagát az Európai Bizottság gazdasági-, pénzügyi-, valamint országjelentései adják, amelyek közül a legfrissebb (az adott tanévet megelőző két évnél nem régebbi) közleményeket választjuk.

Az ideai témakörök a következők lesznek:

Európai gazdasági előrejelzések, gazdasági indikátorok, az európai bővítés, az európai munkaerőpiac, különböző országjelentések

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Intenzív olvasási feladatok, reflektálás az olvasottakra, órai pármunka és csoportmunka, önálló prezentációk készítése és előadása.

Értékelés

A kurzus szemináriumi jeggyel zárul. A félévi teljesítmény több komponensből tevődik össze; a szemináriumokon való aktív részvétel, valamint egy prezentáció készítése. Elégséges (2) osztályzathoz 60%-os összteljesítmény szükséges.

Kötelező szakirodalom:

https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economy-finance-and-euro-publications_en

Az oktató által kiadott szakcikkek.

Ajánlott szakirodalom:

2015 előtti jelentések az alábbi weboldalról:

http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/index_en.htm

The Guardian

The Financial Times

Heti bontott tematika	
1.	<p>Bevezetés, a kurzus szervezése.</p> <p>A prezentáció műfaji követelményeinek áttekintése.</p> <p>Az önálló prezentációk kijelölése, ütemezése.</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgató megismeri a kurzus elvárásait, valamint a prezentációkkal szemben támasztott szakmai és előadói stílussal kapcsolatos követelményeket. Saját tevékenységeit átgondolva felelősen kiválasztja prezentációja időpontját.</p>
2.	<p>Country Report Hungary, 2018 (1): Executive summary, Economic situation and outlook</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgatók betekintést nyernek a félév anyagába, ismerkednek a szakszókincssel.</p>
3.	<p>Country Report Hungary, 2018 (2): Progress with country-specific recommendations, Reform priorities</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgatók megismerkednek a Bizottsági jelentés műfaji sajátosságaival, a szakszókincssel, valamint a táblázatok, grafikonok értelmezésével.</p>
4.	<p>European Economic Forecast. Autumn 2018 (1)</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgatók megfigyelik a gazdasági indikátorok használatát szakszövegben, és gyakorolják azokat.</p>
5.	<p>European Economic Forecast. Autumn 2018 (2)</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgatók megfigyelik a gazdasági indikátorok használatát szakszövegben, és gyakorolják azokat, majd saját elemzést készítenek.</p>
6.	<p>Tackling Denmark's Post-Crisis Labour Market Challenges (1)</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgatók megismerkednek a munkaerőpiac válság utáni kezelésének egy módjával, a szöveghez kapcsolódó szakszókincssel.</p>
7.	<p>Tackling Denmark's Post-Crisis Labour Market Challenges (2)</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgatók megismerkednek a munkaerőpiac válság utáni kezelésének egy módjával, a szöveghez kapcsolódó szakszókincssel.</p>
8.	<p>Inflation Expectations, Consumption and the Lower Bound (1)</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgatók megismerkednek egy nagymintás, számos országot felölelő kutatás eredményeivel. Ezen túlmenően, szaknyelvi, stilisztikai ismeretekkel is gazdagodnak.</p>
9.	<p>Inflation Expectations, Consumption and the Lower Bound (2)</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgatók megismerkednek egy nagymintás, számos országot felölelő kutatás eredményeivel. Ezen túlmenően, szaknyelvi, stilisztikai ismeretekkel is gazdagodnak.</p>

10.	<p>EU Candidate countries' and Potential Candidates' Economic Quarterly, 4th quarter, 2017 (1)</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgatók betekintést nyernek a tagjelölt országok, valamint a lehetséges tagjelölt országok gazdasági helyzetébe, valamint azokba a folyamatokba, amelyek a csatlakozáshoz vezethetnek.</p>
11.	<p>EU Candidate countries' and Potential Candidates' Economic Quarterly, 4th quarter, 2017 (2)</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgatók betekintést nyernek a tagjelölt országok, valamint a lehetséges tagjelölt országok gazdasági helyzetébe, valamint azokba a folyamatokba, amelyek a csatlakozáshoz vezethetnek.</p>
12.	<p>Globalisation and Income Inequality Revisited (1)</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgatók megismerkednek olyan kiadvánnyal is, amelyik az Európai Bizottság által készült és a világgazdaság kérdéseivel foglalkozik.</p>
13.	<p>Globalisation and Income Inequality Revisited (2)</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgatók megismerkednek olyan kiadvánnyal is, amelyik az Európai Bizottság által készült és a világgazdaság kérdéseivel foglalkozik.</p>
14.	<p>A kurzus értékelése, lezárása.</p> <p>Tanulási eredmények: A hallgatók meghallgatják oktatójuk véleményét a félévi munkájukról, amellyel kapcsolatban észrevételeket tehet.</p>

A tantárgy neve:		magyarul:	Haladó fejlődésgazdaságtan II.				Kódja:	GT_MNGN509-17
		angolul:	Advanced Development Economics I.					
Felelős oktatási egység:		Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		specializációválasztás				Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti	1	Heti	2	K	4	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Erdey László			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Dr. Erdey László Dr. Sígér Fruzsina			beosztása:	egyetemi docens adjunktus	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók az első kurzus során elsajátított témákon túl is elmélyüljenek a legfontosabb fejlesztéspolitikai kérdésekben. Továbbra is tanulmányozzuk a gazdasági növekedés és fejlődés legfontosabb meghatározóit, illetve azok hiányát a szegény országokban. Megvizsgáljuk a nemzetközi kereskedelem és a fejlődés kapcsolatát, a külső egyensúlyhiány, a krízisek és a stabilizációs politikák ezen országcsoportra gyakorolt hatását. Foglalkozunk a külföldi finanszírozás kérdéskörével: a hitelfelvétellel, az eladósodással, a beruházásokkal és a segélyekkel, a fejlődő országok monetáris és fiskális politikájával, illetve a nemzetközi szervezetek felzárkóztató szerepével. A hallgatók egyéni és csoportos projektmunkája segíti a témában történő elmélyülést.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken.
- Ismeri és használja a közgazdasági, nemzetközi gazdasági, világgazdasági, gazdálkodási és döntési elméleteket és elemzési módszereket.
- elemzési és problémamegoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.
- A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a gazdasági szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak, az anyanyelven és legalább két idegen nyelven is.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a munkaköréhez tartozó összetett szakfunkciók ellátására, szervezésére, irányítására, módszertanok kreatív alkalmazására, szakmailag megalapozott vélemény megfogalmazására, döntések előkészítésére és meghozatalára. Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.
- Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására.
- Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.
- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.
- Hazai és nemzetközi projektekben, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.
- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Vállalja és hitelesen képviseli szakmája társadalmi szerepét, alapvető viszonyát a világhoz.

Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.

- Elkötelezettség jellemzi a minőség, a fenntarthatóság és a sokszínűség iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését.

- Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.

Autonómia és felelősség:

- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.

- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.

- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekbe, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Komparatív gazdasági fejlődés. A gazdasági növekedés és fejlődés klasszikus elméletei. A fejlettség és alulfejlettség legújabb modelljei. Szegénység, egyenlőtlenség és fejlődés. Népeségnövekedés és gazdasági fejlődés. Városiasodás és vidékről városba költözés: elmélet és politika. Humántőke: az oktatás és az egészség szerepe a gazdaságfejlődésben. Agrártranszformáció és vidékfejlődés. A környezet és a fejlődés

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Interaktív elméleti előadások. A gyakorlatokon esettanulmányok, önálló adatelemzés, ország- és régiótanulmányok készítése, prezentáció.

Értékelés

Csoportos projekt, cikkfeldolgozás, házi feladatok	40%
Zárthelyi dolgozat	60%
0-60% elégtelen, 61-70% elégséges, 71-80% közepes, 81-90% jó, 91-110% jeles	

Kötelező szakirodalom:

Michael P. Todaro—Stephen C. Smith (2015): Economic Development, 12th Edition, Pearson, kijelölt részek

Hans Rosling, Anna Rosling Rönnlund, Ola Rosling (2018): Tények, Libri Könyvkiadó, ISBN: 9789633109588

A félév során kiadott cikkgyűjtemény

Ajánlott szakirodalom:

Abhijit V. Banerjee—Esther Duflo (2011) : Poor Economics, A Radical Rethinking of the Way to Fight Global Poverty and the Ways to End It, Random House India

David N. Weil (2013): Economic Growth, 3rd Edition, International Edition, Pearson

James M. Cypher – James L. Dietz: The Process of Economic Development, Routledge

E. Wayne Nafziger: Economic Development, Cambridge University Press

Heti bontott tematika	
1.	A fejlődésgazdaságtanból eddig megismertek felelevenítése
	TE*: Az előző kurzus főbb pontjainak felidézése
2.	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
3.	A nemzetközi kereskedelem hatása a fejlődésre
	TE: Nemzetközi kereskedelmi elméletek és predikcióik. A szabadkereskedelmi elméletek kritikája a fejlődő országok tapasztalatainak kontextusában. Tradicionális paradigmák: exportösztönzés vs. importhelyettesítés. Iparpolitika. Dél-Dél kereskedelem és regionális integráció. A fejlett országok kereskedelempolitikája: a reform szükségessége, ellenállás az új protekcionista hullámoknak.
4.	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
5.	Fizetési mérleg, adósság, pénzügyi válságok és stabilizációs politikák a fejlődő országok szemszögéből.
	TE: külső egyensúlyhiány, eladósodás, az 1980-as adósságválság és a rá adott fejlesztéspolitikai reakciók, makroökonómiai instabilitás, klasszikus IMF stabilizációs politikák és kritikái. A globális pénzügyi válság és a fejlődő országok.
6.	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
7.	Külső finanszírozás: lehetőségek és konfliktusok
	TE: a külső finanszírozás formái. Az FDI és a multinacionális cégek a fejlődő országokban. A jövedelem-hazautalások szerepe és növekedése. Segélyek és a velük kapcsolatos vita. Konfliktusok és fejlődés.
8.	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
9.	A fejlődő országok fiskális és monetáris politikája
	TE: a pénzügyi rendszer szerepe a fejlődésben. A központi bankok és egyéb rendszerek szerepe. Informális és mikrofinanszírozás. A pénzügyi rendszer reformja. A fejlődő országok fiskális politikája. Az állami vállalatok és a privatizáció. A közszféra a fejlődő országokban.
10.	Gyakorlat

	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
11.	Gyakorlat
	TE: Az előadás témájához kapcsolódó feladatok, gazdaságpolitikai alkalmazások és aktualitások
12.	Átfogó esettanulmány és prezentáció I.
	TE: önálló esetfeldolgozás és prezentáció
13.	Átfogó esettanulmány és prezentáció II.
	TE: önálló esetfeldolgozás és prezentáció
14.	Szintézis
	TE: A félév során tanultak összefoglalása

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Kereskedelempolitika és nemzetközi tényezőáramlás	Kódja:	GT_MNGN502-17
	angolul:	International Trade Policy and Factor Flows		

Felelős oktatási egység:	Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet
--------------------------	--

Kötelező előtanulmány neve:	nincs	Kódja:	-
-----------------------------	--------------	--------	----------

Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	N	Heti	2	Heti	2	K	5	Magyar
Levelező		Féléves		Féléves				

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Erdey László	beosztása:	egyetemi docens
------------------------	-------	-------------------------	------------	------------------------

Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:	Márkus Ádám	beosztása:	tanársegéd
-----------------------------------	-------	--------------------	------------	-------------------

A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék és megértsék a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, valamint a külgazdasági politika alapvető funkcióit, determinációit és céljait. További célként szerepel a tőke és a munkaerő nemzetközi áramlásának vizsgálata, valamint a kereskedelempolitikai eszközök kereskedelemre kifejtett hatásának becslése gravitációs regressziós keretrendszerben.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggések ismerete, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozó hatások kiértékelése

Képesség:

modellszerű gondolkodás, elméleti módszerek gyakorlati alkalmazása, gazdaságpolitikai javaslattétel

Attitűd:

konstruktivitás, kritikus gondolkodás, elemzőképesség, fejlődésre törekvés

Autonómia és felelősség:

döntésképeség, felelősségteljes gondolkodás, gazdasági folyamatok elemzése

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kereskedelempolitika eszközszerének bemutatása, és jóléti hatásainak elemzése, politikai magyarázatai. A multilaterális intézményrendszer fejlődése és kritikái, lehetséges továbbfejlődésének útjai, a regionális integrációk kereskedelempolitikai vonatkozásai. A gravitációs modell ökonometriai kerete. Keresztmetszeti lineáris regresszió. Panelregressziós módszerek.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Modellszerű megvilágítás, számolásos feladatok reális, a valósághoz közelítő példákkal.
Kereskedelempolitikai eszközök hatásainak vizsgálata ökonometriai módszerrel.

Értékelés

Félév végi vizsgadolgozat (70%) Házi feladatok (30%)
0-59% elégtelen, 60-69% elégséges, 70-79% közepes, 80-89% jó, 90-100% jeles

Kötelező szakirodalom:

Krugman, P.R. – Obstfeld, M. (2018): International Economics, Theory and Policy, 11th Edition, Pearson International Edition
Palánkai T. – Kengyel Á. – Kutasi G. – Benczes I. – Nagy S. Gy. (2011): A globális és regionális integráció gazdaságtana, Akadémiai Kiadó, Budapest (kijelölt részek)

Ajánlott szakirodalom:

Choi, E. K.—Hartigan, J. C. (eds) (2003): Handbook of International Trade, Blackwell Publishing
Choi, E. K.—Hartigan, J. C. (eds) (2005): Handbook of International Trade, Volume II, Economic and Legal Analyses of Trade Policy and Institutions, Blackwell Publishing
Cimoli, M.—Dosi, G.—Stiglitz, J. E. (eds) (2009): Industrial Policy and Development – The Political Economy of Capabilities Accumulation, Oxford University Press
Gandolfo, Giancarlo (2013): International Trade Theory and Policy, 2nd Edition, Springer
Hoekman, B.—Kostecki, M. M. (2001): The Political Economy of the World Trading System – The WTO and Beyond, Second Edition, Oxford University Press
Kerr, W. A.—Gaisford, James D. (eds) (2007): Handbook on International Trade Policy, Edward Elgar
King, P.—King, S. (eds) (2005): International Economics and International Economic Policy – A Reader, 4th Edition, McGraw-Hill/Irwin
Lynch, D. A. (2010): Trade and globalization – An introduction to regional trade agreements, Rowman & Littlefield Publishers, Inc., Lanham
Matsushita, M.—Schoenbaum, T. J., Mavroidis, Petros C. (2006): The World Trade Organization – Law, Practice, and Policy, The Oxford International Law Library, Oxford University Press
Trebilcock, M. J.—Howse, R. (2005): The Regulation of International Trade, 3rd Edition, Routledge
Head, K. – Mayer, T. (2013): Gravity Equations: Workhorse, Toolkit and Cookbook, [in:] Gopinath, Helpman and Rogoff (2013): Handbook of International Economics.

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés
	TE: Követelményrendszer megismerése
2.	Gravitációs modellkeret a kereskedelempolitika vizsgálatához
	TE: A kereskedelempolitikai hatások számszerűsítésének megismerése
3.	Keresztmetszeti regressziós technikák, elméleti feltételek
	TE: Ökonometriai buktatók feltárása
4.	A WTO fejlődése és a regionalizmus hullámai
	TE: A XX. század globális kereskedelmi rendszerének és fejlődésének megértése
5.	A kereskedelempolitika eszközei
	TE: A vámok, kvóták és exporttámogatások jóléti hatásainak elemzése
6.	A kereskedelempolitika politikai gazdaságtana
	TE: A szabadkereskedelemben történő beavatkozás motivációinak, indítékainak megismerése
7.	Kereskedelempolitika a fejlődő országokban
	TE: A fejlődő országok speciális gazdaságpolitikai felfogásainak kiértékelés
8.	Kereskedelempolitika a fejlett országokban
	TE: A nem tökéletes verseny miatt kialakuló stratégiai kereskedelempolitika megismerése
9.	Globalizáció, bérek, környezet
	TE: Globalizáció okozta bérkülönbségek, valamint a környezetszennyezés és a fejlettség kapcsolatának megértés
10.	A nemzetközi tőkeáramlás és munkaerőmobilitás elméleti és gyakorlati vonatkozásai
	TE: A tőkebefektetések és a migráció időbeli és térbeli vizsgálata
11.	Zárthelyi dolgozat
	TE: Számadás a kurzusban tanultakról
12.	Panelregressziós módszerek
	TE: A modernebb regressziós technikák megismerése
13.	Kereskedelempolitika hatásának számszerűsítése
	TE: Regressziós vizsgálat egy konkrét mintán

14.	Összefoglalás
	TE: A kurzus során elhangzott ismeretek rendszerezése, összegzése

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Az EU belső piaca		Kódja:	GT_MNGN503-17	
		angolul:		Internal Market of the EU				
Felelős oktatási egység:				DE GTK VNKI Európai Integrációs Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	K	5	magyar
Levelező		Féléves	-	Féléves	-			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr.Tóké Tibor		beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:		Dr.Tóké Tibor		beosztása:	adjunktus	
<p>A kurzus célja, a mesterképzésben résztvevő hallgatók megismertetése az Európai Unió belső piacának rendszerével, működésével. A tárgy oktatóinak célja még annak elérése is, hogy a hallgatók majd a gyakorlatban is képesek legyenek ezen ismeretek alapján eligazodni a gazdasági életben, képesek legyenek a felmerülő problémákat értelmezni, elemezni, azokról önálló véleményt alkotni</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A közgazdász-jelölt a studium sikeres teljesítése után rendelkezik az Európai Unió belső piacával kapcsolatos alapvető fogalmak, elméletek, tények, ismeretével, elsajátította az azzal szaknyelvet, az EU belsőpiacával és annak működésével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket. Ismeri az EU belső piacával kapcsolatos legfontosabb történelmi eseményeket a belső piac kialakításának lépcsőfokait általánosságban és az egyes EU tagállamokra vonatkozóan. Tisztában van a belső piac működésével és az azzal kapcsolatban kialakult kihívások során felmerült problémákkal és az évek során az azokra adott válaszok jelentőségével. Ismeri a belső piac jogát, átlátja a folyamatos fejlődés következtében mélyülő integrációs területet.

Képesség:

Az elsajátított alapismeretek segítségével képes tájékozódni a belső piaccal kapcsolatos folyamatokban értékelni és elemezni azokat. A tanult elméletek és ismeretek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg az Európai Unió egységes belső piacával illetve annak fejlődésével kapcsolatban. Követi és értelmezi a belső piaccal kapcsolatos legfontosabb világgazdasági, nemzetközi folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során. Képes az egyes országok szerepének értékelésére az EU gazdaságában, ismeri az Unió gazdasági folyamatait az egységes belső piac szerepét.

Attitűd:

A kurzus elvégzése után, munkája során képes az EU belső piacával kapcsolatos változások illetve újdonságok befogadására illetve szakterületébe való beépítésére. Törekszik az elsajátított ismeretek figyelembevételére illetve a szakterületéhez szükséges az Európai Unió egységes belső piacával kapcsolatos információk figyelemmel kísérésére és ezen információk fölhasználására

Autonómia és felelősség:

Önállóan képes az elsajátított ismeretek alapján az az EU belső piacával kapcsolatos véleményalkotásra. Döntései későbbi munkája során ezeket az ismereteket felhasználja illetve képes azokat önállóan fölhasználni szakterületével kapcsolatban

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A kezdetektől az egységes piacig: integrációelméleti alapok. A közös piac kialakulásának előzményei és az egységes Európa. A Szerződésektől a közös piac létrehozásáig. Az Egységes Belső Piaci Fehér Könyv és a SEA. Egységes piac: a politika új megközelítése, az 1980-as évektől 1993-ig, Jacques Delors. Az egységes piac és az intézményi reform kérdésének összekapcsolódása. A Maastrichti Szerződés. Az egységes piac és a négy alapszabadság – Az áruk szabad áramlása- Az EU árupecsét. A személyek szabad áramlása -Az uniós polgárság. -Az EU munkaerőpiaca. A szolgáltatások szabad áramlása - Az EU szolgáltatási piaca. A tőke szabad áramlása - Egységes tőkepiac az EU-ban. A egységes belső piac elméleti és gyakorlati keretei. A belső piac joga. Versenypolitika: az egységes piac felügyelete. Az egységes belső piac első tíz évének eredményei. Az egységes belső piac fejlődésének sajátosságai és problémái 2003 és 2005 között. Az EU versenyképességének növelésére irányuló erőfeszítések. Az egységes belső piac továbbfejlesztése 2006-

2017. Ipar és K+F politika, Európa 2020 stratégia. A belső piac egy sajátos esete: a közös agrárpolitika. Gazdasági és monetáris unió

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A félév során a témával kapcsolatban hallgatók számára 14 előadás megtartására kerül sor, az előadásokból készült anyagokat hallgatók a félév során megkapják, azokat a félév során a szakirodalmakkal együtt felhasználhatják a felkészüléshez. Emellett a gyakorlatok alkalmával a hallgatók aktív közreműködésével elemezzük az egyes EU tagállamok belső piaci szerepét illetve gazdasági kapcsolatát a többi EU tagállammal.

Értékelés

A félév írásbeli vizsgával zárul. A hallgatók ezen a vizsgán adnak számot a félévben megszerzett tudásukról. Emellett a gyakorlatokon szerzett érdemjegy és egy választott Európai Unió ország belső piaci kapcsolatrendszeréről készített beadandó dolgozat is beszámításra kerül. A félév végi jegy a kollokvium, a gyakorlaton megszerzett érdemjegy és a beadandó átlagolásával kerül kialakításra a következőképpen: Kollokvium érdemjegy 60% Gyakorlati teljesítmény 40%(órai aktivitás beadandó 20-20%).

Az érdemjegy megállapítása: 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Várnay Ernő – Papp Mónika (2010): Az Európai Unió joga. Complex Kiadó, Budapest, 1126p (XI. és XVIII. fejezet)

Kengyel Ákos (szerk.): Az Európai Unió közös politikái. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2010, I, VI. és VII. fejezet

Ajánlott szakirodalom:

Marján Attila (szerk.): Az Európai Unió gazdasága: minden, amit az EU gazdasági és pénzügyi politikáiról tudni kell. Budapest : HVG, 2005, III.2, III.3, IV.2, IV.3, IV.6.a és b, IV.7a és c. fejezet

Horváth Zoltán: Kézikönyv az Európai Unióról, HVG-ORAC Kiadó, 2011

Gáspár Pál: Az EU belső piacának fejlesztése, szerkezete és dinamikája; Rácz Margit: Az EU belső piacának fejlesztése, szerkezete és dinamikája. In: Fóti Gábor és Rácz Margit (szerk.): Az Európai Unió előtt álló kihívásokról és a magyar érdekekről, VKI és CEU ENS, Budapest, 2007, 121-144.o

Heti bontott tematika	
1.	A kezdetektől az egységes piacig I: Történet, integrációelméleti megközelítés
	TE: Az előadás után a hallgatók tisztában lesznek a közös piac kialakulásának előzményeivel a Római Szerződésektől az 1970-es évek válságáig.
2.	A kezdetektől az egységes piacig II: Az egységes piac: a politika új megközelítése
	TE: A hallgatók megismerik az 1980-as évek változásait, amikor átalakult a politika hozzáállása a gazdasági integráció mélyítéséhez. Ebben a folyamatban az olajválságok illetve Európa fokozatos gazdasági jelentőségcsökkenése mellett nagy szerepe volt Jacques Delors Bizottsági elnöknek.
3.	A kezdetektől az egységes piacig III- Az egységes piac és az intézményi reform kérdésének összekapcsolódása
	TE: A közös piac kialakításához szükség volt a Római Szerződés módosítására, ezzel kapcsolatban egy sor intézkedést kellett meghozni, ennek ismeretével a hallgatók megértik milyen hosszú út vezetett az egységes belső piac kialakításig illetve a gazdasági unió szintjéig. A hallgatók megismerik a Belső Piaci Fehér könyv intézkedéseit, illetve az Egységes Európai Okmány vonatkozó részeit.
4.	Az egységes piac és a négy alapszabadság I: Az áruk szabad áramlása- Az EU árupiac
	TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek az egységes belső piac árukra vonatkozó szabályozásával.
5.	Az egységes piac és a négy alapszabadság II. A személyek szabad áramlása -Az EU munkaerőpiaca
	TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek a személyek szabad mozgására vonatkozó Európai Uniós szabályozással.
6.	Az egységes piac és a négy alapszabadság III. A szolgáltatások szabad áramlása - Az EU szolgáltatási piaca
	TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek az Európai Unió egységes belső piacának szolgáltatásokra vonatkozó szabályozásával.
7.	Az egységes piac és a négy alapszabadság IV. A tőke szabad áramlása - Egységes tőkepiac az EU-ban
	TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek a tőkére vonatkozó EU-s szabályozással.
8.	A egységes belső piac elméleti és gyakorlati keretei
	TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek az egységes belső piac működésével illetve az EU-n belül lejátszódó gazdasági folyamatokkal.
9.	A belső piac joga és a versenypolitika: az egységes piac felügyelete
	TE: A hallgatók az előadás után átláthatják az EU jogának belső piacra vonatkozó részét, illetve az EU versenyszabályozását.

10.	Az egységes belső piac fejlődése és eredményei I.
	TE: A hallgatók az előadás során megismerik az egységes belső piac első tíz évének eredményeit.
11.	Az egységes belső piac fejlődése és eredményei II.
	TE: A hallgatók az előadás során megismerik az egységes belső piac fejlődésének sajátosságait és problémáit a 2003 és 2005 közötti időszakot illetően
12.	Az EU versenyképességének növelésére irányuló erőfeszítések.
	A hallgatók az előadás során megismerik az egységes belső piac továbbfejlesztése érdekében tett lépéseket illetve a 2006-2017-es időszak között lejátszódott eseményeket.
13.	A belső piac egy sajátos esete: a közös agrárpolitika
	TE: A hallgatók az előadás során megismerik, a KAP folyamatait, működését, szabályozását.
14.	Gazdasági és monetáris unió
	TE: A hallgatók az előadás során megismerik a GMU-t mint az egységes belső piac működéséhez szükséges nélkülözhetetlen támogató szakpolitikát.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Céggjog az Európai Unióban				Kódja:	GT_MNGN505-17
		angolul:	Company Law in the European Union					
Felelős oktatási egység:		DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	+	Heti	2	Heti	2	kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Törő Emese			beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:	Dr. Károlyi Géza			beosztása:	egyetemi docens	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek a Magyarországon létrehozható cégformák működési sajátosságai mellett a társasági jogi és céggjogi vonatkozású Európai Uniós rendeletek és irányelvek által megfogalmazott követelményekkel, s a kurzus az anyagi jogi szabályozás mellett az eljárásjogi normákkal együtt komplex képet kíván nyújtani a gazdálkodó szervezetek jogi szabályozásáról. Külön hangsúlyt kapnak az EK rendeletek által életre hívott szupranacionális szervezetek alapítási és működési sajátosságai. Szeminárium keretében pedig az egyes cégformák szerződésmintáinak kitöltésével és jogesetek megoldásával az elméleti tudás gyakorlati alkalmazására is sor kerül.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató olyan mélyreható gazdasági jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző vállalkozási formák sajátosságai között a magyar és az EU-s normák által megszabott kritériumok ismeretében. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. Az Európai Unió jogrendszere, az elsődleges és másodlagos jogforrások szerepe és hatása a magyar társasági jog tekintetében. 2. Az egyes vállalkozási formák alapítási és működési specifikumai az EU-s normák tükrében 3. A szupranacionális jogalanyok sajátosságai.

Képesség:

Legyen tisztában az egyéni és társas vállalkozási formák típusaira jellemző speciális sajátosságokkal, az EK irányelvek jogharmonizációs törekvései által meghatározott célok tükrében a kialakult magyar megoldásokkal.

Tudja elhelyezni a gazdálkodó szervezetek alanyai között a tanult szervezeti formákat, ismerje az elhatárolási szempontjaikat, lényegi vonásaikat.

Legyen képes a cégekhez kapcsolódó alapítási és megszüntetési eljárások elkülönítésére, azok alapvető céljainak felismerésére. az Európai Unióban

Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. multinacionális vállalkozás működése esetén a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató a társasági jogi és cégjogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra alanyainak körét nemcsak Magyarországon, hanem az Európai Unió területén is, a munkája során felmerülő jogi kérdésekben (publicitási követelmény, corporate governance, törkevédelmi követelmények, IFRS, konszernjog) magabiztosan és megfelelően állást tudjon foglalni, értelmezni és értékelni tudja a felmerülő jogintézményeket, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.

Autonómia és felelősség:

A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten, a magyar szabályozás mellett az EU-s követelményeket is ismerve megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a vállalkozási formákat érintő kérdésekben.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Az Európai Unió jogforrási rendszere. A társaság alapítás négyes szabadsága a Római szerződés alapján. A társasági jogi jogharmonizáció alapjai. Az EU társasági jogi jogalkotása. XXI. századi társasági jogi szabályozási tendenciák az EU-ban. Cégformák Magyarországon. A társasági jogi alapelvek és a társaság alapítás anyagi jogi és eljárásjogi specifikumai. A társaság alapításhoz kapcsolódó irányelvek (1. és 2. irányelv). A gazdasági társaságok szervezeti felépítése. A vezető tisztségviselők jogállása (német dualista és az angolszász board-rendszer) és felelőssége, a wrongfuhl trading alkalmazása. A személyegyesítő társasági formák. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény értékpapírjogi sajátosságai. Szupranacionális társasági formák: európai gazdasági egyesülés (ege), európai rt. (SE), az európai szövetkezet (SCE). A jogi személyek megszűnése jogutódlással és jogutód nélkül. A végelszámolási eljárás. A csőd- és felszámolási eljárás sajátossága.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadás, igény szerint konzultáció, szemináriumon a joggyakorlat megismerése jogesetek feldolgozásán keresztül

Értékelés

Írásbeli kollokvium, amelynek értékelése ötfokozatú.

2-es (elégséges) érdemjegy a vizsgán: a maximálisan elérhető pontok 50 %-ától.

Kötelező szakirodalom:

Fézer-Károlyi-Petkó-Törő (2014): Jogi személyek a gazdasági forgalomban. Debrecen, Kapitális Kft.

Ajánlott szakirodalom:

2137/85/EGK rendelet az európai gazdasági egyesülről

2157/2001/EK rendelet az európai részvénytársaságról

1435/2003/EK rendelet az európai szövetkezetről

1. sz. publicitási irányelv

2. sz. tőkevédelmi irányelv

3. sz. konfúziós irányelv

7. és 8. könyvviteli irányelvek

6. sz. szétválási irányelv

10. sz. irányelv a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló egyesüléséről

11. sz. fióktelepre vonatkozó irányelv

12. sz. egyszemélyes kft-re vonatkozó irányelv

Struktúra-irányelv tervezet

Székhelyáthelyezési irányelvtervezet

Heti bontott tematika	
1. hét	<p>Az Európai Unió jogforrási rendszere: az elsődleges és másodlagos jogforrások formái és szabályozási metódusuk.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az EU-s jogrendszer alapvető felépítését, a jogforrások típusait, az EU-s szervek jogalkotási folyamatát és az Unió Bíróságának eljárását.</p>
2. hét	<p>Az EU társasági jogi jogalkotása: a társaság alapítás négyes szabadsága (jog esetekkel), a társasági jogegységesítés és jogharmonizáció eszközei és szabályozási területük.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a társaságok tekintetében a letelepedés szabadságának elvét, az EK rendeletek és irányelvek szabályozási mechanizmusát.</p>
3. hét	<p>XXI. századi társasági jogi szabályozási tendenciák az EU-ban: a cselekvési tervekben meghatározott jövőbeli követelmények, illetve ezek hatása a magyar társasági jogalkotásra.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a XXI. századi társasági jogi trendeket, úgy mint a hitelezővédelem erősítése, a társaság alapítás könnyítése, az átlátható, ellenőrizhető működés (corporate governance követelménye), a vezető tisztségviselők díjazásának nyilvánossága, a részvényesek információs jogának a bővítése.</p>
4. hét	<p>A társasági jogi alapelvek: a társaság alapítás anyagi jogi és eljárásjogi specifikumai. A társaság alapításhoz kapcsolódó irányelvek (1. és 2. irányelv), publicitási követelmények. A cégbejegyzési eljárás folyamata. Az előtársaság időszaka.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a magyarországi cégformák típusait, az alapítás magyar és EU-s követelményeit, a közreműködő személyeket, hatóságokat.</p>
5. hét	<p>A gazdasági társaságok szervezeti felépítése: a kötelező és az opcionális szervek típusai, hatáskörük és működési szabályaik. A legfőbb szerv, a</p>

	<p>felügyelőbizottság, a könyvvizsgáló, az audit bizottság szerepe.</p> <hr/> <p>TE: Alapos ismereteket sajátít el a gazdasági társaságok tulajdonosi testülete (legfőbb szerv), illetve az ellenőrző szervek funkciója és hatásköre tekintetében.</p>
6. hét	<p>A gazdasági társaságok vezetési struktúrái: A vezető tisztségviselő jogállása, feladata, felelőssége. Az egyszemélyi és a testületi vezetés formái. A német dualista és az angolszász board rendszer jellemzői.</p> <hr/> <p>TE: Részletes ismeretekkel bír a társaságoknál az operatív irányítást végző menedzserek feladatai, jogai és kötelezettségei vonatkozásában, ismeri a társasággal szembeni és a hitelezők felé fennálló felelősségének feltételeit.</p>
7. hét	<p>Személyegyesítő társasági formák: A kkt. és a bt. alapításának alanyi és vagyoni feltételei. A tagok személye és felelőssége. A kkt. és bt. szervezeti felépítésének specifikumai. A tagsági viszony megszüntetésének formái.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a vizsgált két társasági forma választásának legfontosabb ismérveit, el tudja határolni más vállalkozási formáktól.</p>
8. hét	<p>A korlátolt felelősségű társaság: A kft. alapításának alanyi és tárgyi feltételei, törzstőke, törzsbetét, üzletrész fogalmi sajátosságai. Tagok köre, felelőssége, jogállása. Mellékszolgáltatás és pótbefizetés jellemzői. Taggyűlés és ügyvezető működési sajátosságai. (2. sz. tőkevédelmi és a 12. sz. egyszemélyes kft-re vonatkozó irányelv)</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a kft. népszerűségében rejlő előnyöket, tisztában van az alapítási és a működési sajátosságok rugalmas kialakíthatóságával.</p>
9. hét	<p>A részvénytársaság jellemzői, a részvény: A zrt. és az nyrt. elhatárolása, szilárd alaptőke elve, részvényes személye és felelőssége. A részvény fogalma, részvényfajták. Monista és dualista irányítás. Corporate governance követelménye. Struktúra-irányelv tervezet</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az rt. működési sajátosságait, alapításának előnyeit és hátrányait, tisztában van a részvény értékpapírjogi sajátosságaival.</p>
10. hét	

	<p>Szupranacionális társasági formák: Európai Gazdasági Egyesülés. Az ege nonprofit kooperációs jellege. Az alapítók köre és felelőssége, az ege működési szabályai.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri az EK jog által létrehozható ege jellemzőit, el tudja különíteni a profitorientált vállalkozások alanyaitól.</p>
11. hét	<p>Szupranacionális társasági formák: Európai Részvénytársaság (SE): A multinacionális konszern szerepe, tevékenysége, alapítási módjai. A munkavállalói participációs jogok biztosítása a különleges tárgyaló testület működésén keresztül. Az SE szervezeti felépítése és megszűnése.</p> <hr/> <p>TE: Ismeretekkel bír a legnépszerűbb szupranacionális társaság alapítási és működési tevékenységéről.</p>
12. hét	<p>Szupranacionális társasági formák: Európai Szövetkezet</p> <p>Az Európai Szövetkezet célja, alapítása és működése, hasonlóságok és eltérések a magyar szövetkezet működéséhez viszonyítva.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a magyar és az EU-s szövetkezeti jog főbb szabályait, vállalkozási formáit és azok jellemzőit.</p>
13. hét	<p>A társaságok megszűnése jogutódlással és jogutód nélkül: A gazdasági társaságok jogutódlással való megszűnése, az átalakulás, egyesülés és a szétválás fajtái és folyamata. A jogutód nélküli megszűnési formák, a végelszámolás alapvető sajátosságai.</p> <hr/> <p>TE: Ismeri a cégek átalakulásának és megszűnésének eseteit, különbséget tud tenni a kiválás és a különválás, a beolvadás és összeolvadás között.</p>
14. hét	<p>A fizetésképtelenségi eljárások: A csődeljárás célja és szakaszai: a moratórium és a csődegyezség jogi jellege. A felszámolási eljárás és a felszámolás elkülönítése, a hitelezői igények kielégítésének szabályai.</p> <hr/> <p>TE: Alapos ismeretekkel bír a két fizetésképtelenségi eljárás célja és főbb szabályai tekintetében, ismeri az elhatárolási szempontokat és a főbb jogintézményeket.</p>

A tantárgy neve:		magyarul:	A világgazdaság főbb régióinak üzleti gyakorlata				Kódja:	GT_MNGN501-17
		angolul:	Regional Differences of Business Practices					
Felelős oktatási egység:		Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti	0	Heti	2	Kollokvium	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató		neve:	Dr. Csapóné dr. Riskó Tünde			beosztása	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók</p> <p>A kurzus célja megismertetni a hallgatókkal a világgazdaság főbb régióinak társadalmi és gazdasági folyamatait, valamint üzleti gyakorlatát. A témák feldolgozása során kitérünk az üzleti etiketre, a tárgyalási sajátosságokra is. A tárgy jelentős mértékben épül a hallgatók kutatómunkájára és elemzéseire is.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri és érti a szakterület szerint releváns információgyűjtési, elemzési és probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeit és korlátait.
- Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika gyakorlatát, trendjeit és azok hatásait. Ismeri a nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek által adott kereteket.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.
- Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására.
- Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.

Attitűd:

- Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.
- Elkötelezettség jellemzi a minőség, a fenntarthatóság és a sokszínűség iránt. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kötelességének tartja a hibák kijavítását, munkatársai fejlesztését.

Autonómia és felelősség:

- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.
- Kezdeményező a problémák megoldásában, stratégiák kialakításában, csoportok és munkatársak együttműködésében szervezeten belül és szervezetek között egyaránt.
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Nemzetközi üzleti környezet; Üzleti kultúrák: Európai Unió (alapító tagországok); Skandináv országok; néhány poszt szocialista ország és Oroszország; a Balkáni térség; Távol-Kelet (Kína, Japán, Dél-Korea); USA és az arab világ, India; Magyarország.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Gyakorlati jellegű kurzus keretében az oktató irányításával, a hallgatók aktív bevonásával folyik az oktatás. A hallgatók kutatómunkát végeznek a félév során, eredményeikről egy önálló prezentáció keretében beszámolnak.

Értékelés

- a félév elfogadásának feltétele: Az órák rendszeres látogatása (az órák 1/3-át meg nem haladó hiányzás),
- a tárgyfelelős oktató által megadott szempontrendszer alapján prezentáció megtartása A prezentációk a félév során kerülnek bemutatásra. A prezentációkkal szembeni tartalmi és formai követelmények az órán kerülnek ismertetésre és elérhetőek az eLearning portálon is.
- vizsga dolgozat
- a végső értékelés a következő: 50% a prezentáció értékelése + 50% a vizsga dolgozat értékelése

Kötelező szakirodalom:

- előadások diái
- Csath Magdolna: Interkulturális menedzsment, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008
- Falkné dr. Bánó Klára: Kultúraközi kommunikáció, Püski Kiadó Kft, Budapest, 2001
- Falkné dr. Bánó Klára: Kultúraközi kommunikáció, Perfekt Kiadó, Budapest, 2008
- Hidasi Judit (szerk.): Kultúrák@kontextusok. kommunikáció. Perfekt Kiadó, 2007
- Hidasi Judit: Interkulturális kommunikáció. Scholar Kiadó, 2004

Ajánlott szakirodalom:

- Hofmeister-Tóth Ágnes – Mitev Ariel Zoltán: Üzleti kommunikáció és tárgyalástechnika. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007
- Heidrich Balázs: Szervezeti kultúra és interkulturális menedzsment, Human Telex Consulting, Budapest, 2001
- Jake Adelstein: Tokió Vice, HVG Kiadó Zrt., Budapest, 2010
- Konczos-Szombathelyi Márta: Kommunikáló kultúrák. L'Harmattan, Budapest, 2008
- Morita Akio: Made in Japan, Árkádia, Budapest, 1989
- Roger E. Axtel: Gesztusok, ajánlott és tiltott testbeszéd a világ minden tájáról. Pécsi Direkt Kft. Alexandra Kiadója, 1997
- Róka Jolán – Sandra Hochel (szerk.): Interkulturális és nemzetközi kommunikáció a globalizálódó világban, Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, Budapest, 2009
- Szabó Ágnes: A marketing nemzetközi vonatkozásai vállalat-gazdaságtani aspektusból. Budapesti Corvinus Egyetem, 2008
- Tóth Tamás: Nemzetközi marketing. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008
- Lillian Chaney – Jeanette Martin: Intercultural Business Communication. Pearson, 2014
- Jean-Claude Usunier – Julie Lee: Marketing across cultures. Pearson, 2012 (Part 1: 1-97p)
- Gerald Albaum – Edwin Duerr – Alexander Josiassen: International marketing and export management. Pearson, 2016 (Chapter 3: 127-161p)
- S. Tamer Cavusgil – Gary Knight – John Riesenberger: International business: The new realities, Global edition. Pearson, 2016 (Part 2/3: 84-113p)
- Stuart Wall- Sonal Minocha – Bronwer Rees: International business. Pearson, 2015 (Chapter 5: 159-188p)
- Transparency International: <http://www.transparency.org/country>
- The World Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
- Country profiles – Global Guide to Culture, Customs and Etiquette: <http://www.kwintessential.co.uk/resources/country-profiles.html>
- Cultural Etiquette Around the World: http://www.ediplomat.com/np/cultural_etiquette/cultural_etiquette.htm

Heti bontott tematika	
1.hét	Bevezetés, a követelmények ismertetése
	TE: A hallgatók megismerik a tantárgyi tematikát és a követelményrendszert.
2.hét	Üzleti kultúrák: Az Európai Unió (alapító tagok 1.)
	TE: A hallgatók megismerik az Európai Unió alapító tagjainak (1.) üzleti kultúráját.
3.hét	Üzleti kultúrák: Az Európai Unió (alapító tagok 2.)
	TE: A hallgatók megismerik az Európai Unió alapító tagjainak (2.) üzleti kultúráját.
4.hét	Üzleti kultúrák: Az Európai Unió (alapító tagok 3.)
	TE: A hallgatók megismerik az Európai Unió alapító tagjainak (3.) üzleti kultúráját.
5.hét	Üzleti kultúrák: Skandináv országok
	TE: A hallgatók megismerik a Skandináv országok üzleti kultúráját.
6.hét	Üzleti kultúrák: Poszt szocialista országok és Oroszország
	TE: A hallgatók megismerik néhány poszt szocialista ország és Oroszország üzleti kultúráját.
7.hét	Üzleti kultúrák: Balkáni térség
	TE: A hallgatók megismerik a balkáni térség üzleti kultúráját.
8.hét	Üzleti kultúrák: Távol-Kelet (Kína, Japán, Dél-Korea)
	TE: A hallgatók megismerik a Kína, Japán és Dél-Korea üzleti kultúráját.
9.hét	Üzleti kultúrák: USA és az arab világ
	TE: A hallgatók megismerik az USA és az arab világ üzleti kultúráját.
10.hét	Üzleti kultúrák: Magyarország és India
	TE: A hallgatók megismerik Magyarország és India üzleti kultúráját.
11.hét	Üzleti kultúrák: hallgatói prezentációk
	TE: A hallgatók megismerik a bemutatott ország üzleti kultúráját.
12.hét	Üzleti kultúrák: hallgatói prezentációk
	TE: A hallgatók megismerik a bemutatott ország üzleti kultúráját.
13.hét	Üzleti kultúrák: hallgatói prezentációk
	TE: A hallgatók megismerik a bemutatott ország üzleti kultúráját.
14.hét	Üzleti kultúrák: hallgatói prezentációk

	TE: A hallgatók megismerik a bemutatott ország üzleti kultúráját.
--	---

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	A regionális fejlesztés elmélete és gyakorlata	Kódja:	GT_MNGN507-17
	angolul:	Theory and Practice of Regional Development		

Felelős oktatási egység:	DE GTK VGNKI
--------------------------	---------------------

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus	Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
	Előadás		Gyakorlat					
Nappali	X	Heti	2	Heti	2	K	5	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Sigér Fruzsina	beosztása:	adjunktus
------------------------	-------	---------------------------	------------	------------------

Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:	Dr. Trón Zsuzsanna	beosztása:	ügyvivő szakértő
-----------------------------------	-------	---------------------------	------------	-------------------------

A kurzus célja

a hallgatók megismertetése a regionális fejlesztés és politika fogalmával, történetével és fontosságával, a strukturális alapok kialakulásával és változásaival. A kurzus során a hallgatók végig követhetik Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozását megelőző és azt követő időszakának regionális politikai eszköz- és intézményrendszeri alakulását és az uniós források adta lehetőségeket. A szemeszter második felében a hallgatók megismerhetik a pályázati lehetőségek hátterét, valamint előtérbe kerül a fejlesztés gyakorlati oldala.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri az európai integrációs folyamatot és az Európai Uniónak a tevékenységéhez kapcsolódó szakpolitikáit.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometriai, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Ismeri a vállalkozás, gazdálkodó szervezet és projekt tervezési és vezetési szabályait, szakmai és etikai normáit.
- Ismeri a társadalmi-gazdasági összefüggéseket, és az azokat befolyásoló tényezőket lokális, regionális, nemzeti és nemzetközi szinteken.
- Ismeri és érti a gazdaságpolitika, a külkereskedelmi folyamatok, a külgazdasági politika gyakorlatát, trendjeit és azok hatásait. Ismeri a nemzetközi vállalkozásokhoz kapcsolódó más (jogi, területfejlesztési, oktatási) szakterületek által adott kereteket.

- A köznyelv magas szintű ismerete mellett birtokában van a gazdasági szaknyelvnek, kifejezési és fogalmazási sajátosságainak, az anyanyelven és legalább két idegen nyelven is.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.

- Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.

- Képes a munkaköréhez tartozó összetett szakfunkciók ellátására, szervezésére, irányítására, módszertanok kreatív alkalmazására, szakmailag megalapozott vélemény megfogalmazására, döntések előkészítésére és meghozatalára. Az elemzés és a gyakorlati problémamegoldás során, ha szükséges, interdiszciplináris megközelítést alkalmaz.

- Képes a vállalati, régiós, állami és nemzetközi szervezetek működésében megjelenő problémák és az új környezeti jelenségek önálló felismerésére, feladatok kijelölésére, megoldására.

- Képes hatékony nemzetközi üzleti stratégiák kidolgozására. Képes a nemzetközi üzleti környezet geopolitikai, társadalmi, kulturális és vallási vonatkozásainak elemzésére.

- Képes gazdálkodó szervezetben, nemzetközi szervezetekben, kormányzati intézményekben, gazdasági munkakörben, külkereskedelmi, pénzügyi, fejlesztés politikai, gazdaságpolitikai folyamatokhoz gazdasági tevékenységet tervezni, szervezni, továbbá ennek során tanult elemeket és módszereket alkalmazni, következtetéseket megfogalmazni, javaslatokat tenni és döntéseket hozni.

- Hazai és nemzetközi projekteken, csoportos feladatmegoldásokban vesz részt, vezetőként a tevékenységet tervezi, irányítja, szervezi, koordinálja, értékeli.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében.

- Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.

- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

- Elkötelezett az általános társadalmi értékek mellett, szociálisan érzékeny mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban.

- - Érdeklődéssel fordul a kapcsolódó szaktudományok eredményei és megoldásai felé, nyitott a kapcsolatépítésre.

Autonómia és felelősség:

- Felelősséget vállal saját munkájáért, az általa irányított szervezetért, vállalkozásáért, az alkalmazottakért. Önállóan azonosítja, tervezi és szervezi saját és beosztottai szakmai és általános fejlődését, azokért felelősséget vállal és visel.

- Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.

- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban.

- Bekapcsolódik kutatási és fejlesztési projektekre, a projektcsoportban a cél elérése érdekében autonóm módon, a csoport többi tagjával együttműködve mozgósítja elméleti és gyakorlati tudását, képességeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Bevezetés a regionális tudományokba. A regionális különbségek kiegyenlítődése hosszú távon: konvergencia- és divergencia-elméletek. A közösségi beavatkozások indokai. Az európai uniós közös regionális politika kialakulása, célkitűzései. Az EU regionális politikája – alappillérek (célkitűzések, pénzügyi források, alapelvek). Az EU pénzügyi-tervezési időszakjainak jellemzői. Programozás, támogatásra jogosult szintek, kiadások. A támogatások szerepe a felzárkózásban, a támogatások hatása, értékelés. Az EU regionális politikájának politikai gazdaságtani megközelítése. Az EU regionális politikája 2014-2020 közt. Jelenlegi operatív programok, pályázatkeresés.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A kurzus előadás és szeminárium keretében kerül oktatásra. Az előadás alatt a kötelező ismeretek átadása történik meg, míg a gyakorlatok alkalmával a hallgatók egyéni kutatómunkán keresztül vonhatók be a téma feldolgozásába kiselőadások segítségével. A kurzus ismereteinek elsajátítását alkalmanként külső előadók, valamint a lehetőségekhez képest projektlátogatások is segítik.

Értékelés

A hallgatók számára az előadások látogatása erősen ajánlott, a szemináriumokon való részvétel kötelező. Az órai aktivitás, a kiadott gyakorlati feladatok feldolgozása, valamint a félévi ZH dolgozat alapján jegymegajánlás történik. Kiselőadást tartani előre egyeztetett témában és cikkből lehet.

Jegymegajánlás az órai aktivitás, a kiadott gyakorlati feladatok feldolgozása, kiselőadás (50%), valamint a félévi ZH dolgozat (50%) alapján.

Amennyiben ez nem megfelelő a hallgató számára, írásbeli vizsgát tehet a vizsgaidőszakban kifejtős kérdésre adandó válaszokkal, melynek értékelése:

0-55% elégtelen, 55-65% elégséges, 66-75% közepes, 76-85% jó, 86-100% jeles.

Kötelező szakirodalom:

Az órák anyagai (beleértve a vendégelőadó diáit is) és a következő könyvekből, cikkekből az órán megbeszéltek részletek:

Nagy Sándor Gyula – Heil Péter (szerk.) (2013): A kohéziós politika elmélete és gyakorlata. Akadémiai Kiadó, Bp.

Fábián Attila – Pogátsa Zoltán (szerk.) (2016): Az európai kohéziós politika gazdaságtana. Akadémiai Kiadó, Bp.

Kengyel Ákos (2015): Kohéziós politika és felzárkózás az Európai Unióban. Akadémiai Kiadó, Bp.

Ajánlott szakirodalom:

Allen, David (2005): Cohesion and the Structural Funds. In: Wallace, Helen – Wallace, Henry (szerk.): Policy Making in the European Union. Oxford University Press, Oxford. 213-241.

Bachtler, John – Méndez, Carlos (2007): Who governs EU cohesion Policy? Deconstructing the reforms of the structural funds. Journal of Common Market Studies, Vol. 45. N. 3. 535-564.

Benko, Georges (1999): Regionális tudomány. (Több fejezet is választható)

Czeglédi Pál (2008): A gazdasági növekedés elméleteinek szerepe. Kézirat.

Európai Bizottság (2011): Kohéziós politika 2014-2020. Befektetés a növekedésbe és a munkahelyekbe. Brüsszel.

- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/proposals/regulation2014_leaflet_hu.pdf Letöltés időpontja: 2012. 01. 15.
- Horváth Zoltán (2011): Kézikönyv az Európai Unióról. Magyar Országgyűlés, Budapest;
- Kengyel Ákos (2008): Kohézió és finanszírozás. Akadémia Kiadó, Budapest;
- Kozma Gábor (2004): Regionális gazdaságtan. Debreceni Egyetem. /Telephelyelméletek./
- Krugman, Paul (2000): A földrajz szerepe a fejlődésben. Tér és Társadalom, XIV. évf. 4. sz. 1-21.
- Farkas Beáta (2008): Az Európai Unió kohéziós politikája. JatePress, Szeged;
- Faragó László (1997): Tervezéselméleti alapvetések. Tér és Társadalom, 11/3. 1-15.
- Mustó István (2004): Development economics – development policies. Some remarks on concepts, applications and fallacies. *Competitio*, 3(2): 46-58.
- Rechnitzer János – Smahó Melinda (2011): Területi politika. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Ricz Judit (2006): Régió – A regionális tudományok megközelítésében. Megjelent: Juhász Erika (szerk): Régiók és oktatás. A „Regionális egyetem” kutatás záró konferenciájának tanulmánykötete. Doktoranduszok Kiss Árpád Közhasznú Egyesülete, Debrecen. 359-365.
- Ricz Judit (2005): Paradigmaváltás a fejlődésgazdaságtanban. *Competitio*, 4. évf. 2. sz. 109-123.
- Stiglitz, Joseph, E. (2000): A kormányzati szektor gazdaságtana. KJK-Kerszöv. Budapest.
- Sutcliffe, John B. (2000): The 1999 Reform of the Structural Fund Regulations: Multi-Level Governance or Renationalization? *Journal of European Public Policy*, 7. évf. 2. sz. 290-309.
- Trón Zsuzsanna (2009): Az Európai Unió regionális politikájának céljai és eredménye. Doktori disszertáció, Debreceni Egyetem, KTK, Debrecen. Letölthető a következő honlapról:
http://ganymedes.lib.unideb.hu:8080/dea/bitstream/2437/89559/1/DoktoriErtekezesTronZsuzsanna_.pdf
- Várad Balázs (2006): Miért folyik a csata? Avagy a 8000 milliárd átka. *Élet és Irodalom*, 2006. november 03. 44. szám
- Várad Balázs (2007): A nyolcezermilliárd átka II. *Élet és Irodalom*, LI. évfolyam 2. szám, 2007. január 12.
- Benedek József (2010): Régiók kialakulása és változása: véletlen vagy szükségszerűség? *Tér és Társadalom* XXIV. évf. 3: 193–201
- Európai Bizottság (2011a): Kohéziós politika 2015-2020. Befektetés a növekedésbe es a munkahelyekbe. Brüsszel.
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2015/proposals/regulation2015_leaflet_hu.pdf Letöltés időpontja: 2012. 01. 15.
- Európai Bizottság (2011b): ANALYSIS OF ERRORS IN COHESION POLICY FOR THE YEARS 2006-2009 ACTIONS TAKEN BY THE COMMISSION AND THE WAY FORWARD. COMMISSION STAFF WORKING PAPER.
<http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201110/20111025ATT30248/20111025ATT30248EN.pdf> Letöltés időpontja: 2012. 01. 15.
- Gyuris Ferenc (2011): A Williamson-hipotézis. Egy koncepció tartalma, kritikája és utóélete. *TÉT*, 25. évf., 2. szám, 4-25.
- Jones, Charles I. – Romer, Paul M. (2010): The New Kaldor Facts: Ideas, Institutions, Population, and Human Capital. *American Economic Journal: Macroeconomics* 2010, 2:1, 224–245.
- Martin, Philippe (1999): Are European regional policies delivering? *EIB Papers*, 4. Vol. 2. Issue, 10-23.
- Paládi-Kovács Attila (2011): Kistáj, járás, kistérség – egy etnográfus szemével. *Tér és Társadalom* 25. évf., 3. szám, 141-152

Perger Éva (2010): Az EU kohéziós politika kormányzati irányításának magyar sajátosságai. Tér és Társadalom 24. évf. 2010/1. 119-136. p.

Régiók és oktatás. A „Regionális egyetem” kutatás záró konferenciájának tanulmánykötete. Doktoranduszok Kiss Árpád Közhasznú Egyesülete, Debrecen. 359-365.

Heti bontott tematika	
1.	E: Bevezető óra
	SZ: Bevezetés a regionális tudományokba
	TE: A követelmény-rendszer és a tantárgyi tematika megismerése
2.	E: A regionális különbségek kiegyenlítődése hosszú távon: konvergencia- és divergenciaelméletek.
	SZ: Növekedésméletek, fejlődésméletek; Klasszikus telephelyelméletek, az új gazdaságföldrajz elméletei;
	TE: A regionális fejlesztés, fejlődés elméleteinek megismerése
3.	E: A közösségi beavatkozások indokai, az EU fejlődése és a regionális politika kapcsolata
	SZ: Hallgatói prezentációk
	TE: A regionális politika és fejlesztés igényének és logikájának megismerése
4.	E: Az európai uniós közös regionális politika kialakulása
	SZ: Hallgatói prezentációk
	TE: Az uniós regionális politika történelmének megismerése
5.	E: A Strukturális Alapok: fogalmak, tervezésük, felhasználásuk az uniós fejl.pol.ban
	SZ: Az EU regionális politikájának politikai gazdaságtani megközelítése; A támogatások szerepe a felzárkózásban, a támogatások hatása, értékelés;
	TE: A regionális politika forrásainak és eszközeinek megismerése
6.	E: Az EU pénzügyi-tervezési időszakjainak jellemzői; Programozás, támogatásra jogosult szintek, kiadások; Az EU regionális politikája 2014-2020 közt és 2020 után;
	SZ: Hallgatói prezentációk
	TE: Alapok és célkitűzések megismerése, a jelenlegi programozási időszak megismerése
7.	E: A magyar regionális fejlesztés
	Sz: Hallgatói prezentációk
	TE: Konkrét példák megismerése,
8.	E: A magyar regionális fejlesztés intézményrendszere
	Sz: Hallgatói prezentációk
	TE: A magyar rendszer ismerete
9.	E: Pályázati kiírások felépítése, Projektek végrehajtása, Monitoring,

	SZ: Hallgatói prezentációk
	TE: Átfogó ismeret a magyar területfejlesztés működéséről
10.	E: A 2014-2020-as programozási időszak magyar operatív programjai
	SZ: Hallgatói prezentációk
	TE: Átfogó ismeret a magyar területfejlesztés jelen céljairól
11.	E: Vendégelőadó
	SZ: Hallgatói prezentációk
	TE: A regionális politika szakértői szemmel, gyakorlati szemszögből
12.	E: A regionális támogatások értékelése, Ismétlés
	SZ: Hallgatói prezentációk
	TE: A félévben tanultak áttekintése, ellentmondások feloldása, kérdésekre való lehetőség
13.	E: Projektlátogatás
	SZ: Zárthelyi dolgozat
	TE: Beszámolás a félévben tanultakról
14.	E: Értékelés, Jegymegajánlás
	SZ: Javítási lehetőség
	TE: A hallgató értékelése

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Nemzetközi egyezmények, szervezetek és gazdasági hatásaik	Kódja:	GT_MNGN603
	angolul:	International Agreements, Organizations and Their Economic Effects		

Felelős oktatási egység:	Világ gazdaság és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet
--------------------------	---

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	N	Heti	2	Heti	2	gyakorlati jegy	5	magyar/angol
Levelező		Féléves		Féléves				

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Angi János	beosztása:	egyetemi docens
------------------------	-------	----------------	------------	-----------------

Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:	Nagy Sándor	beosztása:	tanársegéd
-----------------------------------	-------	-------------	------------	------------

A kurzus célja, hogy a hallgatókat megismertesse a nemzetközi egyezményekkel és szervezetekkel. A kurzus kronológiai sorrendben tárgyalja a legfontosabb megállapodásokat, amelyek megalapozói a mai globális rendszernek. A jogi szövegek tanulmányozásakor a belső okokat és mozgatóerőket is meg fogják ismerni a hallgatók.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás: Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.

Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközökkel. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.

Képesség: A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni. Képes középszintű szakmai idegennyelvtudása használatára.

Attitűd: A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, munkatársait is segíti ebben. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.

Autonómia és felelősség: Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelőséget vállal. Felelőséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait. A kapcsolódó szakpolitikák követését és alkalmazását részben önállóan végzi. Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez.

A kurzus rövid tartalma, témakörei: ENSZ Alapokmány, Nemzetközi Valutaalap Megállapodás, Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank Alapokmány, Általános Vámtarifa és Kereskedelmi Egyezmény (GATT), Lisszaboni Szerződés

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Kiselőadás tartás, házi dolgozat, szóbeli kérdés, csoportmunkában való feladat megoldás.

Értékelés

A félévi jegy a következő részteljesítmények összességéből áll össze: zárthelyi dolgozatok (25-25%), prezentáció (40%), órai aktivitás (10%). A végső értékelés a következő: 0-57% elégtelen (1), 58-68% elégséges (2), 69-78% közepes (3), 79-89% jó (4), 90-100% jeles (5)

Jegymegajánlás a szemináriumi kiselőadások és zárthelyi dolgozatok alapján történik.

Az A, B, C vizsgák is írásbeliek

Kötelező szakirodalom:

Nemzetközi szerződések eredeti szövege

Halmosy Dénes: Nemzetközi szerződések 1945-1982 (Gondolat Könyvkiadó, 1985)

Nemzetközi szervezetek (GATT, ASEAN, NAFTA, EU, NATO) éves beszámoló jelentései, regionális és globális elemzései

Nemzetközi jogi szerződések és dokumentumok - Dunay Pál (Szerk.) - Kardos Gábor (Szerk.) - Kende Tamás(Szerk.)

Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1991

Ajánlott szakirodalom:

Alapvető tények az ENSZ-ről (United Nations, New York, 1998)

Archer, Clive: *International Organizations* (Routledge, 2001)

Bokorné Szegő Anna: *Nemzetközi jog* (Aula, 2006)

Bruhács János: *Nemzetközi jog* (Dialóg Campus, 2009)

Horváth Zoltán – Tar Gábor: *A nemzetközi szervezetek kislexikona* (HVG, 2006)

Murádin János Kristóf: *Nemzetközi intézmények és szervezetek* (Scientia Kiadó, 2011)

Margaret P. Karns - Karen A. Mingst: *International Organizations: The Politics and Processes of Global Governance*, (Lynne Rienner Publishers 2009)

Simai Mihály – Gál Péter: *Új trendek és stratégiák a világgazdaságban: vállalatok, államok, nemzetközi szervezetek* (Akadémia Kiadó, 2000)

Heti bontott tematika	
1.	ENSZ Alapokmány
	A hallgató betekintést nyer a világszervezet alapító okiratába
2.	Nemzetközi Valutaalap Megállapodás
	A hallgató megismeri a Valutaalap létrejöttéhez vezető megállapodást
3.	Nemzetközi Újjáépítési és Fejlesztési Bank Alapokmány
	A hallgató megismeri a Világbank csoport legfontosabb alapító okiratát
4.	Általános Vámtarifa és Kereskedelmi Egyezmény (GATT)
	A hallgató megismeri a GATT egyezményt
5.	OECD
	A hallgató megismeri az OECD alapító okiratát
6.	Római Szerződések
	A hallgató betekintést nyer az európai integrációt elindító legfontosabb szerződésekbe
7.	Nemzetközi Atomenergia Egyezmény
	A hallgató megismeri a nukleáris energiával kapcsolatos legfontosabb egyezményt
8.	Bangkoki Nyilatkozat (ASEAN)
	A hallgató megismeri a délkelet ázsiai integrációt egyik alapidokumentumát
9.	Loméi Egyezmény
	A hallgató megismeri az afrikai országok integrációjában alapvető szerződéseket
10.	Abujai Szerződés (AEC)
	A hallgató megismeri az afrikai országok integrációjában alapvető szerződéseket
11.	Maastrichti Szerződés
	A hallgató megismeri a Maastrichti Szerződést
12.	Észak-Amerikai Szabadkereskedelmi Egyezmény
	A hallgató megismeri az észak-amerikai integráció dokumentumait
13.	Kiotói Egyezmény
	A hallgató megismeri az egyik legfontosabb klíma megállapodást
14.	Lisszaboni Egyezmény
	A hallgató megismeri az európai integráció legfrissebb szerződését

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		A könyvtári kutatás módszertana		Kódja:	GT_MNGN104, GT_MNGN104-17		
		angolul:		Library Informatics					
Felelős oktatási egység:				Világ gazdaság és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali	x	Heti	0	Heti	2	gyakorlati jegy		magyar	
Levelező		Féléves		Féléves					
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Pergéné Szabó Enikő		beosztása:	főigazgató-helyettes	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása:		
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatók ismerjék meg az online bibliográfiai adatbázisok, online könyvtári katalógusok és a teljes szövegű adatbázisok keresési módszereit. Legyenek képesek az adatbázisokat a szakirodalom keresésére felhasználni. Ismerjék meg a hazai és nemzetközi gazdaságtudományi, üzleti, menedzsment, valamint a hozzájuk kapcsolódó határterületek szakadatbázisait. Sajtáítsák el a szabályos hivatkozás és idézés módszereit. Tájékoztatást kapjanak a tudományos kommunikáció új csatornáiról, és az open science fogalmáról.</p>									

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató birtokában lesz a szakterület legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma-megoldási módszereinek. Az összegyűjtött és rendszerezett információkat mind a hagyományos, mind az online referenciakezelő szoftverek segítségével szabályosan hivatkozni tudja.

Képesség:

Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával képes pontosan megfogalmazni azt a témát, amihez információt, irodalmat gyűjt. A kurzus elvégzése után képes lesz a feladat ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjteni, rendszerezni, egyszerűbb oksági összefüggéseket feltárni.

Attitűd:

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, új adatbázisok és keresési, elemzési technikák megismerésére.

Autonómia és felelősség:

Önállóan szervezi meg az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiért, következtetéseieiért és döntéseieiért szakmai, jogi és etikai felelősséget vállal.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A könyvtári információkeresés módszertana, online bibliográfiai adatbázisok, és online könyvtári katalógusok használatának elsajátítása. Keresési módszerek elsajátítása az online teljes szövegű adatbázisokban. A plágium fogalma. A szabályos hivatkozás és idézés módszereinek begyakorlása, alkalmazása.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Projektoktatás, feladatmegoldások

Értékelés

Félév során 2 zárthelyi dolgozat. Az érdemjegy minősítése ötfokozatú.

Kötelező szakirodalom:

Gyurgyák János (2019): A tudományos írás: Útmutató szemináriumi értekezést, szakdolgozatot és disszertációt íróknak. Osiris, Budapest [várható megjelenés 2019. szeptember]

Kovács Kármén (2013): [Kutatási és publikálási kézikönyv nemcsak közgazdászoknak](#). Akadémia, Budapest

Ajánlott szakirodalom:

Majoros Pál (2011): A [kutatásmódszertan alapjai](#): tanácsok, tippek, trükkök (nem csak szakdolgozat-íróknak). Perfekt, Budapest

Fülöp Géza (2009): [Hol keressen? Hogy keressen?: információkeresés-szakeredalomkutatás](#). Editura Didactica si Pedagogica, Bukarest

Heti bontott tematika	
1.	Bevezető óra: A kurzus célja, praktikumok a könyvtárról, a DEENK bemutatása
	TE: Tudás
2.	A hatékony információkeresés alapjai, információforrások, általános fogalmak
	TE : Tudás
3.	Szakirodalmi keresés kezdő lépései. Használd jól a könyvtári katalógust!
	TE: Alkalmazás
4.	Elektronikus források: e-könyvek; e-folyóiratok, adatbázisok. Keresési technikák gyakorlása
	TE Alkalmazás
5.	Legális tartalmak a világhálón – Scholar Google, Unpaywall stb.
	TE: Tudás
6.	Szakirodalmi adatbázisok – keresési technikák Gyakorló feladatok
	TE: Szintézis
7.	Open Science.
	TE: Tudás
8.	Zárthelyi dolgozat
	TE: Értékelés
9.	Kutatás-módszertani alapok. Publikálási etika
	TE: Alkalmazás
10.	Referenz szoftverek használata a tudományos munkához I.
	TE: Alkalmazás
11.	Referenz szoftverek használata a tudományos munkához II.
	TE: Alkalmazás
12.	Gyakorlás - referenz szoftverek
	TE: Értékelés
13.	Zárthelyi dolgozat
	TE: Értékelés
14.	A félév összefoglalása, értékelés
	TE: Értékelés

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Haladó tárgyalástechnika		Kódja:	GT_MNGN105-17	
		angolul:		Advanced Negotiation Skills				
Felelős oktatási egység:				Világ gazdaság és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	N	Heti	2	Heti	2	gyakorlat	3	magyar/angol
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Láng Eszter	beosztása:	egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Nagy Sándor	beosztása:	tanársegéd	
<p>A kurzus célja, hogy a hallgatókat megismertetése a hatékony tárgyalási technikákkal, melyeket diplomáciai vagy üzleti tárgyalások során éppúgy használhatnak, mint a mindennapi életben. Az elméleti oktatáshoz szituációs feladatok is társulnak, hogy az ismeretanyag minél jobban elmélyüljön.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás: Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit.

Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközökkel. Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit.

Képesség: A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával hatékonyan tárgyal, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységben dolgozni. Képes középszintű szakmai idegennyelvtudása használatára.

Attitűd: A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak tudásához, munkájához és magatartásához. Kész a hibák kijavítására, munkatársait is segíti ebben. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.

Autonómia és felelősség: Önállóan szervezi meg a tárgyalási folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.

A kurzus rövid tartalma, témakörei:

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Szóbeli kérdés, csoportmunkában való feladat megoldás.

Értékelés

A félévi jegy a következő részteljesítmények összességéből áll össze: zárthelyi dolgozat (60%), órai aktivitás (40%). A végső értékelés a következő: 0-57% elégtelen (1), 58-68% elégséges (2), 69-78% közepes (3), 79-89% jó (4), 90-100% jeles (5)

Kötelező szakirodalom:

Blahó András: Térjünk a tárgyra! Tárgyalástan (Aula Kiadó, 2003)
 Roger Dawson: Nyerő tárgyalási taktikák (Bagolyvár Könyvkiadó, 2012)

Ajánlott szakirodalom:

Camp, Jim: Merj nemet mondani: és juss el az igenig! (HVG, 2008)
 Cohen, Herb: Bármit meg tud tárgyalni / Herb Cohen (Bagolyvár Könyvkiadó, 1998, cop 1992)
 Dankó László: Tárgyalástechnika (Pro Marketing Miskolc Egyes., 2004)
 Langer Katalin: Tárgyalási technikák / Langer (Szt. István Egy. K., 2011)
 Lawson, Ken: Stratégiák a sikerhez: az eredményes tárgyalás (Alexandra, 2008)
 Oliver, David: Sikeres tárgyalástechnika (Manager könyvkiadó, 2008)

Heti bontott tematika	
1.	A követelményrendszer és a tantárgyi tematika, nyer-nyer helyzet, megnyitási taktikák
	A hallgató megismeri a nyer-nyer szituációt
2.	Megnyitási taktikák: konfrontáció
	A hallgató megismeri a konfrontációt a tárgyalási helyzetekben
3.	Megnyitási taktikák: vonakodás
	A hallgató megismeri a vonakodás taktikát
4.	Megnyitási taktikák: satutaktika
	A hallgató megismeri a satutaktikát
5.	Középjáték taktikák: korlátozott felhatalmazás
	A hallgató megismeri a korlátozott felhatalmazás taktikát
6.	Középjáték taktikák: érték, holtpont
	A hallgató betekintést a holtpont taktikába

7.	Középjáték taktikák: patthelyzet
	A hallgató megismeri a patthelyzet taktikát
8.	Középjáték taktikák: zsácutca, csere
	A hallgató megismeri a zsácutca taktikát
9.	Végjáték taktikák: jófiú-rosszfiú
	A hallgató megismeri a jófiú-rosszfiú taktikát
10.	Végjáték taktikák: szalámi taktika
	A hallgató megismeri a szalámi taktikát
11.	Végjáték-taktikák: csöpögtetés, visszavonás, elfogadhatóság
	A hallgató megismeri a záró taktikákat
12.	Etikátlan taktikák: mézesmadzag, elterelés, mazsolázgatás
	A hallgató megismeri az etikátlan taktikákat
13.	Tárgyalási alapelvek: első ajánlat, tettetés, szerződés, árazás, írott szó, gratuláció
	A hallgató megismeri a tárgyalási alapelveket
14.	A tárgyaló személyisége, beállítottsága, nézetei
	A hallgató megismeri az ideális tárgyalói személyiségtípust

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Interkulturális kommunikáció		Kódja:	GT_MNGN106-17	
		angolul:		Intercultural Communication				
Felelős oktatási egység:				Világ gazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	0	Heti	2	gyakorlati jegy	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Csapóné dr. Riskó Tünde	beosztása	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		beosztása		
A kurzus célja								
<p>az interkulturális kommunikáció és menedzsment sajátosságainak megértése és elsajátítása. A kurzus lehetőséget biztosít az elsajátított elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazására esettanulmányok feldolgozásán és elemzésén keresztül. A kurzus hozzájárul ahhoz, hogy a hallgató jobban megértse saját kultúráját, és nyitott legyen más országok és nemzetek kultúrája iránt.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgatók az elméleti ismereteket mellett különböző módszerek alkalmazásával gyakorlati ismereteket szereznek az interkulturális kommunikáció témakörében. Modellekkel, elméletekkel ismerkednek meg, melyek a szervezeti és/vagy nemzeti kultúrát hivatottak rendszerezni. A hallgatók továbbá szerepjátékok és szituációs játékok, valamint kvízek segítségével fejlesztik képességeiket és kompetenciáikat. A hallgatók a félév során csoportokban dolgoznak. A megszerzett tudásukat gyakorlati példákon, esettanulmányokon, feladatokon keresztül tanulják meg alkalmazni. A megoldásokat a szemináriumokon írásban és/vagy szóban előadják.

Képesség:

A különféle nemzeti kultúrák közötti eltérések és hasonlóságok felismerése és tudatosítása, a kulturális sajátosságok megjelenésének és érvényesülésének következményei az interakciók során, a kommunikáció interkulturális vetületeinek megismerése. A hallgató képes helytállni a globális környezetben és hatékonyabban tud esetleg kényes kérdésekben is diplomatikus megoldást találni. Interkulturális kompetenciák, kultúramodellek alkalmazása a gyakorlatban, kulturális tolerancia, nyitottság és empátia, sztereotípiák azonosítása, valós esetek megoldása.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő és átfogó képet kapjon a kommunikációról és annak kulturális sajátosságairól, ezáltal felkészültebben tudjon különböző kulturális környezetben kommunikálni illetve más kultúrák képviselőivel együtt dolgozni, tárgyalni.

Autonómia és felelősség:

A hallgató, mint a globális vállalatok potenciális munkavállalója vagy más érintettje komplex módon, az összefüggéseiket felismerve értelmezni tudja a kommunikáció szerepét és annak jelentőségét. Képes a multikulturális környezetben is felelősséggel, átgondoltan ezáltal hatékonyan és eredményesen kommunikálni.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Bevezetés, alapfogalmak; A kultúra meghatározásai, lehetséges vizsgálati módjai; Kultúramodellek I-II.; Kommunikáció; Verbális és non-verbális kommunikáció; Az interkulturális kompetencia és elsajátítása; Tárgyalástechnika; Nemzetközi üzleti etikett.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók az elméleti ismereteket gyakorlati példákon keresztül sajátítják el. A hallgatók tudományos cikkek és esettanulmányok feldolgozásán, szerepjátékon keresztül sajátítják el az ismereteket és fejlesztik kompetenciáikat.

Értékelés

- a félév elfogadásának feltétele: az órák rendszeres látogatása (az órák 1/3-át meg nem haladó hiányzás)
- a tárgyfelelős oktató által megadott szempontrendszer alapján prezentáció megtartása az órák egyikén
- zárthelyi dolgozat
- A végső értékelés: félévvégi zárthelyi dolgozat és a prezentáció érdemjegyeinek számtani átlaga.

Kötelező szakirodalom:

- az órák diái
- Csath Magdolna: Interkulturális menedzsment, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2008
- Falkné dr. Bánó Klára: Kultúrákőzi kommunikáció, Püski Kiadó Kft, Budapest, 2001

- Falkné dr. Bánó Klára: Kultúraközi kommunikáció, Perfekt Kiadó, Budapest, 2008
- Hidasi Judit (szerk.): Kultúrák@kontextusok. kommunikáció. Perfekt Kiadó, 2007
- Hidasi Judit: Interkulturális kommunikáció. Scholar Kiadó, 2004

Ajánlott szakirodalom:

- Hofmeister-Tóth Ágnes – Mitev Ariel Zoltán: Üzleti kommunikáció és tárgyalástechnika. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2007
- Geert Hofstede – Gert Jan Hofstede: Kultúrák és szervezetek. Az elme szoftvere. McGraw-Hill, 2005 – VHE Kft, Pécs, 2008
- Heidrich Balázs: Szervezeti kultúra és interkulturális menedzsment, Human Telex Consulting, Budapest, 2001
- Jake Adelstein: Tokió Vice, HVG Kiadó Zrt., Budapest, 2010
- Konczos-Szombathelyi Márta: Kommunikáló kultúrák. L'Harmattan, Budapest, 2008
- Morita Akio: Made in Japan, Árkádia, Budapest, 1989
- Roger E. Axtel: Gesztusok, ajánlott és tiltott testbeszéd a világ minden tájáról. Pécsi Direkt Kft. Alexandra Kiadója, 1997
- Róka Jolán – Sandra Hochel (szerk.): Interkulturális és nemzetközi kommunikáció a globalizálódó világban, Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, Budapest, 2009
- Tóth Tamás: Nemzetközi marketing (2-3. fejezet). Akadémiai Kiadó, Budapest, 2008
- Lillian Chaney – Jeanette Martin: Intercultural Business Communication. Pearson, 2014
- Jean-Claude Usunier – Julie Lee: Marketing across cultures. Pearson, 2012 (Part 1: 1-97p)
- Gerald Albaum – Edwin Duerr – Alexander Josiassen: International marketing and export management. Pearson, 2016 (Chapter 3: 127-161p)
- S. Tamer Cavusgil – Gary Knight – John Riesenberger: International business: The new realities, Global edition. Pearson, 2016 (Part 2/3: 84-113p)
- Stuart Wall- Sonal Minocha – Bronwer Rees: International business. Pearson, 2015 (Chapter 5: 159-188p)
- Transparency International: <http://www.transparency.org/country>
- The World Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/>
- Country profiles – Global Guide to Culture, Customs and Etiquette: <http://www.kwintessential.co.uk/resources/country-profiles.html>
- Cultural Etiquette Around the World: http://www.ediplomat.com/np/cultural_etiquette/cultural_etiquette.htm

Heti bontott tematika	
1.hét	Bevezetés, a követelmények ismertetése
	TE: A hallgatók megismerik a tantárgyi tematikát és a követelményrendszert.
2.hét	Kultúra
	TE: Ismeri és érti a kultúra jelentőségét nemzetközi környezetben.
3.hét	Kultúraelméletek, kultúramodellek I.
	TE: Ismeri és érti a kultúrák értelmezésének, kategorizálásának különböző elméleteit, modelljeit. Képes a modellek és elméletek közötti ellentétek illetve összefüggések felismerésére és az egyes modellek alkalmazására.
4.hét	Kultúraelméletek, kultúramodellek II.
	TE: Ismeri és érti a kultúrák értelmezésének, kategorizálásának különböző elméleteit, modelljeit. Képes a modellek és elméletek közötti ellentétek illetve összefüggések felismerésére és az egyes modellek alkalmazására.
5.hét	A kommunikáció alapjai
	TE: Ismeri és érti a kommunikáció alapjait. Ismeri a nemzetközi környezetben dolgozó munkavállalókat érintő kommunikációs problémákat és megoldási lehetőségeit.
6.hét	Verbális és non-verbális kommunikáció
	TE: Ismeri és érti a kultúra és kommunikáció jelentőségét a nemzetközi környezetben. Tudatosabban kommunikál nemzetközi környezetben. Különösen figyel a non-verbális kommunikáció jelentőségére.
7.hét	Interkulturális kompetencia és az interkulturális érzékenység fejlesztése
	TE: Ismeri és érti az interkulturális kompetencia fogalmát, annak felépülését. Ennek megfelelően, tudatosabban kommunikál.
8.hét	Tárgyalástechnika
	TE: Ismeri és érti a nemzetközi környezet jelentette kihívásokat, a félév során megszerzett ismeretekre támaszkodva képes tárgyalni. Megismeri a tárgyalások megszervezésének és levezetésének lépéseit.
9.hét	Nemzetközi üzleti etikett
	TE: Ismeri a nemzetközi üzleti etiketre és protokollra vonatkozó legfontosabb szabályokat és képes azok alkalmazására is.
10.hét	Az eddig megszerzett ismeretek gyakorlati tesztelése csoportban (kvíz, szerepjáték)
	TE: Ismeri és érti a nemzetközi menedzsment jelentette kihívásokat és ismeri a jövőbeli lehetséges trendeket.
11.hét	Hallgatói prezentációk
	TE: Megismeri a bemutatott nemzeti kultúrák kommunikációs sajátosságait

12.hét	Hallgatói prezentációk
	TE: Megismeri a bemutatott nemzeti kultúrák kommunikációs sajátosságait
13.hét	Hallgatói prezentációk
	TE: Megismeri a bemutatott nemzeti kultúrák kommunikációs sajátosságait
14.hét	Zárthelyi dolgozat
	TE: -

*TE tanulási eredmények

Course title:	Hungarian:	Nemzetközi pénzügyek				Code:	GT_MNGNE010-17	
	English:	International Finance						
Institute:		Faculty of Economics and Business, Accounting and Finance Institute						
Prerequisites:		–				Code:	–	
		Classes per week				Requirement	Credit	Language of instruction:
		Lecture(s)		Seminar(s)				
		per week	2	per week	2	Exam	5	English
Responsible instructor		name:	Andrea Szabó, PhD			post	assistant professor	
Instructor		name:	Andrea Szabó, PhD			post	assistant professor	
Course goals:								
<p>The course will provide for the MA students the theoretical framework and business concepts of international finance to demonstrate the behavior of globalized financial markets.</p>								
Competences:								
<i>Knowledge:</i>								
<p>The student will gain insight into the core topics of international finance. Students will know the balance of payments structure, the balance of payments theories, some exchange rate models, the history and context of the international monetary system, and the theory of optimal currency areas.</p>								
<i>Capabilities:</i>								
<p>The student will be able to interpret the international financial relationships.</p>								
<i>Attitudes:</i>								
<p>Responsiveness and interest in interpreting international economic relationships and exploring their logical connections will be tried to develop. Motivation to read relevant literature will be created.</p>								
<i>Autonomy, responsibility:</i>								
<p>Based on what the students have learned, they will be able to make an independent assessment and analysis on the strength of objective aspects, for which they take responsibility.</p>								
Course content , topics:								
<p>National income accounts. Balance of payments and theories of balance of payments. The exchange rate. The foreign exchange market. Equilibrium in the foreign exchange market. Equilibrium in the money market. Purchasing power parity. Monetary exchange rate models. International monetary systems. Choosing an exchange rate regime: fixed versus floating exchange rate. Optimum currency areas.</p>								
Learning methods:								
<p>In order to understand the assertions of the structures and models mentioned in the theoretical part both formal and graphical tools are applied by emphasizing the logical connections. Attempt to deepen the knowledge through examples, calculative examples, processing relevant articles.</p>								

Assessment

The exam is written, and the result will provide the final grade. Students can present a relevant literature for additional percentage during the semester.

Compulsory readings:

KRUGMAN, P. R. – OBSTFELD, M. [2015]: *International Finance: Theory and Policy*, 10th Edition, Pearson

PILBEAM, K. [2013]: *International Finance*, London, 4th Edition Palgrave Macmillan

Recommended readings:

Alesina, A. – Barro, R. J. – Tenreyro, S. [2002]: *Optimal Currency Areas*. NBER Working Paper 9072.

Alesina, A. – Barro, R. J. [2002]: *Currency Unions*. *The Quarterly Journal of Economics*, Vol. 117 No. 2, 409-436.

Balassa, B. [1964]: *The Purchasing Power Parity Doctrine: a Reappraisal*. *Journal of Political Economy*, Vol. 72, No. 6, pp. 584-596.

Bayoumi, T. – Eichengreen, B. [1994]: *One money or many? Analysing the prospects for monetary unification in various parts of the world*. *Princeton Studies in International Finance*, No. 76, 1-37.

Bayoumi, T. – Eichengreen, B. [1997]: *Ever closer to heaven? An optimum-currency-area index for European countries*. *European Economic Review*, Vol. 41, 761-770.

Bayoumi, T. [1994]: *A Formal Model of Optimum Currency Areas*, International Monetary Fund. (IMF Working Paper), Centre for Economic Policy Research (CEPR), No. 94/42, 1-16.

Boughton, J. M. (2000): *From Suez to Tequila: The IMF as Crisis Manager*. *The Economic Journal* 110. 460:273-291

Calvo, G. A. – Mishkin, F. S. [2003]: *The Mirage of Exchange Rate Regimes for Emerging Market Countries*. *Journal of Economic Perspectives* 17.4:99-118.

Darvas Zsolt – Szapáry György [2008]: *Euro Area Enlargement and Euro Adoption Strategies*, Corvinus University of Budapest, Department of Mathematical Economics and Economic Analysis, Working Paper, 1-85.

Darvas Zsolt [2012]: *Euro crisis: ten roots, but fewer solutions*. *Bruegel Policy Contribution*, No. 2012/17, pp. 1-14.

Easterly, W. – Pfutze, Th. [2008]: *Where Does the Money Go? Best and Worst Practices in Foreign Aid*. *Journal of Economic Perspectives* 22.2:29-52.

Eichengreen, b. [1990]: *Is Europe an Optimum Currency Area?* CEPR Discussion Papers, No. 478, 1-28.

Eichengreen, B. [1992]: *Should the Maastricht treaty be saved?* *Princeton Studies in International Finance*, No. 74, International Finance Section, Princeton University.

Égert, B. – Drine, I. – Lommatzsch, K. – Rault, C. [2003]: *The Balassa–Samuelson effect in Central and Eastern Europe: myth or reality?* *Journal of Comparative Economics*, Vol. 31, No. 3, pp. 552–572.

Frankel, J. A. [1979]: *On the mark: a theory of floating exchange rates based on real interest rate differentials*. *The American Economic Review*, Vol. 69, No. 4, pp. 610-622.

- Frankel, J. A. – Rose, A. K. [1998]: The Endogeneity of the Optimum Currency Area Criteria. *The Economic Journal*, Vol. 108 No. 449, 1009-1025.
- Frankel, J. A. – Rose, A. K. [2002]: An Estimate of the Effect of Common Currencies on Trade and Income. *The Quarterly Journal of Economics*, Vol. 117 No. 2, 437-466.
- Goldberg, L. S. [1999]: Is Optimum Currency Area Theory Irrelevant for Economies in Transition? Federal Reserve Bank of New York and NBER, Research Department, Westview Press, 45-60.
- Grubel, H. G. [1970]: The Theory of Optimum Currency Areas. *The Canadian Journal of Economics*, Vol. 3 No. 2, május, 318-324.
- Horvath, J. [2003]: Optimal Currency Area Theory: A Selective Review. BOFIT Discussion Papers, No. 15, 1-38.
- Kenen, P. [1969]: The theory of optimum currency areas: an eclectic view. In: (R. Mundell and A. Swoboda, eds.), *Monetary Problems in the International Economy*, Chicago: University of Chicago Press.
- Krishnamurthy, A. [2010]: How Debt Markets Have Malfunctioned in the Crisis. *Journal of Economic Perspectives* 24.1:3–28.
- Meese, R. A. – Rogoff, K. S. [1983]: Empirical Exchange Rate Models of the Seventies: Do They Fit Out of Sample? *Journal of International Economics*, Vol. 14, No. 1-2, pp. 3-24.
- McKinnon, R. I. [1963]: Optimum Currency Areas. *The American Economic Review*, Vol. 53, 717-725.
- Mundell, R. [1961]: A Theory of Optimum Currency Areas. *The American Economic Review*, 51. 657-664.
- Obstfeld, M. – Rogoff, K. [2009]: Global Imbalances and the Financial Crisis: Products of Common Causes. Asia Economic Policy Conference, University of California, Berkeley. <http://elsa.berkeley.edu/~obstfeld/globalimbalances2010.pdf>
- Ricci, L. A. [2008]: A Model of an Optimum Currency Area. *Economics Discussion Papers*, No. 2007-45
- Rodrik, D. [2006]: Goodbye Washington Consensus, Hello Washington Confusion? A Review of the World Bank's "Economic Growth in the 1990s: Learning from a Decade of Reform. *Journal of Economic Literature* 44. 4: 973-987
- Rogoff, K. [1996]: The Purchasing Power Parity Puzzle. *Journal of Economic Literature*, Vol. 34, No. 2, pp. 647-668.
- Rose, A. K. [2004]: A Meta-Analysis of the Effect of Common Currencies on International Trade. NBER Working Paper, No. 10373, március, JEL No. f34, 1-24.
- Samuelson, P. A. [1964]: Theoretical Notes on Trade Problems. *Review of Economics and Statistics*, Vol. 46, No. 2, pp.145-154.
- Taylor, A. – Taylor, M. P. [2004]: The Purchasing Power Parity Debate. *Journal of Economic Perspectives*, 18.4: 135–158.
- White, L. [2011]: The Credit Rating Agencies. *Journal of Economic Perspectives* 24.2:211-226.

Syllabus

Week	Topics
1.	<p>National income accounts</p> <p>LO: The students will know the system of national income accounts.</p>
2.	<p>Balance of payments and theories of balance of payments 1.</p> <p>LO: The students will know the basic structure of balance of payments and are able to record basic events in a simple balance of payments structure.</p> <p>The students are able to understand how exchange rate changes affect a country's current account position through the flexibility approach to the balance of payments.</p>
3.	<p>Balance of payments and theories of balance of payments 2.</p> <p>LO: The students will be able to understand how exchange rate changes affect a country's current account position through the absorption approach to the balance of payments.</p>
4.	<p>The exchange rate</p> <p>LO: The students will be familiar with the basic concepts of exchange rates: quotation of exchange rates; cross rates; bid-offer exchange rate; nominal, real and effective exchange rate; spot rates and forward rates; depreciation and appreciation; exchange rates and relative prices; equilibrium exchange rate; equilibrium exchange rate in floating and fixed exchange rate regimes.</p>
5.	<p>The foreign exchange market</p> <p>LO: The students will know the basic features and concepts related to the foreign exchange market: know the participants of foreign exchange market; interpreting of arbitrage, types of arbitrage; actors based on trading motivations (arbitrageurs, hedgers, speculators), some foreign exchange instruments.</p>
6.	<p>Equilibrium in the foreign exchange market</p> <p>LO: The students will be able to interpret the foreign exchange market equilibrium in a model approach. The acquired models are: uncovered, covered and real interest parity.</p>
7.	<p>Equilibrium in the money market</p> <p>LO: The students will be able to interpret the evolvement of the money market equilibrium in a model approach.</p>

8.	<p>Purchasing power parity</p> <p>LO: The students will be able to understand the assertions and limitations of one of the most important long-run equilibrium exchange rate model. They will be aware of one of the most popular explanations of the empirical failure of purchasing power parity: the (Harrod) - Balassa - Samuelson model.</p>
9.	<p>Monetary exchange rate models 1.</p> <p>LO: The students will be familiar with another model family of long-run nominal exchange rate models: the monetary exchange rate models. (flexible price monetary exchange rate model, Dornbusch model)</p>
10.	<p>Monetary exchange rate models 2.</p> <p>LO: The students will be familiar with another model family of long-run nominal exchange rate models: the monetary exchange rate models. (graphical interpretation of Dornbusch model, real interest rate differential model, summary)</p>
11.	<p>International monetary systems 1.</p> <p>LO: The students will know the history of the international monetary system, and they will be able to understand the causal and other logical relationships in the topic.</p>
12.	<p>International monetary systems 2.</p> <p>LO: The students will know the history of the international monetary system, and they will be able to understand the causal and other logical relationships in the topic.</p>
13.	<p>Choosing an exchange rate regime: fixed versus floating exchange rate</p> <p>LO: The students will be able to formulate argument and counterargument in case of both exchange rate regimes.</p>
14.	<p>Optimum currency areas</p> <p>LO: They will know the development of the optimum currency area model and its criteria system. Based on the model criteria system they will be able to formulate an independent assessment of existing (or even planned) currency areas.</p>

*LO learning outcomes

A tantárgy neve:		magyarul:		Szociálgeográfia		Kódja:	GT_MNGN103-17	
		angolul:		Human Geography				
Felelős oktatási egység:				DE GTK VNKI Európai Integrációs Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	X	Heti	0	Heti	2	Gy	3	Magyar
Levelező	-	Féléves	-	Féléves	-			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr.Tóké Tibor	beosztása:	adjunktus	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:	Dr.Tóké Tibor	beosztása:	adjunktus	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
<p>A kurzus célja hogy a hallgatók megismerkedjenek az alapvető társadalomföldrajzi folyamatokkal, jelenségekkel a térben, a természeti környezettel szoros kapcsolatban lejátszódó társadalmi gazdasági jelenségekkel és folyamatokkal.</p>								

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A kurzus sikeres teljesítése után a közgazdász-jelölt rendelkezik a társadalomföldrajzzal kapcsolatos alapvető fogalmak, elméletek, tények, összefüggések ismeretével, elsajátította a társadalomföldrajzzal kapcsolatos szaknyelvet és látásmódot. Ismeri a társadalomföldrajz, gazdasággal kapcsolatos legfontosabb összefüggéseit és azok legfontosabb kapcsolódási pontjait. Ismeri a társadalomföldrajz eszközrendszerét illetve a társadalomföldrajzi elemzés módszereit. Átlátja a gazdasági élet földrajzi alapjait, és az ezekkel kapcsolatos társadalomföldrajzi vonatkozásokat összefüggéseket.

Képesség:

Az elsajátított társadalomföldrajzi alapismeretek segítségével képes tájékozódni a gazdaság földrajzi folyamataiban értékelni és elemezni azokat. A tanult elméletek és ismeretek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg a gazdasággal illetve annak fejlődésével kapcsolatban társadalomföldrajzi szempontból. Követi és értelmezi a legfontosabb társadalomföldrajzi szempontú világgazdasági, nemzetközi folyamatokat, a gazdaságpolitika változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.

Attitűd:

Tevékenysége során képes a gazdasággal kapcsolatos társadalomföldrajzi változások illetve újdonságok befogadására illetve szakterületébe való beépítésére. Igyekszik fölhasználni a szintetizáló földrajzi látásmódot a gazdasági elemzésekben. Törekszik az elsajátított ismeretek figyelembevételére illetve a szakterületéhez szükséges információk figyelemmel kísérésére és ezen információk fölhasználására.

Autonómia és felelősség:

Önállóan képes az elsajátított ismeretek alapján a gazdaságról olyan véleményalkotásra melyben jelen van a társadalomföldrajzi szemléletmód. Ennek segítségével képes szintetizálni a földtudományokkal és a gazdaságtudományokkal kapcsolatos kérdésekben. Ezeket az ismereteket képes önállóan fölhasználni szakterületével kapcsolatban.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Társadalomföldrajzi alapfogalmak: társadalomföldrajz, társadalmi földrajz, szociálgeográfia, népesség- és településföldrajz. Az általános társadalomföldrajz fogalma, részei, előzményei. A társadalom és a földrajzi környezet kapcsolata. A Föld népességének eloszlása, az eltérések földrajzi magyarázata, az oikumené határai. A Föld népességének növekedése, a növekedés területi különbségei. A demográfiai robbanás és népességföldrajzi következményei. A táplálkozás szerkezetének és színvonalának regionális különbségei a Földön. Népességmigrációk, a népesség vándorlása. Emberfajták, nyelvek, vallások. A foglalkozási átrétegződés menete, a népesség társadalmi csoportjai, s ezek területi eltérései. A település és a településhálózat fogalma. A települések osztályozása. A helyi és a helyzeti energiák típusai és szerepük a települések fejlődésében. A falu (magányos és csoportos települések), a falvak típusai, faluföldrajz. A városok szerepe a településhálózatban, a városok szerkezete. A települések funkcionális vizsgálata, vonzáskörzetek. A települések nagyságrendje, település agglomerációk Az urbanizáció: városodás és városiasodás. A nagyvárosok válsága. A városfejlődés szakaszai. Településhierarchia. Debrecen városföldrajza

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A félév során a témával kapcsolatban hallgatók számára 14 gyakorlati foglalkozás megtartására kerül sor, az e foglalkozásokon felhasznált anyagokat hallgatók a félév során megkapják, azokat a szakirodalmakkal együtt felhasználhatják a felkészüléshez. Az alkalmak során a téma ismertetése és bemutatása közben a hallgatók aktívan részt vesznek az órán. Az egyes témakörök külön a hallgatókkal is megvitatásra kerülnek.

Értékelés

A félév zárthelyi dolgozattal zárul. A hallgatók e zárthelyi dolgozattal adnak számot a félévben megszerzett tudásukról. Az érdemjegy megállapítása: 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Tóth J.(2002): Általános társadalomföldrajz I. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs. p.484

Ajánlott szakirodalom:

Becsei József (1998): Fejezetek az általános társadalmi földrajz tanulmányozásához, első és második rész. Egyetemi jegyzet JATE, Ipszilon Kiadó, Budapest, p.161, p 218

Berényi István (1992): Az alkalmazott szociálgeográfia elméleti és módszertani kérdései. Budapest, Akadémia Kiadó p. 163.

Berényi István (1997): A szociálgeográfia értelmezése, Budapest, ELTE Eötvös Kiadó pp. p.135

Berényi István (2003): A funkcionális tér szociálgeográfiai elemzése, MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, p.180

Daniels, Peter - Bradshaw, Michael - Shaw, Denis - Sidaway, James – Hall, Tim (2016): An Introduction to Human Geography (5. kiadás). p. 576. ISBN13: 9781292082950. ISBN10: 129208295X London, Pearson Kiadó

Sárfalvi Béla (1966): Az ember és a föld, Gondolat Könyvkiadó, Budapest, p.214

Tóth J.(2002): Általános társadalomföldrajz II. Dialóg Campus Kiadó, Budapest-Pécs. p.304

Wackermann, Gabriel (2000): Géographie humaine, ISBN 10: 2729869948 ISBN 13: 9782729869946 Paris, Ellipses Kiadó, p.352

Heti bontott tematika

1.	Bevezető foglalkozás: társadalomföldrajz, társadalmi földrajz, szociálgeográfia. népesség- és településföldrajz, Az általános társadalomföldrajz fogalma, részei, előzményei A társadalom és a földrajzi környezet kapcsolata. TE: A hallgatók a gyakorlat során megismerkednek a társadalomföldrajz alapfogalmaival, tudománytörténetével, a társadalom és a földrajzi környezet kapcsolatával.
----	---

2.	<p>A Föld népességének eloszlása, az eltérések földrajzi magyarázata, az oikumené határai.</p> <p>TE: A gyakorlati foglalkozáson a hallgatók megismerik az alapvető népességföldrajzi fogalmakat illetve az oikumené fogalmával, megismerkednek a Föld népességének eloszlásával, az eltérések földrajzi magyarázatával, okaival és következményivel illetve, az oikumené határaival.</p>
3.	<p>A Föld népességének növekedése, a növekedés területi különbségei.</p> <p>A demográfiai robbanás és népességföldrajzi következményei.</p> <p>TE: Az alkalom során a hallgatók betekintést nyernek a Föld népességének növekedésébe, a növekedés területi különbségeibe illetve annak okaiba. Megismerik a demográfiai robbanás elméletét és annak népességföldrajzi következményeit, hatásait a földrajzi környezetre, a társadalomra és a gazdaságra.</p>
4.	<p>A táplálkozás szerkezetének és színvonalának regionális különbségei a Földön.</p> <p>TE: A hallgatók a gyakorlat során megismerik a táplálkozás szerkezetének és színvonalának regionális különbségeit a Földön. Megismerik az emberiség táplálkozási szokásait általános és regionális szinten egyaránt az élelmezés kérdését történeti és jelenlegi szempontból illetve az „éhezés és a túltápláltság földrajzát”.</p>
5.	<p>Népességmigrációk, a népesség vándorlása.</p> <p>TE: A foglalkozás alkalmával a hallgatók megismerkednek a migráció fogalmával és szerepével az emberiség történelmében, a jelenlegi migrációs folyamatokkal illetve az azokat kiváltó okokkal és az általuk okozott következményekkel.</p>
6.	<p>Etnikai-, nyelv- és vallásföldrajz: emberfajták, nyelvek, vallások.</p> <p>TE: A gyakorlati foglalkozás alkalmával a hallgatók megismerkednek az emberiség nagyrasszaival, azaz az emberfajtákkal különböző nyelvekkel, nyelvcsaládokkal illetve az egyes vallásokkal.</p>
7.	<p>A foglalkozási átrétegződés menete, a népesség társadalmi csoportjai, s ezek területi eltérései.</p> <p>TE: Az alkalom során a hallgatók betekintést nyernek a foglalkozási átrétegződés menetébe történelmi, földrajzi folyamataiba, megismerkednek a népesség társadalmi csoportjaival ezek kialakulásával, és területi eltéréseivel.</p>
8.	<p>A település és a településhálózat fogalma.</p> <p>TE: A gyakorlati foglalkozáson a hallgatók megismerik az alapvető településföldrajzi fogalmakat.</p>
9.	<p>A települések osztályozása.</p> <p>TE: A foglalkozás alkalmával a hallgatók megismerkednek a települések osztályozásának lehetőségeivel az egyes osztályozási típusokkal illetve azok szempontjaival.</p>

10.	A helyi és a helyzeti energiák típusai és szerepük a települések fejlődésében.
	TE: A hallgatók a gyakorlat során gyakorlati példákon keresztül megismerik a helyi és a helyzeti energiák fogalmát, típusait és szerepüket a települések fejlődésében, később képesek lesznek azokat önállóan felismerni és osztályozni
11.	A falu (magányos és csoportos települések), a falvak típusai, faluföldrajz.
	TE: A gyakorlati foglalkozáson bemutatásra kerül, faluföldrajz a hallgatók megismerik a falut, mint a településrendszer alapelemét annak jellemző sajátosságait és problémáit, a falvak típusait.
12.	A városok szerepe a településhálózatban, a városok szerkezete
	TE: Az alkalom során a hallgatók megismerkednek a várossal a városok szerepével a településhálózatban, a városok szerkezetével, a város társadalmi-gazdasági szerepével.
13.	A települések funkcionális vizsgálata, vonzáskörzetek A települések nagyságrendje, település agglomerációk
	TE: A foglalkozás alkalmával a hallgatók megismerkednek a települések funkcionális vizsgálatával annak lehetőségeivel, vonzáskörzetekkel a települések nagyságrendjével, település agglomerációkkal
14.	Az urbanizáció: városodás és városiasodás. A nagyvárosok válsága. A városfejlődés szakaszai. Településhierarchia. Debrecen városföldrajza.
	TE: A hallgatók a gyakorlat során megismerik az urbanizáció fogalmát: a városodást illetve a városiasodást. Megismerkednek a nagyvárosok válságával a város fejlődés jelenlegi trendjeivel és irányával, a városfejlődés szakaszaival, (többek között Enyedi György szakaszolásával), a településhierarchiával illetve. Debrecen városföldrajzával.

*TE tanulási eredmények